

სს ლიბერთი ბანკი

პილარ 3-ის ანგარიში 2021

სარჩევი

1	შესავალი.....	3
2	ძირითადი მონაცემები და ბიზნეს სტრატეგია.....	6
3	საკუთრებისა და ჯგუფის სტრუქტურა	13
4	კორპორაციული მართვა.....	15
5	ანაზღაურება	45
6	რისკის მართვა	48
7	კაპიტალის მართვა და კაპიტალის ადეკვატურობა	60
8	საკრედიტო რისკი	68
9	საბაზრო რისკი.....	83
10	საოპერაციო რისკი.....	86
11	ლიკვიდობის რისკი	92
	დანართი	95

1 შესავალი

1.1 ინფორმაციის გამჟღავნება პილარ 3-ის ფარგლებში ბაზელ 3 კაპიტალის ჩარჩოს შესაბამისად

წინამდებარე დოკუმენტის მიზანია სს ლიბერთი ბანკის („ბანკი“) პილარ 3-ის ფარგლებში ინფორმაციის გამჟღავნების წესის წარმოდგენა, რომელიც მოითხოვება საქართველოს ეროვნული ბანკის („სებ“) # 92/04 ბრძანების „კომერციული ბანკების მიერ პილარ 3-ის ფარგლებში ინფორმაციის გამჟღავნების მოთხოვნებზე“ დაყრდნობით. წინამდებარე დოკუმენტში წარმოდგენილი ინფორმაცია შეესაბამება პილარ 3-ის გამჟღავნების მოთხოვნებს, რომელიც შეიქმნა ბაზელის საბანკო ზედამხედველობის კომიტეტისა და ევროკავშირის # 575/2013 რეგულაციის საფუძველზე „პრუდენციული მოთხოვნები საკრედიტო ინსტიტუტებისა და საინვესტიციო კომპანიებისთვის“ (Capital Requirements Regulation - “CRR”).

1.2 დამოწმება

პილარ 3-ის ანგარიშში წარმოდგენილი ინფორმაცია შემოწმდა და დამტკიცდა სს ლიბერთი ბანკის დირექტორთა საბჭოს მიერ. აღნიშნული დოკუმენტი მომზადდა სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დამტკიცებული ბანკის შიდა მართვის პროცედურების შესაბამისად. პილარ 3-ის ანგარიში სრულად შეესაბამება სებ-ის რეგულაციის No 92/04 „კომერციული ბანკების მიერ პილარ 3-ის ფარგლებში ინფორმაციის გამჟღავნების მოთხოვნები“, რომელიც ძალაში შევიდა 2017 წლის ივნისში და ასევე სებ-ის მიერ განსაზღვრულ სხვა რეგულაციებს. სებ-ის რეგულაციის მიხედვით, პილარ 3-ის ანგარიშში გამჟღავნებული ინფორმაცია არ საჭიროებს აუდიტორულ შემოწმებას დამოუკიდებელი აუდიტორის მიერ, შესაბამისად წარმოდგენილი ინფორმაცია არ არის აუდიტირებული.

1.3 მომზადების საფუძველი

წინამდებარე დოკუმენტში მოცემული ყველა რაოდენობრივი მაჩვენებელი აღრიცხულია დამოუკიდებლად სებ-ის მიერ დადგენილი ადგილობრივი სააღრიცხვო სტანდარტების შესაბამისად, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული. CRR-ის 432-ე მუხლი არამატერიალური, საკუთარი ან კონფიდენციალური ინფორმაციის შესახებ, უფლებას აძლევს ინსტიტუტებს არ გაამჟღავნონ ინფორმაცია, რომელიც ითვლება არამატერიალურად. სებ-ის რეგულაციის 3.3. მუხლი, „კომერციული ბანკების მიერ პილარ 3-ის ფარგლებში ინფორმაციის გამჟღავნების მოთხოვნების“ შესახებ ითვალისწინებს გამონაკლის შემთხვევებს, კერძოდ იმ ინფორმაციის არ გამჟღავნებას, რომელმაც შესაძლოა უარყოფითი გავლენა მოახდინოს ბანკზე. სხვაობები აღრიცხვისა და კონსოლიდაციის მარეგულირებელ სფეროებს შორის, იხილეთ დანართის მე-12 ცხრილში. კონსოლიდაციის რეგულირების მეთოდები იხილეთ დანართის მე-13 ცხრილში.

1.4 სიხშირე და მედია საშუალებები

სებ-ის მოთხოვნების შესაბამისად, ბანკი გააგრძელებს პილარ 3-ის ანგარიშის წარდგენას ყოველწლიურად, ხოლო კონკრეტული რაოდენობრივი ცხრილების წარდგენას ყოველკვარტალურად. წინამდებარე დოკუმენტის ასლი შეგიძლიათ იხილოთ ბანკის ვებ-გვერდზე (<https://libertybank.ge/ka/chven-shesakheb/investorebistvis/pinansuri-inpormatsia/regulatory-financial-reporting-to-the-national-bank-of-georgia>) და სებ-ის ვებ-გვერდზე (<https://www.nbg.gov.ge/index.php?m=673>).

1.5 პილარ 3-ის ინფორმაციის გამჟღავნება და ადგილმდებარეობა

ქვემოთ ცხრილში აღწერილია თუ როგორ ასრულებს ბანკი CRR-ს, ასევე სეზ-ის რეგულაციის თითოეულ მუხლს.

პილარ 3-ის ანგარიშში გასამჟღავნებელი მთავარი ინფორმაცია, რომელიც ასახულია CRR და სეზ-ის რეგულაციაში

CRR ნომ.	პილარ 3-ის გამჟღავნების საგანი	მუხლი სეზ-ის რეგულაციაში	პოზიცია პილარ 3-ის ანგარიშში
431	გამჟღავნების მოთხოვნების სფერო	მუხლი 3.8	სექცია 1.1, 1.2
432	არამატერიალური, საკუთარი ან კონფიდენციალური ინფორმაცია	მუხლი 3.3	სექცია 1.3
433	გამჟღავნების სიხშირე	მუხლი 3.1; 3.5	სექცია 1.4
434	გამჟღავნების საშუალებები	მუხლი 3.4	სექცია 1.4
435	რისკის მართვის მიზნები და პოლიტიკა	მუხლი 6.2	სექცია 6
436	გამოყენების სფერო	მუხლი 6.1; დანართი 2: ცხრილი 21	სექცია 1.3
437	საკუთარი სახსრები	დანართი 1: ცხრილი 9; 10	სექცია 7.2
438	კაპიტალის მოთხოვნები	დანართი 1: ცხრილი 5; 9.1; 11; 13	სექცია 7
439	კონტრაგენტის საკრედიტო რისკის პოზიცია	დანართი 1: ცხრილი 15	დანართი: ცხრილი 10
440	კაპიტალის ბუფერები	დანართი 1: ცხრილი 9.1	სექცია 7.1
441	გლობალური სისტემური მნიშვნელობის ინდიკატორები	N/A	N/A
442	საკრედიტო რისკის შესწორებები	მუხლი 6.3; დანართი 1: ცხრილი 16-19	სექცია 8.1, 8.2.5, 8.3 და 8.5
443	დაუტვირთავი აქტივები	N/A	N/A
444	ECAIs-ს გამოყენება	მუხლი 6.3	სექცია 8.2.6
445	საბაზრო რისკის პოზიცია	მუხლი 6.3 (გ)	სექცია 9
446	საოპერაციო რისკი	მუხლი 6.3 (გ) დანართი 2: ცხრილი 22; 23	სექცია 10
447	კაპიტალის რისკები, რომელიც არ გაითვალისწინება სავაჭრო პორტფელში	N/A	N/A
448	საპროცენტო განაკვეთის რისკი	N/A	სექცია 9.2
449	სეკურიტიზაციის რისკის პოზიციები	N/A	N/A
450	ანაზღაურების პოლიტიკა	მუხლი 7; დანართი 2: ცხრილი 24-27	სექცია 5
451	ლევერიჯი	N/A	სექცია 7.4
452	IRB მიდგომის გამოყენება საკრედიტო რისკებზე	N/A	N/A
453	საკრედიტო რისკების მიტიგაციის გამოყენება	მუხლი 6.3 დანართი 1: ცხრილი 12	სექცია 8.6
454	AMA-ის გამოყენება საოპერაციო რისკზე	N/A	N/A
455	შიდა საბაზრო რისკის გამოყენება	N/A	N/A

2 ძირითადი მონაცემები და ბიზნეს სტრატეგია

2.1 ძირითადი მონაცემები

სს ლიბერთი ბანკი („ბანკი“), რომლის სათაო ოფისი მდებარეობს თბილისში, სიდიდით საქართველოში მესამე უმსხვილესი ბანკია, მთლიანი აქტივებით (სებ-ის შესაბამისად) – 3,111 მილიონი ლარი, 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. ბანკი საქმიანობს მხოლოდ საქართველოში და აქვს ყველაზე დიდი საცალო ქსელი, რომელიც აერთიანებს 459-ზე მეტ ფილიალსა და სერვის ცენტრს.

სს ლიბერთი ბანკის რეიტინგები

Fitch Ratings		რეიტინგი	პერსპექტივა	თარიღი
ემიტენტის დეფოლტის რეიტინგი	გრძელვადიანი	B+	სტაბილური	31-მარტი-21
	მოკლევადიანი	B	-	
მხარდაჭერის რეიტინგი		5	-	
მხარდაჭერის რეიტინგის დონე		NF	-	

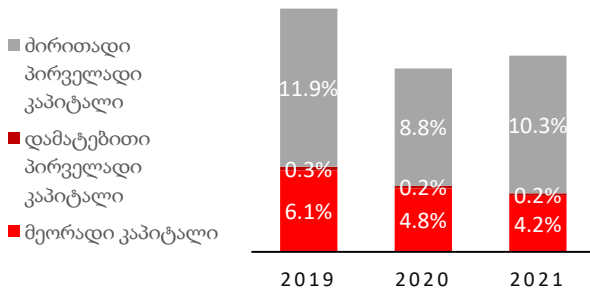
Moody's		რეიტინგი	პერსპექტივა	თარიღი
საბანკო რეიტინგი (უცხოური)	გრძელვადიანი	Ba3	ნეგატიური	3-მაისი-22
საბანკო რეიტინგი (ადგილობრივი)		Ba3		
კონტრაგენტის რისკის რეიტინგი (უცხოური)	გრძელვადიანი	Ba2	-	
კონტრაგენტის რისკის რეიტინგი (ადგილობრივი)		Ba2	-	

2022 წლის მაისში Moody's-მა განაახლა ქვეყნის პერსპექტივა სტაბილურიდან ნეგატიურზე, რაც შესაბამისად აისახა სისტემური ბანკების რეიტინგზე იმ მიზეზით რომ, გეოპოლიტიკური რისკებიდან გამომდინარე, ქვეყანას ექნება ნაკლები შესაძლებლობა ბანკების მხარდასაჭერად.

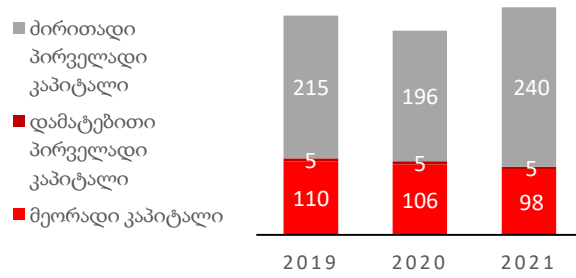
2021 წლის განმავლობაში ბანკმა შეინარჩუნა კაპიტალის პოზიცია სებ-ის მიერ შემსუბუქებული კაპიტალის მოთხოვნების გათვალისწინებით. მეორადმა კაპიტალმა შეადგინა 98 მილიონი ლარი, წინა წლის მონაცემზე 7.8%-ით ნაკლები, ხოლო ძირითადმა პირველადმა კაპიტალმა (Common Equity Tier 1 - “CET1”) შეადგინა 240 მილიონი ლარი, წინა წლის მონაცემზე 22.2%-ით მეტი, რაც ძირითადად გამოწვეულია გაუნაწილებელი მოგების 48 მილიონი ლარის ზრდით, რაც ძირითადად გამოწვეულია საპროცენტი შემოსავლების ზრდით.

რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები (Risk Weighted Exposure - “RWE”) გაიზარდა 2,320 მილიონ ლარამდე, რაც განაპირობა მთლიანი აქტივების ზრდამ, საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები გაიზარდა 85 მილიონი ლარით. ასევე გაიზარდა საოპერაციო რისკები 13 მილიონი ლარით, ხოლო შემცირდა საბაზრო რისკები 5 მილიონი ლარით.

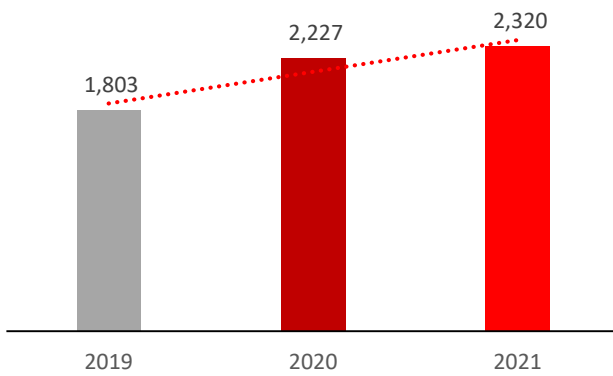
საზედამხედველო კაპიტალის კოეფიციენტი

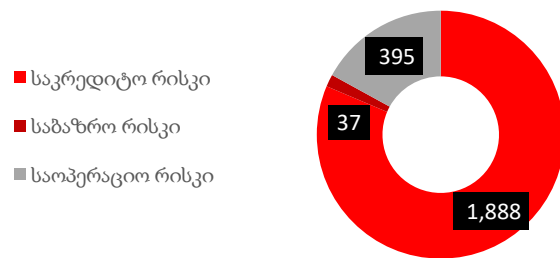
მინიმალური საზედამხედველო კაპიტალი ლარებში

RWE, მილიონ ლარში

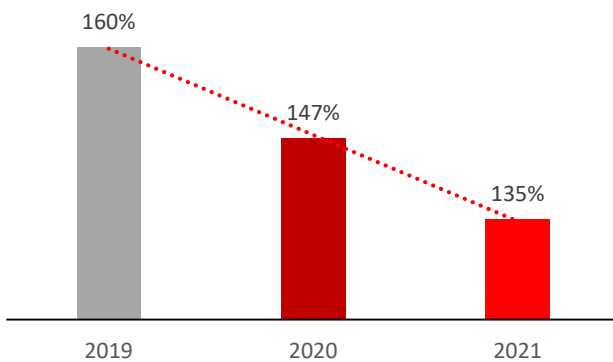

RWE რისკის ტიპის მიხედვით მილიონ ლარში

2021 წელს ბანკმა განაგრძო ლიკვიდური აქტივების ეფექტურად გამოყენება და ლიკვიდური სახსრებით ბიზნეს სესხების დაფინანსება, შედეგად, ლიკვიდობის პოზიცია წლის განმავლობაში შემცირდა. 2021 წლის ბოლოსთვის ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი (სებ-ის შესაბამისად) იყო 135%.

ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი

ბანკის წმინდა მოგებამ 2021 წელს შეადგინა 44.9 მილიონი ლარი, 395.5% -იანი ზრდა წინა წელთან შედარებით. ზრდა ძირითადად გამოწვეულია სესხებიდან მიღებული საპროცენტი შემოსავლების ზრდით. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკის მთლიანმა აქტივებმა შეადგინა 3,111 მილიონი ლარი, რაც 4.3%-ით აღემატება წინა წლის მონაცემს, ხოლო მთლიანმა სააქციო კაპიტალმა შეადგინა 339.7 მილიონი ლარი, რაც 19%-ით მეტია 2020 წლის მონაცემთან შედარებით.

2.2 ბანკის ძირითადი ინდიკატორები და ფინანსური ანგარიშგება

ცხრილი 2.2.1 ძირითადი ინდიკატორები

საზედამხედველო კაპიტალი (მოცულობა, ლარი)	31/12/2021	31/12/2020	31/12/2019
ძირითადი პირველადი კაპიტალი	239,971,505	196,387,103	215,359,099
პირველადი კაპიტალი	244,536,889	200,952,487	219,924,483
საზედამხედველო კაპიტალი	342,241,352	306,902,021	330,141,000
რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები	2,319,960,141	2,227,009,638	1,802,789,012

კაპიტალის კოეფიციენტები	31/12/2021	31/12/2020	31/12/2019
ძირითადი პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი	10.34%	8.82%	11.95%
პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი	10.54%	9.02%	12.20%
საზედამხედველო კაპიტალის კოეფიციენტი	14.75%	13.78%	18.31%

მოგება	31/12/2021	31/12/2020	31/12/2019
მთლიანი საპროცენტო შემოსავლები/საშუალო წლიურ აქტივებთან	12.64%	11.44%	13.43%
მთლიანი საპროცენტო ხარჯები/საშუალო წლიურ აქტივებთან	5.09%	5.30%	5.25%
საოპერაციო შედეგი/საშუალო წლიურ აქტივებთან	2.92%	0.96%	2.83%
წმინდა საპროცენტო მარჟა	7.56%	6.14%	8.19%
უკუგება საშუალო აქტივებზე (ROAA)	1.57%	-0.60%	1.35%
უკუგება საშუალო კაპიტალზე (ROAE)	14.26%	-5.26%	9.34%

აქტივების ხარისხი	31/12/2021	31/12/2020	31/12/2019
უმოქმედო სესხები / მთლიან სესხებთან	7.31%	6.19%	5.04%
სშდრ / მთლიან სესხებთან	7.11%	7.03%	6.63%
უცხოური ვალუტის სესხები / მთლიან სესხებთან	21.38%	23.23%	24.59%
უცხოური ვალუტის აქტივები / მთლიან აქტივებთან	28.43%	33.75%	31.23%
მთლიანი სესხების წლიური ზრდა	18.05%	34.83%	19.13%

ლიკვიდობა	31/12/2021	31/12/2020	31/12/2019
ლიკვიდური აქტივები / მთლიან აქტივებთან	29.00%	33.96%	26.47%
უცხოური ვალუტის ვალდებულებები / მთლიან ვალდებულებებთან	36.23%	40.77%	34.31%
მიმდინარე და მოთხოვნამდე დეპოზიტები / მთლიან აქტივებთან	41.51%	44.29%	41.36%

ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი *	31/12/2021	31/12/2020	31/12/2019
მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივები (სულ)	857,932,874	1,034,394,124	724,438,720
ფულის წმინდა გადინება (სულ)	604,862,125	638,901,245	442,132,789
ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი (%)	141.84%	161.9%	163.85%

* სებ-ის მეთოდოლოგიით განგარიშებული კოეფიციენტები, რომელიც ბაზელის მეთოდოლოგიისგან განსხვავებით, უფრო მეტადაა კონცენტრირებული ლოკალურ რისკებზე. იხილეთ ცხრილი 11 დანართში. აღნიშნული წარმოადგენს კომერციული ბანკებისათვის სავალდებულოდ დასაცავ მოთხოვნას, ხოლო ბაზელის მეთოდოლოგიით დათვლილი მონაცემები წარმოდგენილია საილუსტრაციო მიზნებისათვის.

ცხრილი 2.2.2 საბალანსო უწყისი*

	31/12/2021	31/12/2020	31/12/2019
აქტივები			
ნაღდი ფული	269,082,422	250,115,311	215,830,754
ფულადი სახსრები საქართველოს ეროვნულ ბანკში	114,713,313	209,677,630	141,792,380
ფულადი სახსრები სხვა ბანკებში	330,994,892	370,483,891	175,902,915
ფასიანი ქაღალდები დილინგური ოპერაციებისათვის	0	0	-
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	233,393,540	265,217,811	142,840,525
მთლიანი სესხები	1,975,000,866	1,672,980,140	1,240,836,088
მინუს: სესხების შესაძლო დანაკარგების რეზერვი	-140,334,062	-117,613,975	-82,260,658
წმინდა სესხები	1,834,666,804	1,555,366,166	1,158,575,430
დარიცხული მისაღები პროცენტები და დივიდენდები	34,113,919	35,827,582	15,915,316
დასაკუთრებული უძრავი და მოძრავი ქონება	116,954	103,192	47,775
ინვესტიციები საწესდებო კაპიტალში	106,733	106,733	106,733
ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური სხვა აქტივები	239,803,221	238,389,425	207,676,100
მთლიანი აქტივები	3,111,348,075	2,981,966,362	2,144,192,712
ვალდებულებები			
ბანკების დეპოზიტები	5,012,984	17,003,331	36,050,082
მიმდინარე დეპოზიტები (ანგარიშები)	1,020,542,249	1,024,440,328	597,191,171
მოთხოვნამდე დეპოზიტები	271,101,336	296,363,212	289,571,292
ვადიანი დეპოზიტები	931,068,043	841,715,592	671,046,820
საკუთარი სავალო ფასიანი ქაღალდები	0	0	-
ნასესხები სახსრები	344,496,233	305,113,360	60,000,000
დარიცხული გადასახდელი პროცენტები და დივიდენდები	12,513,371	12,372,734	7,107,124
სხვა ვალდებულებები	74,937,413	86,361,831	80,019,839
სუბორდინირებული ვალდებულებები	112,015,236	113,132,914	99,640,227
მთლიანი ვალდებულებები	2,771,686,865	2,696,503,303	1,840,626,554
სააქციო კაპიტალი			
ჩვეულებრივი აქციები	54,628,743	54,628,743	54,628,743
პრივილეგირებული აქციები	61,391	61,391	61,391
მინუს: გამოსყიდული აქციები	-10,154,020	-10,154,020	-10,154,020
საემისიო კაპიტალი	39,651,986	39,651,986	39,651,986
საერთო რეზერვები	1,694,028	1,694,028	1,694,028
გაუნაწილებელი მოგება	218,500,586	170,506,984	189,508,428
აქტივების გადაფასების რეზერვები	35,278,498	29,073,949	28,175,602
მთლიანი სააქციო კაპიტალი	339,661,210	285,463,060	303,566,158
მთლიანი ვალდებულებები და სააქციო კაპიტალი	3,111,348,075	2,981,966,362	2,144,192,712

*ინფორმაცია გარესბალანსო ელემენტების შესახებ იხილეთ დანართის 1-ელ ცხრილში.

ცხრილი 2.2.3 მოგება-ზარალის უწყისი

ლარში	31/12/2021	31/12/2020	31/12/2019
საპროცენტო შემოსავლები ბანკებიდან "ნოსტრო" ანგარიშებისა და დეპოზიტების მიხედვით	5,782,615	6,999,897	12,848,204
საპროცენტო შემოსავლები სესხებიდან	322,996,709	256,017,563	230,688,130
ბანკთაშორისი სესხებიდან	-	-	373,448
ვაჭრობისა და მომსახურეობის სექტორზე გაცემული სესხებიდან	31,155,886	25,371,615	15,397,774
ენერჯეტიკის სექტორზე გაცემული სესხებიდან	3,371,092	1,754,647	555,148
სოფლის მეურნეობის და მეტყვეობის სექტორზე გაცემული სესხებიდან	1,581,055	343,484	179,952
მშენებლობის სექტორზე გაცემული სესხებიდან	4,576,087	1,667,752	2,651,006
სამთომომპოვებელ და გადამამუშავებელ სექტორზე გაცემული სესხებიდან	186,206	101,477	300,806
ტრანსპორტისა და კავშირგაბმულობის სექტორზე გაცემული სესხებიდან	151,950	64,404	6,866
ფინანსურ პირებზე გაცემული სესხებიდან	274,303,890	222,178,657	206,991,092
დანარჩენ სექტორზე გაცემული სესხებიდან	7,670,544	4,535,528	4,232,039
შემოსავლები ჯარიმებიდან/საურავებიდან კლიენტებისათვის მიცემული სესხების მიხედვით	9,451,617	6,819,296	9,470,967
საპროცენტო და დისკონტური შემოსავლები ფასიანი ქაღალდებიდან	22,701,341	17,291,015	13,177,569
სხვა საპროცენტო შემოსავლები	1,766,589	292,994	224,874
მთლიანი საპროცენტო შემოსავლები	362,698,870	287,420,765	266,409,744
მოთხოვნამდე დეპოზიტებზე გადახდილი პროცენტები	47,128,007	47,136,422	41,158,193
ვადიან დეპოზიტებზე გადახდილი პროცენტები	70,025,061	68,586,590	52,471,809
ბანკის დეპოზიტებზე გადახდილი პროცენტები	206,632	346,933	331,663
საკუთარ სავალო ფასიან ქაღალდებზე გადახდილი პროცენტები	10,438,588	9,672,240	7,453,977
ნასესხებ სახსრებზე გადახდილი პროცენტები	16,133,837	5,114,745	341,426
სხვა საპროცენტო ხარჯები	1,987,977	2,315,461	2,267,590
მთლიანი საპროცენტო ხარჯები	145,920,102	133,172,390	104,024,658
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	216,778,769	154,248,375	162,385,086
წმინდა საკომისიო და სხვა შემოსავლები მომსახურეობის მიხედვით	21,528,529	19,316,410	22,226,083
საკომისიო და სხვა შემოსავლები გაწეული მომსახურეობის მიხედვით	37,786,732	32,424,120	34,495,046
საკომისიო და სხვა ხარჯები მიღებული მომსახურეობის მიხედვით	16,258,203	13,107,711	12,268,963
მიღებული დივიდენდები	-	-	644,108
მოგება (ზარალი) დილინგური ფასიანი ქაღალდებიდან	-	-	-
მოგება (ზარალი) საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებიდან	116,064	68,318	220,661
მოგება (ზარალი) ვალუტის ყიდვა-გაყიდვის ოპერაციებიდან	3,823,329	(3,124,311)	15,178,278
მოგება (ზარალი) სავალუტო სახსრების გადაფასებიდან	(5,230,363)	11,070,847	-4,957,200
მოგება (ზარალი) ქონების გაყიდვიდან	(681,259)	122,214	315,197
სხვა საბანკო ოპერაციებიდან მიღებული არასაპროცენტო შემოსავლები	71,051	130,767	49,385
სხვა არასაპროცენტო შემოსავლები	7,113,236	8,217,035	2,504,360
მთლიანი არასაპროცენტო შემოსავლები	26,740,588	35,801,278	36,180,872
სხვა საბანკო ოპერაციების მიხედვით გაწეული არასაპროცენტო ხარჯები	3,570,515	3,181,223	2,859,905
ბანკის განვითარების, საკონსულტაციო და მარკეტინგის ხარჯები	12,268,066	8,324,850	8,588,191
ბანკის პერსონალის ხარჯები	76,798,904	80,178,838	77,350,895
ძირითადი საშუალებების საექსპლუატაციო ხარჯები	1,775,903	1,647,854	1,674,918
ცვეთისა და ამორტიზაციის ხარჯები	34,317,136	32,806,890	29,839,840
სხვა არასაპროცენტო ხარჯები	36,853,316	28,492,189	26,647,847
მთლიანი არასაპროცენტო ხარჯები	165,583,840	154,631,842	146,961,596
წმინდა არასაპროცენტო შემოსავალი	(138,843,252)	(118,830,564)	-110,780,724
წმინდა მოგება დარეზერვებამდე	77,935,517	35,417,811	51,604,362
ზარალი სესხების შესაძლო დანაკარგების მიხედვით	32,616,542	50,138,154	23,259,771
ზარალი ინვესტიციების და ფასიანი ქაღალდების გაუფასურების შესაძლო დანაკარგების მიხედვით	-	(104,000)	104,000
ზარალი სხვა აქტივების შესაძლო დანაკარგების მიხედვით	417,306	556,888	648,098
მთლიანი ზარალი აქტივების შესაძლო დანაკარგების მიხედვით	33,033,847	50,591,042	24,011,869
მოგება გადასახადის გადახდამდე და გაუთვალისწინებელ შემოსავალ-ხარჯებამდე	44,901,669	(15,173,231)	27,592,493
მოგების გადასახადი	-	-	760,376
მოგება გადასახადის გადახდის შემდეგ	44,901,669	(15,173,231)	26,832,117
გაუთვალისწინებელი შემოსავლები (ხარჯები)	-	-	-
წმინდა მოგება	44,901,669	(15,173,231)	26,832,117

2.3 ბიზნეს სტრატეგია

2021 წელი ლიბერთი ბანკისთვის განახლებული სტრატეგიის აღსრულების და იმპლემენტაციის წელი იყო. დირექტორთა საბჭოს უშუალო გეგმა გაძლიერება, უნივერსალური საბანკო ბიზნეს მოდელის გამყარება, პროდუქტებისა და პროცესების ციფრულ ტრანსფორმაციასთან მიახლოება, რაც გააუმჯობესებს საქართველოს რეგიონებში ფინანსების ხელმისაწვდომობას ყველა სამომხმარებლო სეგმენტში.

დირექტორთა საბჭოს მიზანია მაქსიმალურად გაზარდოს სააქციო ღირებულება მომგებიანი ზრდისა და საქართველოში ბანკის ერთ-ერთ წამყვან ფინანსურ ინსტიტუტად გარდაქმნის გზით. ბანკი აერთიანებს ყველაზე დიდ საცალო ქსელს საქართველოში, რომელიც მოიცავს სრული მომსახურების ფილიალებს, სერვისცენტრებს, მცირე ზომის გაყიდვების ობიექტებს, აგრეთვე ისეთი ტიპის ობიექტებს, რომლებიც მესამე მხარის ბიზნესშია განთავსებული. ბანკი მუდმივად ცდილობს მეტად განავითაროს მომხმარებლებთან კომუნიკაცია დისტანციური და ციფრული არხების გამოყენებით.

2021 ში ბანკი ერთგული იყო ახალი ხედვის და მისიის:

- ხედვა: ჩვენი ხედვაა გავაუმჯობესოთ საქართველოში თითოეული ადამიანის, ოჯახისა და ბიზნესის ცხოვრება.
- მისია: ჩვენ მთელი გულით ვზრუნავთ ადამიანებზე, მათ ოჯახებსა და ბიზნესებზე. ჩვენ ვიქნებით ხელმისაწვდომი ყველგან, სადაც ჩვენი მომხმარებლები არიან და მივაწვდით მათზე მორგებულ და სწრაფ მომსახურებას.

2022 წლის გეგმები

- ჩამოყალიბდეს ბაზარზე MSME სექტორში მოწინავე მოთამაშედ და განიმტკიცოს საბაზრო წილის პოზიციები.
- 2022 წელს ბანკი მიზნად ისახავს შეინარჩუნოს საქართველოში აქტივებით მესამე უმსხვილესი ბანკის პოზიცია და ამავდროულად ლარიზაციის მაღალი დონე როგორც აქტივების, ისე ვალდებულებების მხრივ.

უნივერსალური საბანკო მომსახურება

- ლიბერთი ბანკი შეინარჩუნებს უნივერსალურ საბანკო მოდელს ძირითადი აქცენტით საცალო და MSME სეგმენტებზე. კორპორატიული და კერძო საბანკო ბიზნესი დარჩება მტკიცე საყრდენი უნივერსალური ბანკის მშენებლობის თვალსაზრისით.
- ხარისხიან უნივერსალურ საბანკო მომსახურებასთან ერთად, ლიბერთი ბანკი ყურადღებას გაამახვილებს ინოვაციური პროდუქტების შემუშავებაზე, პროცესების გამარტივებაზე, ციფრული ტრანსფორმაციის ხარისხის ამაღლებასა და ახალი მომხმარებლების მოზიდვაზე, მათ შორის ისეთ კლიენტებზე, რომლებიც ჯერ არ სარგებლობენ საბანკო მომსახურებით.

ციფრული საბანკო მომსახურება

- ბანკი აპირებს გააგრძელოს ციფრული საბანკო შესაძლებლობების გაუმჯობესება და შექმნას მომხმარებლის უმაღლესი დონის ციფრული გამოცდილება მობილური და ინტერნეტბანკის პლატფორმების საშუალებით.
- ბანკი ასევე მიზნად ისახავს ახალი მომხმარებლებისთვის პროცესების დაჩქარება/გამარტივებას.
- ხანდაზმულთა და სოციალურად დაუცველი სეგმენტისთვის ფართო ფინანსური განათლების შესაძლებლობების შეთავაზებებთან ერთად, ასევე შემუშავდება ინოვაციური პროდუქტები.

კლიენტების მომსახურება

- ლიბერთი ბანკი არის მომხმარებელზე ორიენტირებული ფინანსური სერვისების მიმწოდებელი და აპირებს გააგრძელოს მომხმარებელთა მომსახურების და გამოცდილების მეტად გაღრმავება. ამ მხრივ, მიმდინარეობს მომხმარებელთა მომსახურების მოდელის, ორგანიზაციული ცვლილებების და მომხმარებელთა საჩივრების მართვის გაუმჯობესება.

დაფინანსება

- ლიბერთი ბანკი მიზნად ისახავს გააუმჯობესოს/დააოპტიმიზიროს დაფინანსების სტრუქტურა და გამოიყენოს შესაძლებლობები ფონდირების ხარჯის შესამცირებლად. ამასთან დაკავშირებით, ბანკი აპირებს გააგრძელოს თანამშრომლობა და კომუნიკაცია საერთაშორისო განვითარების ფინანსურ ინსტიტუტებთან.

კორპორაციული და სოციალური პასუხისმგებლობა

- ბანკი აქტიურად უწყობს ხელს გარემოსთვის სასარგებლო, საგანმანათლებლო და ჯანდაცვის CSR პროექტებს, რომლებიც მიმართულია ხადაზმულთა და საზოგადოების მოწყვლადი ნაწილის საჭიროებებზე, ასევე თანამშრომლების ჯანმრთელობაზე ზრუნვაზე.
 - „მწვანე ყუთები“ სათაო ოფისში - სადაც გამოყენებული ქაღალდები გროვდება გადასამუშავებლად
 - უფასო კომპიუტერული და ფინანსური განათლება 60+ ასაკის ადამიანებისთვის, ახლა უკვე ონლაინ
 - შიდა ფონდი თანამშრომლებისთვის „გულით ერთმანეთისთვის“, რომელიც პანდემიის პერიოდში შეიქმნა და მათი ოჯახის წევრებს ეხმარება ჯანმრთელობის გაუარესების შემთხვევაში.

ცხრილი 2.3.1 ბანკის მთავარი სტრატეგიული მაჩვენებლები (ფასს-ის შესაბამისად)

მომგებიანობა	31-დეკემბერი-21	31-დეკემბერი-20
უკუგება აქტივებზე, (გაწლიურებული), %	1.39%	-0.19%
უკუგება კაპიტალზე, (გაწლიურებული), %	12.87%	-1.59%
საპროცენტო მოგება/საშუალო საპროცენტო შემოსავლიანი აქტივები (გაწლიურებული), %	12.93%	12.66%
ფონდირების ხარჯი (გაწლიურებული),%	7.82%	7.78%

აქტივების ხარისხი	31-დეკემბერი-21	31-დეკემბერი-20
უმოქმედო სესხები/მთლიანი სესხები,%	5.20%	3.83%
რისკის ხარჯი	2.17%	3.44%

ათას ლარში	31-დეკემბერი-21	31-დეკემბერი-20
მთლიანი სესხები	2,030,630	1,733,613
კორპორატიული სესხები	576,361	501,621

3 საკუთრებისა და ჯგუფის სტრუქტურა

3.1 საკუთრების სტრუქტურა

2021 და 2020 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ქვემოთ მითითებული აქციონერები ფლობდნენ განთავსებული ჩვეულებრივი აქციების 1%-ზე მეტს. სხვა აქციონერები ინდივიდუალურად ფლობდნენ განთავსებული ჩვეულებრივი აქციების 1%-ზე ნაკლებს.

საკუთრების სტრუქტურა

აქციონერი	31-დეკემბერი-21		31-დეკემბერი-20	
	საკუთრების წილი, %	ხმის მიცემის უფლებები, %	საკუთრების წილი, %	ხმის მიცემის უფლებები, %
Georgian Financial Group B.V.	77.62%	95.99%	74.38%	91.99%
სს „ჰერიტიჯ სიქიურიტიზ“ (ნომინალური მფლობელი)	-	-	1.58%	1.07%
ლიბერთი ბანკი (სახაზინო აქციები)	18.43%	-	18.43%	0.00%
სს „გალტ & თაგარტი“	-	-	3.42%	4.23%
სხვა აქციონერები (1%-ზე ნაკლები წილის მფლობელები)	3.95%	4.01%	2.19%	2.71%
სულ	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%

ბანკი არის ღია სააქციო საზოგადოება და მისი ჩვეულებრივი აქციები ივაჭრება საქართველოს საფონდო ბირჟაზე. თავისუფალ მიმოქცევაში არსებული აქციების წილი 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შეადგენდა 7.94%-ს (2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით აქციების თავისუფალი ბრუნვის კოეფიციენტი იყო იდენტური).

2017 წლის 13 ოქტომბერს Georgian Financial Group B.V. (“GFG”), ნიდერლანდების სამეფოს კანონმდებლობის შესაბამისად დაფუძნებულმა და ორგანიზებულმა კომპანიამ, შეისყიდა ბანკის აქციების 74.64%-იანი წილი. 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით GFG-ის აქციების წილი შეადგენდა 75.66%-ს, ხოლო 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გაიზარდა 91.99%-მდე. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, GFG-ის წილი მთლიან განთავსებულ აქციებში შეადგენს 95.99%.

2021 წლის 31 დეკემბრისთვის ბანკის მნიშვნელოვანი წილის მფლობელი ბენეფიციარი მესაკუთრეები, რომლებიც ფლობდნენ აქციების 5%-ზე მეტს, იყვნენ:

ბენეფიციარი მფლობელები	
ირაკლი ოთარ რუხაძე	30.66%
ბენჟამინ ალბერტ მარსონი	30.66%
იგორ ალექსევი	30.66%

3.2 ჯგუფის სტრუქტურა

ბანკი არის ქვემოთ მოცემულ ცხრილში მითითებული საწარმოების მშობელი კომპანია, რომლებიც კონსოლიდირებულია აუდიტის მიერ შემოწმებულ ფინანსურ ანგარიშგებებში (ფასს-ის შესაბამისად). საზედამხედველო და სხვა მნიშვნელოვანი მიზნებისთვის, აღნიშნული კომპანიები არ არის კონსოლიდირებული და ბანკს მოეთხოვება შეასრულოს ყველა საზედამხედველო მოთხოვნა დამოუკიდებლად. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მთლიანმა წმინდა ინვესტიციებმა აღნიშნულ კომპანიებში შეადგინა 0.1 მილიონი ლარი სებ-ის შესაბამისად და 1.3 მილიონი ლარი ფასს-ის შესაბამისად.

ბანკის საკუთრების წილი

სახელი	რეგისტრაციის ქვეყანა	31-დეკ-21	31-დეკ-20	რეგისტრაციის თარიღი	საკმეორობები
შპს Bus Stop	საქართველო	100.00%	100.00%	27-აგვისტო-09	გარე რეკლამირება
სს სმარტექსი	საქართველო	21.47%	21.47%	5-იანვარი-09	ადრეული ეტაპის VC ინვესტიციები

(1) ამჟამად უმოქმედო.

4 კორპორაციული მართვა

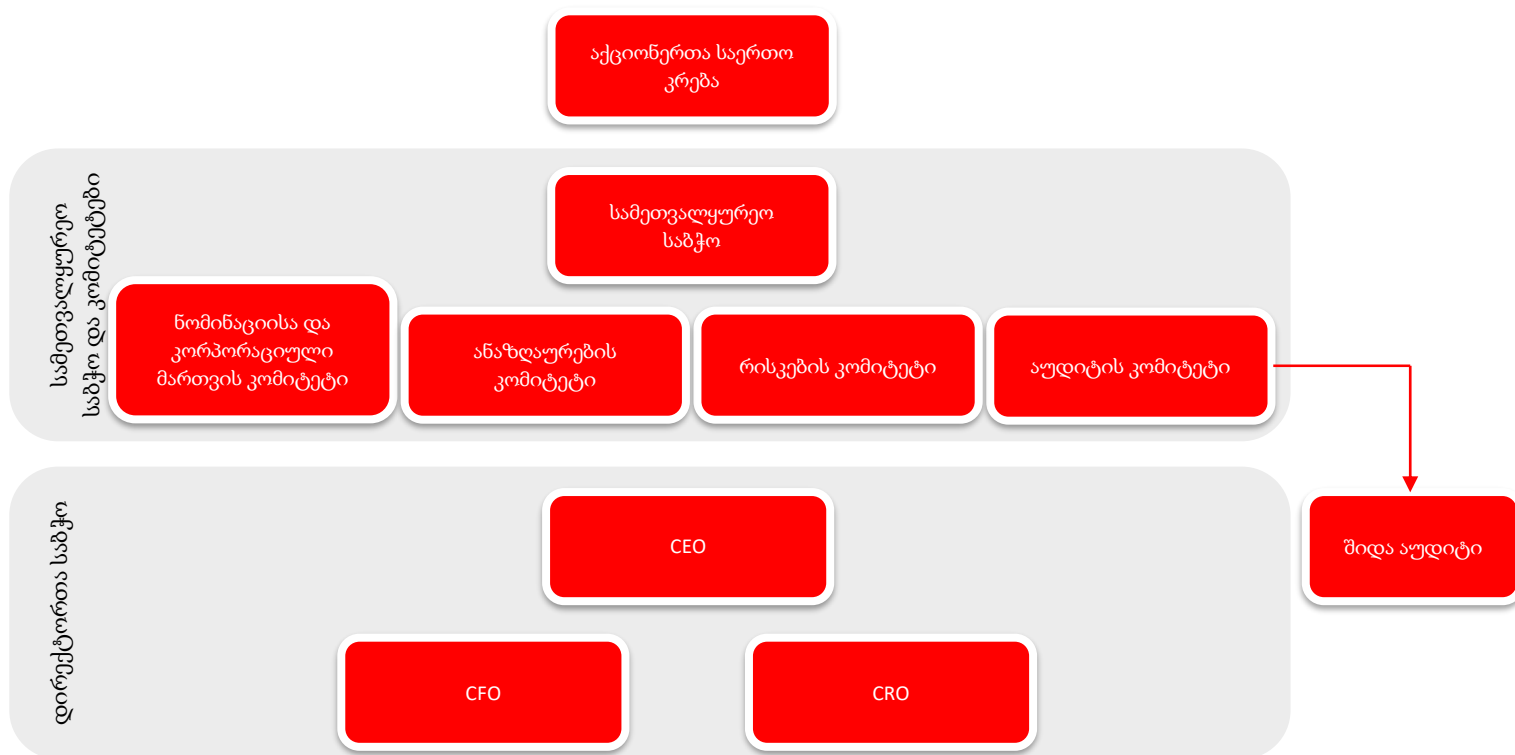
4.1 კორპორაციული მართვის სტრუქტურა

კორპორაციული მართვის ჩარჩო მიმოიხილავს ლიბერთი ბანკის კორპორაციული მართვის სტრუქტურას, პრინციპებს, პოლიტიკასა და პრაქტიკებს, რომლებიც ბანკს საშუალებას აძლევს დააკმაყოფილოს საქართველოს ეროვნული ბანკისა და საქართველოს საფონდო ბირჟის მოლოდინები.

აქციონერთა და სხვა დაინტერესებულ მხარეთა ინტერესების დასაკმაყოფილებლად ლიბერთი ბანკის კორპორაციული მართვის სისტემა ექვემდებარება მიმდინარე მიმოხილვას, შეფასებასა და გაუმჯობესებას. სამეთვალყურეო საბჭო აქტიურად ნერგავს მართვის პოლიტიკასა და პრაქტიკებს, რომლებიც განკუთვნილია იმისთვის, რომ სამეთვალყურეო საბჭოსა და დირექტორთა საბჭოს ინტერესები შეუსაბამოს აქციონერთა და სხვა დაინტერესებულ მხარეთა ინტერესებს და ხელი შეუწყოს ორგანიზაციის ყველა დონეზე ეთიკური ქცევისა და რისკის მართვის უმაღლეს სტანდარტებს.

"ლიბერთი ბანკის" ჩვეულებრივი აქციები წარმოდგენილია საქართველოს საფონდო ბირჟაზე.

ბანკის კორპორაციული მართვის ჩარჩო სრულად შეესაბამება ადგილობრივ და საერთაშორისო სტანდარტებს. სამეთვალყურეო და დირექტორთა საბჭოების მიერ გამოყენებული დადგენილი პოლიტიკა და პროცედურები აღწერილია პილარ 3-ის ანგარიშის სხვა სექციებში. სამეთვალყურეო საბჭოს, მისი კომიტეტების, მენეჯმენტის, აქციონერების და სხვა დაინტერესებულ მხარეთა შორის ფუნდამენტური ურთიერთობები ეფუძნება ბანკის მმართველობის სტრუქტურას, რომელიც ქვემოთაა წარმოდგენილი. მათი საშუალებით დგინდება ბანკის მმართველობის ეთიკური ღირებულებები, სტრატეგიული და კორპორაციული მიზნები და განისაზღვრება ამ მიზნების მიღწევისა და მონიტორინგის ჩატარების გეგმები. ქვემოთ მოცემულ დიაგრამაზე ნაჩვენებია ბანკის საერთო ორგანიზაციული სტრუქტურა 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

2021 წლიდან დირექტორთა საბჭოს გამოეყო კორპორატიული საბანკო საქმიანობის დირექტორი და საოპერაციო საქმიანობის დირექტორი. კორპორატიული საბანკო საქმიანობის მიმართულებას ხელმძღვანელობენ შესაბამისი დეპარტამენტის უფროსები, ხოლო საოპერაციო საქმიანობას მართავს საოპერაციო დირექტორი, როგორც მიმართულებების ხელმძღვანელი.

4.2 აქციონერთა წლიური საერთო კრება

აქციონერთა წლიური საერთო კრება (Annual General Meeting - “AGM”) არის ბანკის აქციონერების სავალდებულო ყოველწლიური შეკრება. აქციონერთა წლიურ საერთო კრებაზე სამეთვალყურეო საბჭო წარმოადგენს წლიურ ანგარიშს, რომელიც მოიცავს ინფორმაციას აქციონერებისთვის კომპანიის საქმიანობის შედეგების და სტრატეგიის შესახებ. ხმის უფლებების მქონე აქციონერები ხმას აძლევენ ისეთ აქტუალურ საკითხებზე, როგორცაა სამეთვალყურეო საბჭოში წევრების დანიშვნა, მათი ანაზღაურების განსაზღვრა, დივიდენდის გადახდა და გარე აუდიტორების შერჩევა.

4.2.1 წლიური საერთო კრების მოწვევა

ბანკის წესდების შესაბამისად, წლიურ საერთო კრებას სამეთვალყურეო საბჭო იწვევს ბანკის ბუღალტრული აღრიცხვების გარე აუდიტის დასრულებიდან ორი თვის განმავლობაში და ნებისმიერ შემთხვევაში წინა ფინანსური წლის დასრულებიდან ექვსი თვის განმავლობაში. ის საკითხები, რომლებიც არ იქნა განხილული წლიური საერთო კრების მიერ და შედის წლიური საერთო კრების პასუხისმგებლობის ფარგლებში, განიხილება და გადაწყდება რიგგარეშე საერთო კრებებზე (Extraordinary General Meetings - “EGM”). რიგგარეშე საერთო კრებების რაოდენობა წლის განმავლობაში არ არის შეზღუდული და შესაძლოა შეიცვალოს წლიდან წლამდე. EGM შეიძლება

მოიწვეულ იქნას სამეთვალყურეო საბჭოს, დირექტორთა საბჭოს ან აქციების სულ მცირე 5%-ის მფლობელი აქციონერის წერილობითი მოთხოვნით. აქციონერებს, რომლებიც არ ესწრებიან წლიურ საერთო კრებას, უფლება აქვთ გასცენ მინდობილობა მესამე პირზე, რომელიც მათ ნაცვლად შეძლებს ხმის მიცემას.

აქციონერთა საერთო კრებას ხელმძღვანელობს სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე ან, მისი არყოფნის შემთხვევაში, თავმჯდომარის მოადგილე, სამეთვალყურეო საბჭოს უფროსი დამოუკიდებელი წევრი ან საბჭოს ნებისმიერი სხვა წევრი. იმ შემთხვევებში, როდესაც თავმჯდომარე არ ესწრება სხდომას ან/და არ შეუძლია ხმის მიცემაში მონაწილეობა მიიღოს ინტერესთა შესაძლო კონფლიქტთან დაკავშირებული საკითხების გამო, სხდომას თავმჯდომარეობს თავმჯდომარის მოადგილე, სამეთვალყურეო საბჭოს უფროსი დამოუკიდებელი წევრი. სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების არყოფნის შემთხვევაში კრებას ხელმძღვანელობს გენერალური დირექტორი.

AGM-ის ან/და EGM-ის სააღრიცხვო თარიღისთვის რეგისტრირებულ ყველა აქციონერს უფლება აქვს დაესწროს კრებას და მონაწილეობა მიიღოს ხმის მიცემაში (საჭიროების შემთხვევაში). აქციონერებს, რომლებიც არ ესწრებიან წლიურ საერთო კრებას, უფლება აქვთ ხმა მისცენ მინდობილობის საფუძველზე.

2021 წლის 02 აგვისტოს საქართველოს უმაღლესი საკანონმდებლო ორგანოს მიერ მიღებულ იქნა „მეწარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის ახალი რედაქცია, რომელიც ძალაში შევიდა 2022 წლის 01 იანვრიდან. შესაბამისად, 2022 წლის 01 იანვრამდე, იმ დროისთვის მოქმედი „მეწარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის მიხედვით, ბანკის ხმის უფლების 75%-ზე მეტის მფლობელი აქციონერი უფლებამოსილი იყო მიეღო გადაწყვეტილება საერთო კრების მოწვევის გარეშე. ასეთი გადაწყვეტილება აქციონერთა საერთო კრების ოქმის ტოლფასია და ითვლება აქციონერთა საერთო კრების მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებად. მსგავს შემთხვევებში, დანარჩენ აქციონერებს მიღებული გადაწყვეტილების შესახებ ეცნობებათ საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

4.2.2 წლიური საერთო კრების ფუნქციები

საქართველოს კანონმდებლობისა და ბანკის წესდების თანახმად, წლიურ საერთო კრებაზე აქციონერებს შეუძლიათ გადაწყვეტილებების მიღება შემდეგ საკითხებზე:

<p>კორპორაციული მართვა</p>	<ul style="list-style-type: none"> • წესდების მიღება, დამტკიცება და ცვლილება. • ბანკის კონსოლიდაცია, გაერთიანება, დაშლა, ლიკვიდაცია, რეორგანიზაცია და/ან ტრანსფორმაცია. • სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების არჩევა და გათავისუფლება. • ბანკის ნებადართული საწესდებო კაპიტალის გაზრდა ან შემცირება.
<p>დამტკიცების უფლებამოსილებები</p>	<ul style="list-style-type: none"> • სამეთვალყურეო საბჭოს და დირექტორთა საბჭოს ანგარიშების დამტკიცება ან უარყოფა. • წლიური ანგარიშის და ანგარიშგებების დამტკიცება. • დამოუკიდებელი აუდიტორების შერჩევა, დანიშვნა და გათავისუფლება. • სამეთვალყურეო საბჭოს და/ან დირექტორთა საბჭოს წინადადების დამტკიცება მოგების განაწილების შესახებ ან მოგების განაწილების თაობაზე გადაწყვეტილების მიღება იმ შემთხვევაში, თუ აღნიშნული ორგანოები არ წარმოადგენენ საერთო წინადადებას.
<p>კონტროლის უფლებები</p>	<ul style="list-style-type: none"> • გადაწყვეტილებების მიღება ბანკის ქონების შემენასთან, გაყიდვასთან, გაცვლასთან (ან დაკავშირებულ გარიგებებთან) ან უფლებრივად დატვირთვასთან დაკავშირებით, რომლის ღირებულება აღემატება ბანკის საკუთარი კაპიტალის 10%-ს.

4.2.3 2021 წელს ჩატარებული აქციონერთა კრება და მიღებული გადაწყვეტილებები

იმის გათვალისწინებით, რომ Georgian Financial Group B.V. ფლობს ბანკის აქციების 75%-ზე მეტს, 2021 წელს GFG-მ შემდეგი გადაწყვეტილებები მიიღო:

15 მარტი, 2021

- ბანკის წესდების განახლებული რედაქციის დამტკიცება;

16 ივლისი, 2021

- ბანკის კონვერტირებადი პრივილეგირებული აქციების მიმართ წლიური 17% დივიდენდის გადახდის დამტკიცება 2020 კალენდარული წლისთვის;

16 აგვისტო, 2021

- 2020 კალენდარული წლის კონსოლიდირებული აუდირებული ფინანსური ანგარიშგების დამტკიცება.

4.2.4 კომუნიკაცია და მედია განცხადებები

როგორც წლიური საერთო კრების, ასევე რიგგარეშე საერთო კრების ჩატარების დრო, ადგილი და დღის წესრიგი ქვეყნდება ბეჭდურ მედიაში კრების ჩატარების თარიღამდე მინიმუმ 20 დღით ადრე, 75%-ზე მეტის მფლობელი აქციონერის მიერ მიღებული გადაწყვეტილებები ასევე საჯაროდ ხელმისაწვდომია ბანკის ვებგვერდზე. გარდა ამისა, მინორიტარი აქციონერების უფლებების დაცვის უზრუნველსაყოფად დამატებითი ზომების სახით, აქციონერებს, რომლებიც ფლობენ ბანკის აქციების მინიმუმ 1%-ს, პირადად ეცნობებათ კრების და დღის წესრიგის შესახებ რეგისტრირებული ან ელექტრონული ფოსტით. 2022 წლიდან ბანკი დამატებით უზრუნველყოფს საერთო კრების მოწვევის შესახებ შეტყობინების, საერთო კრების დღის წესრიგისა და ყველა სხვა სავალდებულო დოკუმენტის/ინფორმაციის გამოქვეყნებას მარეგისტრირებელი ორგანოს ელექტრონული პორტალის საშუალებით, განახლებული „მეწარმეთა შესახებ“ კანონის შესაბამისად.

4.3 სამეთვალყურეო საბჭო

სამეთვალყურეო საბჭოს პასუხისმგებლობებია:

- ბანკში კორპორაციული მმართველობის უმაღლესი სტანდარტების ხელშეწყობა.
- აქციონერთა ინტერესების შესაბამისად ბანკის განვითარების ხელშეწყობა და მდგრადი ღირებულებების შექმნა და უზრუნველყოფა.
- მმართველობითი ორგანოების მიერ ბანკის გრძელვადიანი ზრდის ხელშეწყობა და შიდა კონტროლის ეფექტური სისტემის შენარჩუნება.

4.3.1 სამეთვალყურეო საბჭოს შემადგენლობა

წესდების შესაბამისად, სამეთვალყურეო საბჭოს შედგება არანაკლებ 3 წევრისგან. სებ-ის მიერ მიღებული რეგულაციის თანახმად, რომელიც ძალაში შევიდა 2018 წლის 1 ივნისიდან, სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი არ უნდა იყოს დირექტორთა საბჭოს შემადგენლობაში და არ უნდა ახორციელებდეს ადმინისტრაციულ მოვალეობებს.

სამეთვალყურეო საბჭო ირჩევს თავმჯდომარეს, რომელიც იწვევს სამეთვალყურეო საბჭოს კრებებს, განსაზღვრავს დღის წესრიგს და ხელს აწერს შესაბამის კრების ოქმებს, კრების მდივანთან ერთად. სამეთვალყურეო საბჭოს კრება შეიძლება ჩატარდეს სატელეფონო ან ვიდეო კონფერენციის მეშვეობით.

31-დეკემბერი-21	სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები
თავმჯდომარე (საბჭოს დამოუკიდებელი წევრი)	მურთაზ კიკორია (არჩეულ იქნა 2021 წლის 30 დეკემბერს)
საბჭოს წევრი	ბექა გოგიჩაიშვილი
საბჭოს წევრი	ირაკლი ოთარ რუხაძე (თავმჯდომარის თანამდებობა დატოვა 2021 წლის 30 დეკემბერს)
საბჭოს დამოუკიდებელი წევრი	მაგდა მალრაძე
თავმჯდომარის მოადგილე, საბჭოს უფროსი დამოუკიდებელი წევრი	მამუკა წერეთელი

4.3.2 სამეთვალყურეო საბჭოს განათლება და გამოცდილება

სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებს ფართო სპექტრის ცოდნა და გამოცდილება აქვთ ფინანსური ანალიზის, კაპიტალის ბაზრების, ფინანსური ანგარიშგების, საინფორმაციო ტექნოლოგიების, სტრატეგიული დაგეგმვის, რისკის მართვის, ანაზღაურების, საზედამხედველო მოთხოვნების, კორპორაციული მართვისა და მენეჯმენტის მიმართულებით და, ამასთან, შეხედულებათა მრავალფეროვნების ხელშეწყობისათვის საჭირო უნარებს ფლობენ. მათ აქვთ შესაბამისი ცოდნა ადგილობრივი, რეგიონალური, გლობალური, ეკონომიკური და საბაზრო ძალებისა და სამართლებრივი და საზედამხედველო გარემოს შესახებ. მათი გამოცდილებისა და უნარების მრავალფეროვნება მნიშვნელოვან როლს თამაშობს რისკების შემცირებაში ბანკისა და მისი აქციონერების ინტერესების სასარგებლოდ.

ირაკლი ოთარ რუხაძე

უნარები და გამოცდილება:

ირაკლი ოთარ რუხაძე სს "ლიბერთი ბანკის" სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარედ 2017 წლის ოქტომბერში იქნა არჩეული. 2011 წლიდან იგი გახლდათ შპს Hunnewell Partners (UK) LLP-ის პარტნიორი ლონდონში. ირაკლი წარმოადგენდა Salford Capital Partners-ის LP Salford Georgia-ს აღმასრულებელ დირექტორსა და პარტნიორს თბილისში. აღმასრულებელი დირექტორის რანგში ირაკლი რუხაძე ხელმძღვანელობდა Salford-ის ქართულ ოპერაციებს და, ამავე დროს, პასუხისმგებელი იყო სპეციფიურ მიმართულებებზე (ტელეკომუნიკაცია, უძრავი ქონება) ქვეყნის საზღვრებს გარეთ. მან წარმატებით განახორციელა ბევრი ცნობილი ბიზნეს გარიგება საქართველოში. მისი ზედამხედველობითა და ხელმძღვანელობით, საქართველოს ეკონომიკამ დაახლოებით \$ 150 მილიონის ინვესტიცია მოიზიდა. 2001-2003 წლებში ირაკლი გახლდათ შპს Argo Ventures-ის დამფუძნებელი და პარტნიორი ბოსტონში, მასაჩუსეტსში. კომპანია ორიენტირებულია კერძო კომპანიებისათვის კონსულტაციების გაწევაზე – არაუზრუნველყოფილი კაპიტალის საკითხებზე კონსულტაციების ჩათვლით. კლიენტებს შორის იყო Global Realty Outsourcing - აშშ-ს უძრავი ქონების ანალიზის სფეროში წარმატებული კომპანია, რომლის ინვესტორთა სიაში ამჟამად ირიცხებიან Citigroup და First Union Securities. გარდა აღნიშნულისა, ირაკლი წარმოადგენდა შპს Caucasus Advisors LLC-ის დამფუძნებელსა და აღმასრულებელ დირექტორს ბოსტონში, მასაჩუსეტსში, და მისი პასუხისმგებლობის ფარგლებში შედიოდა მრავალმილიონიანი საინვესტიციო ფონდის მართვა კავკასიის რეგიონში არსებულ კომპანიებში ინვესტირების მიზნით. ირაკლი ასევე იკავებდა ჩართულობის მენეჯერის პოზიციას McKinsey & Company Inc.-ში ბოსტონში, მასაჩუსეტსში და დიუსელდორფში, გერმანიაში, სადაც იგი უძღვებოდა კონსულტაციებს და ჩართული იყო პრობლემების მოგვარების კუთხით კლიენტის კომპანიის საქმიანობის გასაუმჯობესებლად. 2021 წლის 30 დეკემბრიდან კორპორაციული მართვის საუკეთესო პრინციპების შესაბამისად, ირაკლი რუხაძემ დატოვა სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარის პოზიცია და განაგრძობს საქმიანობას სამეთვალყურეო საბჭოს წევრის მანდატით, ხოლო საბჭოს ხელმძღვანელად არჩეულ იქნა დამოუკიდებელი წევრი, მურთაზ კიკორია.

განათლება:

ირაკლი ოთარ რუხაძემ ბიზნესის ადმინისტრირების მაგისტრის ხარისხით დაამთავრა Tuck School of Business at Dartmouth College; იგი ასევე გახლავთ თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის კურსდამთავრებული მათემატიკისა და ეკონომიკის მეცნიერებათა მაგისტრის ხარისხით.

მურთაზ კიკორია

უნარები და გამოცდილება:

მურთაზ კიკორია სს "ლიბერთი ბანკის" სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელ წევრად 2019 წლის ივნისში იქნა არჩეული. 2019 წლის ივლისში იგი ასევე აირჩიეს სამეთვალყურეო საბჭოს რისკების კომიტეტის თავმჯდომარედ. მურთაზს საბანკო და საფინანსო სექტორთან დიდი გამოცდილება აკავშირებს. იგი იკავებდა გენერალური დირექტორის პოზიციებს სექტორის წამყვან კომპანიებში/ჯგუფებში, კერძოდ, 2015-2016 წლებში სს „საქართველოს ბანკში“ და 2012-2014 წლებში - „საქართველოს ჯანდაცვის ჯგუფში“.

მას ასევე აქვს მრავალწლიანი გამოცდილება სს „საქართველოს ბანკში“ ფინანსური დირექტორისა და ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკში (EBRD) უფროსი ბანკირის თანამდებობაზე. შესაბამისად, მისი ცოდნა და გამოცდილება ფინანსებში, კაპიტალის ბაზრებსა და ზოგადად ბაზარზე მეტად მნიშვნელოვანი და ღირებულია ბანკისთვის. მურთაზის გამორჩეული გამოცდილება საბანკო და საფინანსო სფეროში კიდევ უფრო გაღრმავებულია მისი მართვის, კონტროლისა და ზედამხედველობითი უნარებით, რომლებიც მან შეიძინა 2000-იანი წლების დასაწყისში საქართველოს ეროვნულ ბანკში საბანკო ზედამხედველობისა და რეგულირების განყოფილების უფროსად მუშაობისას. რის შემდეგაც, 2016-2018 წლებში წარმატებით განაგრძო მუშაობა საქართველოს ეროვნული ბანკის ვიცე-პრეზიდენტის პოზიციაზე. იმის გათვალისწინებით, რომ კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსის მოთხოვნების შესაბამისად, სისტემური კომერციული ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე უნდა იყოს საბჭოს დამოუკიდებელი წევრი, 2021 წლის 30 დეკემბრიდან მურთაზ კიკორიამ დაიკავა სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარის თანამდებობა.

განათლება:

მურთაზმა დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ეკონომიკის ფაკულტეტი (ფინანსები და კრედიტები). მისი აკადემიური ცოდნა ასევე მდიდარია მრავალი მნიშვნელოვანი ადგილობრივი და საერთაშორისო კონფერენციით, ტრენინგებითა და სემინარებით საბანკო ოპერაციების შესახებ, ფინანსური ბაზრების, დაფინანსების, მოლაპარაკებებისა და ხელმძღვანელობის, ფულის გათეთრების წინააღმდეგ და სხვა საბანკო სექტორთან დაკავშირებული სხვა შესაბამისი საკითხებით.

მაგდა მალრაძე

უნარები და გამოცდილება:

მაგდა მალრაძე სს "ლიბერთი ბანკს" 2019 წლის აგვისტოში შემოუერთდა. 2019 წლის ოქტომბერში იგი არჩეულ იქნა ანაზღაურების კომიტეტის თავმჯდომარედ. მაგდა სამეთვალყურეო საბჭოს ერთადერთი ქალი წევრია. მას განსაკუთრებული გამოცდილება აქვს პროექტის მენეჯმენტში, სტრატეგიულ დაგეგმვაში, ფინანსებში, მონიტორინგში, კონტროლსა და ანგარიშგებაში. იგი ამჟამად ათასწლეულის გამოწვევის ფონდი - საქართველოს აღმასრულებელი დირექტორის პოზიციას იკავებს. მისი ხელმძღვანელობითა და ზედამხედველობით კომპანიამ წარმატებით განახორციელა რამდენიმე პროექტი. ამჟამად აღნიშნული

ორგანიზაცია ახორციელებს გრძელვადიან პროექტს, რომელიც ათობით მილიონ აშშ დოლარს მოიაზრებს. პროექტის მთავარი მიზანი საქართველოში ზოგადი, პროფესიული და უმაღლესი

განათლების შემუშავებაა, ასევე მოიაზრება საჯარო სკოლების რეაბილიტაცია, აღჭურვა და აკადემიური პერსონალის პროფესიული განვითარების მენეჯმენტი. 2008-2013 წლებში მაგდა მუშაობდა ფონდი ღია საზოგადოება საქართველოს უმაღლესი განათლების მიმართულების აკადემიური მხარდაჭერის პროგრამის მენეჯერის პოზიციაზე. პროგრამა ძირითადად ორიენტირებული იყო განათლების განვითარებაზე სამხრეთ კავკასიაში, ადგილობრივი, რეგიონალური და გლობალური აკადემიური ქსელის შექმნით. მისი მცდელობისა და დაუღალავი ძალისხმევის შედეგად, საქართველოში განხორციელდა მრავალი გაცვლითი საგანმანათლებლო პროგრამა. გამოკვეთილი უნარ-ჩვევებისა და გამოცდილების წყალობით, მაგდა სამეთვალყურეო საბჭოს სძენს მრავალფეროვნებას, დამოუკიდებლობას, პროფესიონალიზმისა და კონტროლის მაღალ დონეს. სამეთვალყურეო საბჭო და ზოგადად ბანკი დაბალანსებულია ბიზნეს ოპერაციების შესრულებისა და რისკების მართვის თვალსაზრისით.

განათლება:

მაგდამ დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტი და მიენიჭა იურისტის წოდება. იგი ასევე არის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ეკონომიკური ურთიერთობების კურსდამთავრებული ეკონომისტის წოდებით.

მამუკა წერეთელი

უნარები და გამოცდილება:

დოქტორი მამუკა წერეთელი აირჩიეს ლიბერთი ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელ წევრად 2018 წლის დეკემბერში. 2019 წლის იანვარში იგი დაინიშნა აუდიტის კომიტეტის თავმჯდომარედ და სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილედ, საბჭოს უფროს დამოუკიდებელ წევრად. დოქტორი წერეთელი არის America-Georgia Business საბჭოს პრეზიდენტი, Georgian House of Greater Washington, LLC-ის დამფუძნებელი და დირექტორი და American Foreign Policy Council-ში Central Asia-Caucasus Institute-ის უფროსი მკვლევარი. ის ასევე American University's School of International Service-ის ფაკულტეტის წევრია

(Washington, DC & Johns Hopkins SAIS).

2013 წლის 11 მაისამდე მამუკას ამერიკის უნივერსიტეტის School of International Service (SIS)-ის Center for Black Sea-Caspian Studies-ის დირექტორის თანამდებობა ეკავა. მანამდე ის ასისტენტ პროფესორად მუშაობდა (2007-2011) და ამერიკული უნივერსიტეტის დამხმარე ფაკულტეტის წევრი იყო (2002-2007). 2006-2007 წლებში მამუკა George Washington University-ში Elliott School of International Affairs-ის დეკანატის წევრი იყო, სადაც ასწავლიდა ენერჯო და სამოქალაქო უსაფრთხოებას.

12 წლის განმავლობაში მამუკა America-Georgia Business Council (AGBC)-ის აღმასრულებელ დირექტორად მუშაობდა. ამჟამად ის ორგანიზაციის პრეზიდენტი. საბჭო არის საქართველოში აშშ-ის ბიზნეს ინტერესების ხელშეწყობის და აშშ-საქართველოს სავაჭრო და ეკონომიკური თანამშრომლობის ძირითადი ინსტრუმენტი. მამუკას სახელს უკავშირდება AGBC-ს მიერ ორგანიზებული 20-ზე მეტი ყოველწლიური კონფერენცია, რომელიც ქართულ-ამერიკულ ეკონომიკურ პარტნიორობას მიძღვნილი საჯარო და კერძო სექტორებს შორის დიალოგის ყველაზე პოპულარული ფორუმების სერია გახდა. ყოველწლიური კონფერენციების გარდა, მამუკა უძღვებოდა და ორგანიზებას უწევდა საქართველოში პოლიტიკურ და ეკონომიკურ განვითარებაზე ორიენტირებულ სტრატეგიულ დაგეგმვის მრავალ სესიას. ამ სესიებს სხვადასხვა დროს ესწრებოდნენ

საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების (IMF, World Bank, IFC, EBRD) წარმომადგენლები, აშშ-ს ექსპორტიორი სააგენტოები (Ex-Im Bank, OPIC, TDA), დონორი სააგენტოები (USAID, MCC), აშშ-ის და საქართველოს მთავრობის წარმომადგენლები, რეგიონის კერძო კომპანიები და ექსპერტები. 2007-2008 წლებში მამუკა წერეთელი ხელმძღვანელობდა ამერიკა-საქართველოს ბიზნეს საბჭოს საქართველოსთვის ტურიზმის სტრატეგიისა და საინვესტიციო გეგმის პროექტს, რომელიც დაფინანსებული იყო US Trade and Development Agency-ის მიერ.

განათლება:

დოქტორმა წერეთელმა დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი და აქვს ეკონომიკური გეოგრაფიის მაგისტრის წოდება. მას აგრეთვე აქვს University of Maryland College მეცნიერებების მაგისტრის წოდება და რუსეთის ეკონომიკისა და პროგნოზის ინსტიტუტის მეცნიერების აკადემიის დოქტორის წოდება.

ბექა გოგიჩაიშვილი

უნარები და გამოცდილება: ბექა გოგიჩაიშვილი სამეთვალყურეო საბჭოს წევრად არჩეულ იქნა 2020 წლის ოქტომბერში. იმავე წლის ნოემბრიდან იგი ასევე არჩეულ იქნა სამეთვალყურეო საბჭოს აუდიტის კომიტეტის წევრად. ბექას გააჩნია მრავალმხრივი და გამორჩეული გამოცდილება სხვადასხვა მიმართულებით, რაც მნიშვნელოვნად გააძლიერებს სამეთვალყურეო საბჭოსა და მასთან არსებული კომიტეტების მიერ საკუთარი უფლებამოსილებების ეფექტურად განხორციელებას. მის პროფესიულ კარიერაში განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ინვესტიციების მენეჯერის პოზიცია ჰანიველ პარტნერს ჯორჯიაში, ინვესტიციებისა და აქტივების მართვის კომპანიაში, რომელიც დღეისათვის მართავს

ათეულობით მილიონი ლარის ღირებულების ინვესტიციებს სხვადასხვა ბიზნეს სექტორში. 2017 წლამდე ბექა მუშაობდა საპარტნიორო ფონდში, სადაც მისი ძირითადი საქმიანობა მოიცავდა საპარტნიორო ფონდის მიერ დასაფინანსებელი პროექტების ფინანსურ ანალიზსა და რისკების შეფასებას და შესაბამისად, დიდწილად განაპირობებდა საპარტნიორო ფონდის წარმატებულ საინვესტიციო საქმიანობას. ბექას ასევე გააჩნია გამოცდილება საბანკო სექტორში. 2013-2014 წლებში იგი მუშაობდა თიბისი ბანკში, სადაც უშუალოდ ახორციელებდა რეპორტირებს და ანგარიშგებას როგორც შიდა მიზნებისთვის, ისე საზედამხედველო შესაბამისობისთვის.

განათლება: ბექა არის სასექსის უნივერსიტეტის მაგისტრატურის კურსდამთავრებული მენეჯმენტისა და ფინანსების მიმართულებით. 2010 წელს ბექამ ასევე დაამთავრა კავკასიის უნივერსიტეტი და ფლობს ბიზნესის მართვის ბაკალავრის აკადემიურ ხარისხს ფინანსების სპეციალობით.

4.3.3 სამეთვალყურეო საბჭოს მრავალფეროვნება და დამოუკიდებლობა

სამეთვალყურეო საბჭო მიიჩნევს, რომ უნარების, პროფესიული კარიერის, ცოდნისა და გამოცდილების მრავალფეროვნება მნიშვნელოვანია ბიზნესის ეფექტურად წარმართვისთვის. სამეთვალყურეო საბჭო მისი ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტით მუშაობს რათა უზრუნველყოს უნარების, გამოცდილების, დამოუკიდებლობისა და საბანკო ცოდნის სათანადო დაბალანსება დაკისრებული პასუხისმგებლობების შესასრულებლად.

მოცემულ ეტაპზე სამეთვალყურეო საბჭო შესაბამისობაშია საქართველოს ეროვნული ბანკის კორპორატიული მართვის კოდექსთან საბჭოში დამოუკიდებელი და ქალი წევრების რაოდენობით, თუმცა კორპორაციული მართვის კოდექსის განახლებული მოთხოვნების გათვალისწინებით, იგეგმება სამეთვალყურეო საბჭოსა და კომიტეტების დონეზე დამატებით ცვლილებები, მათ შორის სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელი თავმჯდომარის არჩევა, დამატებით ქალი წევრის არჩევა და სხვა, რაც სამეთვალყურეო საბჭოს აქცევს კიდევ უფრო დამოუკიდებელ და მრავალფეროვან ორგანოდ. ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს თითოეულ წევრს უკავია და/ან მანამდე ეკავა მაღალი თანამდებობა სხვადასხვა დაკავშირებულ სფეროში, რის შედეგადაც მათ თავისი გამოცდილებით და ხედვით ღირებული კონცეფციები შეაქვთ სამეთვალყურეო საბჭოს საქმიანობაში და მნიშვნელოვანი წვლილი - გადაწყვეტილების მიღების პროცესში. არცერთ ფიზიკურ პირს ან ფიზიკურ პირთა ჯგუფს არ აქვს შესაძლებლობა აკონტროლოს გადაწყვეტილების მიღების პროცესი.

სამეთვალყურეო საბჭოს წევრის დამოუკიდებლობა დანიშვნამდე ფასდება კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსის მოთხოვნების შესაბამისად.

4.3.4 სამეთვალყურეო საბჭოს ფუნქციები

იმის უზრუნველსაყოფად, რომ სამეთვალყურეო საბჭო ჩართული იქნება ეფექტური კონტროლის განხორციელების პროცესში, კონკრეტული გადაწყვეტილებები საჭიროებს სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დამტკიცებას. ქვემოთ განსაზღვრულია სამეთვალყურეო საბჭოს კომპეტენციის საკითხები:

<p>სტრატეგია და მართვა</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ბანკის საერთო მართვის ზედამხედველობა; • ბანკის კომერციული და საინვესტიციო სტრატეგიების, წლიური ბიუჯეტების დამტკიცება და მნიშვნელოვანი ცვლილებების შესახებ გადაწყვეტილებების მიღება; • ბანკის საქმიანობის კონტროლი;
<p>ფინანსური ანგარიშგება და კონტროლი</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ბანკის ოპერირების მაქსიმალური ეფექტურობის უზრუნველყოფა; • ხმის მიცემის უფლებების გამოყენება ბანკის ნებისმიერ მსხვილ შვილობილ კომპანიაში; • ფინანსური და საბუღალტრო აღრიცხვის დოკუმენტაციის და აქტივების შემოწმება;
<p>რისკების მართვის ჩარჩო და რისკის დასაშვები დონე</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ბანკის ყველა მნიშვნელოვანი რისკის დადგენა და კონტროლი; • რისკის მართვის სტრატეგიისა და რისკის დასაშვები დონის განსაზღვრა და დამტკიცება; • კონკრეტული ზომების განსაზღვრა იმ შემთხვევაში, თუ ბანკის რისკის პროფილი გადააჭარბებს მისაღებ რისკის დონეს;
<p>შიდა კონტროლის მექანიზმები</p>	<ul style="list-style-type: none"> • სამეთვალყურეო საბჭოს რეგულაციების ან მსგავსი წესების მიღება, შეწყვეტა ან შეცვლა სამეთვალყურეო საბჭოს შიდა ორგანიზაციასთან დაკავშირებით; • სამეთვალყურეო საბჭოს კომიტეტ(ებ)ის შექმნა; • კომიტეტების რეკომენდაციების გათვალისწინებით, კონკრეტული ზომების მიღება; • განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი საკითხების მარეგულირებელი სამოქმედო პოლიტიკების დამტკიცება.
<p>კონტრაქტები</p>	<ul style="list-style-type: none"> • მნიშვნელოვანი სესხების დამტკიცება, თუ ჯამური რისკის პოზიცია აღემატება ბანკის საკუთარი კაპიტალის 5%-ს; • ტრანზაქციები დაკავშირებულ მხარეებთან, ინტერესთა კონფლიქტის მართვის დებულების შესაბამისად; • ნებისმიერი აქტივის შექმნა/გახსნისგან, ან სხვა სახის ხელშეკრულების გაფორმება რომლის ღირებულება აღემატება 1,000,000 აშშ დოლარს; • იურიდიულ პირთან ან კომპანიასთან გრძელვადიანი თანამშრომლობის გაფორმება ან შეწყვეტა, თუ იგი წარმოშობს წელიწადში 1,000,000 აშშ დოლარის ოდენობის ვალდებულებას ან ამავე ოდენობის თანხის მიღების უფლებას;
<p>კომუნიკაცია</p>	<ul style="list-style-type: none"> • გადაწყვეტილებების და შესაბამისი დოკუმენტაციის დამტკიცება, რომელიც უნდა წარედგინოს აქციონერებს საერთო კრებაზე; კაპიტალის ან კაპიტალთან დაკავშირებული ინსტრუმენტების ნებისმიერი საჯარო შეთავაზების დამტკიცება; • ბანკის აქციების გამოსყიდვა, მათ შორის სავალდებულო გამოსყიდვა;
<p>დანიშნები და ანაზღაურება</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ცვლილებები დირექტორთა საბჭოს სტრუქტურაში, ზომასა და შემადგენლობაში; • დირექტორთა საბჭოს წევრების, აუდიტის და სამეთვალყურეო საბჭოს სხვა კომიტეტების წევრების არჩევა და გათავისუფლება; • დირექტორთა საბჭოს წევრთა ანაზღაურების განსაზღვრა; • ბანკის აქციების დამოუკიდებელი რეგისტრატორის შერჩევა, დანიშნა და გათავისუფლება;
<p>კორპორაციული მართვა</p>	<ul style="list-style-type: none"> • დირექტორთა საბჭოს საქმიანობის ზედამხედველობა; • დირექტორთა საბჭოსთვის ინსტრუქციების მიცემა ბანკის სხვადასხვა პოლიტიკის ზოგადი მიმართულებების შესახებ; • ბანკის ზოგადი კორპორაციული მართვის სისტემის ანალიზი, წლიური ანგარიშგების და დირექტორთა საბჭოს წინადადებების განხილვა მოგების განაწილების შესახებ; • აქციონერთა რიგგარეშე საერთო კრების მოწვევა; • ახალი შვილობილი კომპანიის დაფუძნება;
<p>სხვა</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ნებისმიერი დავის წამოწყება, წარმოება ან გადაწყვეტა, როდესაც დავის თანხა აღემატება 500,000 აშშ დოლარს, ან დაკავშირებულია სისხლის სამართლის საქმესთან ან ბანკში მმართველ პოზიციაზე მყოფ პირთან; • ნებისმიერ პირთან ერთად ამხანაგობის ან ერთობლივი საწარმოს დაარსება; • ნებისმიერი პოლიტიკური შენატანის ან პოლიტიკური დონაციის განხორციელება; • ბანკის ნებისმიერი სააქციო კაპიტალის გაყიდვა/რეკაპიტალიზაცია.

სამეთვალყურეო საბჭო აგრეთვე არის გადაწყვეტილების მიმღები ორგანო ყველა იმ საკითხთან მიმართებაში, რაც მნიშვნელოვანია ბანკისთვის სტრატეგიული, ფინანსური ან რეპუტაციული თვალსაზრისით.

4.3.5 სამეთვალყურეო საბჭოს საქმიანობა და კრებები

სამეთვალყურეო საბჭოს კრებები („კრება“) ტარდება მინიმუმ კვარტალში ერთხელ ბანკის იურიდიულ მისამართზე ან სამეთვალყურეო საბჭოს ნებისმიერი წევრის მოთხოვნით ნებისმიერ სხვა ადგილას. ყველა სხვა წევრთან შეთანხმებით, თავმჯდომარეს (თავად ან ნებისმიერი წევრის მოთხოვნით) შეუძლია მოიწვიოს კრება ზეპირი ფორმით ან სხვაგვარად დროის მოკლე პერიოდში. სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები შეიძლება წარმოდგენილ იქნან სამეთვალყურეო საბჭოს სხვა წევრების მიერ. თითოეულ წევრს უფლება აქვს წარმოადგინოს სამეთვალყურეო საბჭოს მხოლოდ ერთი სხვა წევრი. საკითხები, რომლებიც მოითხოვს გადაწყვეტილების მიღებას დაგეგმილი კრების ფარგლებს გარეთ, განიხილება სპეციალურ რიგგარეშე კრებებზე და სატელეფონო კონფერენციით. მთლიანობაში, 2021 წლის განმავლობაში სამეთვალყურეო საბჭო ოფიციალურად შეიკრიბა ოცდაცხრამეტჯერ და გადაწყვეტილებები მიღებულ იქნა როგორც უშუალო შეხვედრით ჩატარებული სხდომის ფორმატში, ისე სატელეფონო კონფერენციის საშუალებით. კრებების დროს სამეთვალყურეო საბჭო იღებს განახლებულ მონაცემებს შიდა საოპერაციო ფუნქციებიდან კონტროლის და რისკის მართვის, შესაბამისობის, შიდა აუდიტის, ადამიანური რესურსების და სამეთვალყურეო საბჭოს კომპეტენციას მიკუთვნებული ძირითადი კონტრაქტების შესახებ. გარდა ამისა, არსებობს დღის წესრიგის საკითხების წლიური განრიგი იმის უზრუნველყოფისთვის, რომ ყველა საკითხს დაეთმოს სათანადო ყურადღება და განხილულ იქნას შესაბამის ნაწილში ფინანსურ და ნორმატიულ ციკლში. ეს მოიცავს ბიუჯეტს, სავალდებულო ანგარიშგებებს, მართვის ანგარიშებს და აქციონერთა წლიური საერთო კრების მოწვევას. უშუალოდ სხდომების გარდა, სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარეს და წევრებს ხშირი კონტაქტი აქვთ როგორც ერთმანეთთან, ისე გენერალურ დირექტორთან, კონტროლის ფუნქციების ხელმძღვანელ პირებთან და სხვა მნიშვნელოვან ბიზნეს ერთეულებთან. ქვემოთ ცხრილში მოცემულია სამეთვალყურეო საბჭოს კრებაზე დასწრების დეტალები 2021 წლის განმავლობაში:

სამეთვალყურეო საბჭოს კრებები

წევრები	დაგეგმილ კრებებზე დასწრების უფლება	დაგეგმილ კრებებს დაესწრო	დასწრება, %
ირაკლი ოთარ რუხაძე	39	39	100%
მამუკა წერეთელი	39	39	100%
მურთაზ კიკორია	39	39	100%
მაგდა მადრაძე	39	39	100%
ბექა გოგიჩაიშვილი	39	39	100%

4.3.6 სამეთვალყურეო საბჭოს საქმიანობის შეფასება

სამეთვალყურეო საბჭო მუდმივად ზრუნავს თავისი ეფექტურობის გასაუმჯობესებლად და აღიარებს, რომ მისი შეფასების პროცესი მნიშვნელოვანი ინსტრუმენტია ამ მიზნის მისაღწევად. სამეთვალყურეო საბჭო წარმოადგენს ეფექტურ ორგანოს, რომელიც ქმნის კომპეტენციის და გამოცდილების სათანადო ბალანსს და აერთიანებს მოსაზრებების და პერსპექტივების მრავალფეროვნებას. კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსის მოთხოვნების თანახმად, ლიბერთი ბანკმა დაამტკიცა სამეთვალყურეო საბჭოს შეფასების პოლიტიკა, რომლის საფუძველზეც ბანკის არსებობის ისტორიაში პირველად, 2020 წელს სამეთვალყურეო საბჭომ და მასთან არსებულმა კომიტეტებმა განახორციელეს საკუთარი საქმიანობის ეფექტურობის შეფასება, როგორც ერთიანი კოლეგიური ორგანოს, ისე დამოუკიდებელი წევრებისა და თავმჯდომარის სათანადო ჩართულობის, კვალიფიციურობის, შესაფერისობისა და ეფექტურობის განსაზღვრის მიზნით და მთლიანობაში სამეთვალყურეო საბჭოსა და კომიტეტების საქმიანობის ეფექტურობა განისაზღვრა საკმაოდ მაღალი ხარისხით. სამეთვალყურეო საბჭოსა და კომიტეტების ეფექტურობის შეფასება კვლავ განხორციელდა 2021 წლის ჭრილში და სამეთვალყურეო საბჭოს შეფასებით, 2020 წელთან შედარებით გაზრდილია როგორც სამეთვალყურეო საბჭოსა და კომიტეტების ჩართულობა მათ კომპეტენციას მიკუთვნებული საკითხების ზედამხედველობაში, ისე ეფექტურობა კორპორაციული მართვის, რისკის მართვის, ანგარიშგებისა და სხვა მნიშვნელოვანი მიმართულებებით. შეფასების პოლიტიკის მიხედვით, ყოველ სამ წელიწადში შეფასება განხორციელდება დამოუკიდებელი შემფასებლის მიერ.

4.4 სამეთვალყურეო საბჭოს კომიტეტები

კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსის მოთხოვნების მიხედვით, სისტემურ კომერციულ ბანკებში სამეთვალყურეო საბჭოსთან უნდა არსებობდეს შემდეგი სამეთვალყურეო საბჭოს კომიტეტები:

1. აუდიტის კომიტეტი
2. რისკების კომიტეტი
3. კორპორაციული მართვის კომიტეტი
4. ანაზღაურების კომიტეტი

კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსის მოთხოვნების შესაბამისად, 2021 წლის ბოლოს განხორციელდა კომიტეტებში წევრთა როტაცია, 2021 წლის ბოლოსთვის სამეთვალყურეო საბჭოს კომიტეტები მათი რაოდენობის, მოწყობისა და შემადგენლობის მხრივ სრულ შესაბამისობაში იყო კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსთან, თუმცა კორპორაციული მართვის კოდექსით განსაზღვრული სავალდებულო როტაციის გათვალისწინებით, 2021 წლის ბოლოს დამატებით განხორციელდა სამეთვალყურეო საბჭოს კომიტეტებში წევრთა როტაცია.

4.4.1 აუდიტის კომიტეტი

აუდიტის კომიტეტი პასუხისმგებელია შიდა კონტროლის ფუნქციების შესრულების მონიტორინგზე, შიდა აუდიტის დეპარტამენტის მიერ წლიური სამოქმედო გეგმის შესრულების დაგეგმვასა და ზედამხედველობაზე, გარე დამოუკიდებელ აუდიტორებთან კომუნიკაციაზე, კომიტეტი ასევე რეკომენდაციას უწევს სამეთვალყურეო საბჭოს შიდა კონტროლის მექანიზმების შესაძლო სისუსტეზე.

აუდიტის კომიტეტი ზედამხედველობას უწევს ბანკის შესაბამისობას მექრთამეობასა და კორუფციასთან, ინტერესთა კონფლიქტის მართვასა და გამჟღავნებასთან დაკავშირებულ შიდა პოლიტიკებთან. ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, აუდიტის კომიტეტი თვლის, რომ მისი შიდა კონტროლის ჩარჩო ეფექტურია.

კომიტეტი არის დამოუკიდებელი სტრუქტურული ერთეული და ექვემდებარება სამეთვალყურეო საბჭოს. კომიტეტი შედგება შემდეგი წევრებისგან:

- მამუკა წერეთელი (თავმჯდომარე);
- ბექა გოგიჩაიშვილი (კომიტეტის წევრი);
- მურთაზ კიკორია (კომიტეტის წევრი).

აუდიტის კომიტეტის თავმჯდომარე უნდა იყოს სამეთვალყურეო საბჭოს დამუკიდებელი წევრი, ხოლო კომიტეტის წევრების უმეტესობა უნდა იყოს სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელი წევრი. შესაბამისად, ბანკი სრულად აკმაყოფილებს კომერციული ბანკებისთვის საქართველოს კორპორაციული მართვის კოდექსის მოთხოვნებს.

აუდიტის კომიტეტის შეხვედრა უნდა ჩატარდეს მინიმუმ კვარტლურად და, საჭიროების შემთხვევაში, რიგგარეშე სხდომა შესაძლოა მოწვეულ იქნას ნებისმიერ დროს.

აუდიტის კომიტეტის ძირითადი როლები და პასუხისმგებლობები:

- ბანკის საბუღალტრო და საანგარიშგებო წესების განსაზღვრა, ამ წესების დაცვა და ბანკის შიდა აუდიტის მეშვეობით ბანკის აღრიცხვებისა და ჟურნალების შემოწმება;
- მოქმედ კანონმდებლობასთან ბანკის შესაბამისობის ზედამხედველობა;
- შიდა აუდიტის ფუნქციონირების ზედამხედველობა, რომლის მიზანია ბანკში რისკის მართვისა და კონტროლის სისტემებისა და პროცესების ადეკვატურობისა და ეფექტურობის უზრუნველყოფა;
- შიდა აუდიტის საქმიანობის მარეგულირებელი დოკუმენტის დამტკიცება და ბანკის დირექტორთა საბჭოსგან შიდა აუდიტის დამოუკიდებლობის უზრუნველყოფა;
- შიდა აუდიტის მომსახურების კვარტლური/ნახევარწლიანი რეპორტების დამტკიცება და სამეთვალყურეო საბჭოსა და დირექტორთა საბჭოსთვის შენიშვნებისა და რეკომენდაციების წარდგენა;
- შიდა აუდიტის მიერ შედგენილი წლიური სამოქმედო გეგმის დამტკიცება და გეგმის კვარტლური გადახედვა;
- შიდა აუდიტის ფუნქციის შეფასება, სათანადო რესურსის მობილიზების უზრუნველყოფა;
- ბანკის გარე აუდიტორთან თანამშრომლობა.

აუდიტის კომიტეტის საქმიანობის ერთ-ერთ მთავარ მიმართულებას წარმოადგენს გარე აუდიტორთან თანამშრომლობა, მისი საქმიანობის ხელშეწყობა და დამოუკიდებლობის უზრუნველყოფა. ბანკის 75%-ზე მეტის მფლობელი აქციონერის მიერ მიღებული გადაწყვეტილების შესაბამისად, 2020-2023 წლების ფინანსური ანგარიშგების სავალდებულო აუდიტს ახორციელებს შპს „იუაი“, რომელიც წარმოადგენს დიდი ოთხეულის წევრს. მომავალი საანგარიშგებო პერიოდებისთვის დამოუკიდებელი გარე აუდიტორის შერჩევა განხორციელდება აუდიტის კომიტეტის ჩართულობით, მოქმედი კანონმდებლობით გათვალისწინებული წესით.

2021 წელს აუდიტის კომიტეტი ოფიციალურად შეიკრიბა ოთხჯერ და დაამტკიცა შიდა აუდიტის ბიუჯეტი და სამოქმედო გეგმა, აუდიტის ანგარიში, შესრულების შედეგები და შიდა აუდიტის სტრუქტურული ცვლილებები.

4.4.2 ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტი

2018 წლის დეკემბერში ბანკის სამეთვალყურეო საბჭომ დააარსა ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტი სამეთვალყურეო საბჭოსა და დირექტორთა საბჭოს შემადგენლობის შერჩევის, დანიშვნების, წევრთა როტაციის, მათი მუშაობის ეფექტურობის შესაფასების და ბანკის კორპორაციული მმართველობის საზედამხედველოდ.

კომიტეტი დამოუკიდებელი სტრუქტურული ერთეულია, იგი ექვემდებარება ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს და უნდა შედგებოდეს სულ მცირე 3 (სამი) წევრისგან, რომლებიც უნდა იყვნენ სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები და მასში წარმოდგენილი უნდა იქნას სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელ წევრთა საკმარისი რაოდენობა. ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტი შედგება შემდეგი წევრებისგან:

- მურთაზ კიკორია (თავმჯდომარე);
- ირაკლი ოთარ რუხაძე (კომიტეტის წევრი);
- მამუკა წერეთელი (საბჭოს წევრი).

ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტის შეხვედრები უნდა ჩატარდეს წელიწადში სულ მცირე ორჯერ და, საჭიროების შემთხვევაში რიგგარეშე სხდომა შესაძლოა მოწვეულ იქნას ნებისმიერ დროს.

ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტის ფუნქციები და პასუხისმგებლობები:

- **ნომინაცია.** სამეთვალყურეო საბჭოს, დირექტორთა საბჭოსა და მათი კომიტეტების სტრუქტურის, ზომისა და შემადგენლობის რეგულარული გადახედვა კომიტეტის თავმჯდომარესთან კონსულტაციით, სამეთვალყურეო საბჭოს ან/და დირექტორთა საბჭოს მიერ გაწეული საქმიანობის გათვალისწინებით.
- კომიტეტმა უნდა განიხილოს სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებისა და სხვა მაღალი რანგის აღმასრულებელი პირების როტაციის დაგეგმვა მათი საქმიანობის გათვალისწინებით, ბანკისთვის არსებული გამოწვევების, შესაძლებლობების და სამომავლოდ საჭირო უნარებისა და გამოცდილების გათვალისწინებით.
- კომიტეტმა უნდა უზრუნველყოს სამეთვალყურეო საბჭოს საქმიანობის შეფასების ჩატარება და წარმოქმნილი რეკომენდაციების სამეთვალყურეო საბჭოსთვის წარდგენა.
- **კორპორაციული მართვა.** კომიტეტი უზრუნველყოფს საუკეთესო კორპორაციული მართვის პრაქტიკის დანერგვას და მისი მუდმივ გაძლიერებას, მათ შორის კორპორაციულ მართვასთან დაკავშირებული პოლიტიკების შემუშავებას და სამეთვალყურეო საბჭოსთვის წარდგენას.
- მონიტორინგს უწევს განვითარებად ტრენდებს, ინიციატივებს და საუკეთესო პრაქტიკას კორპორაციულ მართვასთან დაკავშირებით, აფასებს აღნიშნული ტრენდების, პრაქტიკის გავლენას/თავსებადობას ბანკთან და საჭიროების შემთხვევაში გასცემს რეკომენდაციებს.

- პერიოდულად განიხილავს სამეთვალყურეო საბჭოსთან დაკავშირებულ პოლიტიკასა და ეთიკას და სამეთვალყურეო საბჭოს აძლევს შესაბამის რჩევებს.
- გადახედავს და განიხილავს შიდა შემოწმებასთან ან/და მოკვლევასთან მიმართებაში არსებულ საჩივრებს, რომელიც განხორციელდა შესაბამისობის სამსახურის ან მსგავსი უფლებამოსილების მქონე სხვა სტრუქტურული ერთეულის მიერ, ქცევის წესებისა და ეთიკის კოდექსის დარღვევის შემთხვევების იდენტიფიცირების ან/და თავიდან არიდების მიზნით, აგრეთვე, ამ დარღვევებზე გავრცელებულ დისციპლინურ ზომებს და სხვა სანქციებს.
- სამეთვალყურეო საბჭოს პერიოდულად აცნობებს მისი კომპეტენციის ფარგლებში მიმდინარე აქტივობების შესახებ და აფასებს კომიტეტისთვის მინიჭებული უფლებებისა და მოვალეობების შესრულებას.

2021 წელს ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტი ოფიციალურად შეიკრიბა ერთხელ.

4.4.3 რისკების კომიტეტი

რისკების კომიტეტი პასუხისმგებელია ბანკის რისკის მართვის პოლიტიკა/პროცედურების ზედამხედველობასა და შესაბამისობაზე, ასევე რისკის მართვის სტრუქტურის ადეკვატურობის განსაზღვრაზე, ბანკის წინაშე არსებული ყველა რისკის ტიპის მიხედვით.

კომიტეტი დახმარებას უწევს სამეთვალყურეო საბჭოს და აძლევს რეკომენდაციებს რისკების მართვისა და შიდა კონტროლის, რისკის კონტროლის ფუნქციების ადეკვატურობისა და ეფექტურობის შეფასების მიმართულებით, კონკრეტული ტიპის საოპერაციო, საკრედიტო და სხვა ტიპის რისკების იდენტიფიცირებისა და პრევენციის მიზნით.

რისკების კომიტეტი ასევე ატარებს ბანკის რისკის მართვისა და მიტიგაციის პოლიტიკა-პროცედურებთან შესაბამისობის მონიტორინგს. ზემოხსენებულის გათვალისწინებით, კომიტეტი მიიჩნევს, რომ ბანკის შიდა კონტროლის საერთო ჩარჩო ეფექტურია.

კომიტეტი დამოუკიდებელი სტრუქტურული ერთეულია და ექვემდებარება ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს. კომიტეტის წევრები არიან:

- მაგდა მალრაძე (თავმჯდომარე);
- ირაკლი ოთარ რუხაძე (კომიტეტის წევრი);
- მურთაზ კიკორია (კომიტეტის წევრი).

კომიტეტის თავმჯდომარე უნდა იყოს სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელი წევრი, ხოლო კომიტეტის წევრთა უმრავლესობას უნდა წარმოადგენდნენ სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელი წევრები. ამ მხრივ, ბანკი სრულ შესაბამისობაშია კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსთან.

რისკების კომიტეტის სხდომა უნდა ჩატარდეს არანაკლებ კვარტლურად, საჭიროების შემთხვევაში ნებისმიერ დროს შესაძლოა მოწვეულ იქნას კომიტეტის რიგგარეშე სხდომა.

რისკის კომიტეტის მთავარი ფუნქციები და ძირითადი პასუხისმგებლობებია:

- რისკების მართვის ანგარიშგების რეგულარულად დამტკიცება;

- რისკის სტრატეგიისა და რისკის დასაშვები დონის კონტროლი, მათი თანმიმდევრულობა და შესაბამისობა ბანკის სტრატეგიასთან, კაპიტალსა და ფინანსურ გეგმებთან. აღნიშნული მიმართულებით კომიტეტი საჭიროების შემთხვევაში შეიმუშავებს რეკომენდაციებს და წარუდგენს სამეთვალყურეო საბჭოს;
- კაპიტალისა და ლიკვიდობის, ასევე ბანკისთვის რელევანტური ყველა ტიპის რისკის კონტროლი: საკრედიტო, საოპერაციო, საბაზრო, რეპუტაციული და სხვა ტიპის რისკების მართვის სტრატეგიები, რათა უზრუნველყოს მათი შესაბამისობა რისკის დასაშვებ დონესა და კულტურასთან;
- ანგარიშგებების განხილვა რისკის დასაშვები დონიდან თითოეულ გადაცდომასა და შერჩეული ქმედების ადეკვატურობაზე;
- კაპიტალის ადეკვატურობის შიდა შეფასების პროცესის (ICAAP) ანგარიშგების განხილვა და დამტკიცება;
- რისკების დირექტორის (CRO) ეფექტურობისა და დამოუკიდებლობის კონტროლი, მისი საქმიანობის შეფასება და სამეთვალყურეო საბჭოსთვის აღნიშნულ პოზიციაზე დანიშვნისა და/ან გათავისუფლების შესახებ რეკომენდაციების წარდგენა.

რისკების კომიტეტი 2021 წლის განმავლობაში შეიკრიბა ოთხჯერ, დამტკიცდა ICAAP, რისკის აპეტიტთან შესაბამისობის რეპორტი, კომიტეტს მიეწოდა მნიშვნელოვანი ინფორმაცია, მათ შორის ბაზრის ანალიზის, სამართალწარმოებასთან დაკავშირებული საქმეების შესახებ, განისაზღვრა რისკის კულტურა და დამტკიცდა რისკის მართვის ანგარიში.

4.4.4 ანაზღაურების კომიტეტი

ანაზღაურების კომიტეტი პასუხისმგებელია ბანკის დირექტორთა საბჭოს წევრებისათვის და სხვა მატერიალური რისკის ამღები პირებისთვის ადეკვატური და ეფექტური ანაზღაურების სისტემის შექმნაზე და მისი გამართულად ფუნქციონირების ზედამხედველობაზე.

კომიტეტი დამოუკიდებელი სტრუქტურული ერთეულია და ექვემდებარება ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს. იგი შედგება შემდეგი წევრებისგან:

- მურთაზ კიკორია (თავმჯდომარე);
- ბექა გოგიჩაიშვილი (კომიტეტის წევრი);
- მაგდა მალრაძე (კომიტეტის წევრი).

ანაზღაურების კომიტეტის წევრების უმრავლესობა სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელი წევრები არიან. ამრიგად, ბანკი სრულად აკმაყოფილებს კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსის მოთხოვნებს.

ანაზღაურების კომიტეტის მთავარი ფუნქციები და პასუხისმგებლობებია:

- ანაზღაურების პოლიტიკის რეგულარული გადახედვა და სამეთვალყურეო საბჭოსთვის რეკომენდაციების წარდგენა, რათა უზრუნველყოფილ იქნას ბანკის ანაზღაურების პოლიტიკის შესაბამისობა საერთაშორისო სტანდარტებთან და მარეგულირებლის მიერ დამტკიცებულ შესაბამის რეგულაციებთან.

- მატერიალური რისკის ამღებ პირთა სიის რეგულარულად გადახედვა და სამეთვალყურეო საბჭოსთვის რეკომენდაციების წარდგენა;
- არაფულადი სახით ანაზღაურების სქემის განხილვა, საჭიროების შემთხვევაში რეკომენდაციების გაცემა და სამეთვალყურეო საბჭოსთვის წარდგენა დასამტკიცებლად;
- სამეთვალყურეო საბჭოსთვის რეკომენდაციების გაცემა ბანკის ანაზღაურების პოლიტიკით გათვალისწინებული პირების ანაზღაურების შესახებ;
- მატერიალური რისკის ამღებ პირთა საქმიანობის შეფასების ძირითადი მაჩვენებლების (KPI) შესრულების შეფასება;
- ანაზღაურებასთან დაკავშირებულ საკითხებზე ინფორმაციის გამჟღავნების პროცესის ხელმძღვანელობა.

2021 წელს ანაზღაურების კომიტეტი ოფიციალურად არ შეკრებილა.

4.4.5 კომიტეტების როლი კორპორაციულ მართვაში

სამეთვალყურეო საბჭოს უფლება-მოვალეობების შესრულების ხელშეწყობის, მისი ეფექტურობის ამაღლების მიზნით, სამეთვალყურეო საბჭოსთან შექმნილია კომიტეტები, რომლებზეც გარკვეულწილად დელეგირებულია სამეთვალყურეო საბჭოს ფუნქციები სხვადასხვა მიმართულებით. კომიტეტის საქმიანობა კონცენტრირებულია კონკრეტული მიმართულებით, რაც ზრდის ექსპერტული ჩართულობისა და ხარისხობრივი შესრულების მაჩვენებლის დონეს. კომიტეტების ჩართულობის გაზრდა, მათი პროაქტიულობა ბანკის კორპორაციული მართვის ჩარჩოს განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი კომპონენტია. შესაბამისად, 2020 წელს სამეთვალყურეო საბჭოზე დამტკიცდა კონკრეტული ანგარიშგებების/რეპორტების კალენდარი, რომლის დანერგვაც დაიწყო 2020 წლის მიწურულს. 2021 წლიდან აუდიტისა და რისკების კომიტეტების სხდომები ტარდება ფიზიკური შეხვედრის ფორმატში, კომიტეტების ინფორმირებულობა, ჩართულობა და საზედამხედველო კონტროლი გახდა ბევრად ნაყოფიერი და პროდუქტიული. პერიოდულად, ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტის შუამდგომლობით, მოხდება კალენდრით გათვალისწინებული ანგარიშგებების გადახედვა და რეკომენდაციების გაცემა ბანკის მენეჯმენტისთვის კომიტეტების ზედამხედველობის სფეროში შემავალ საკითხებთან დაკავშირებით დამატებით გასატარებელი ღონისძიებების შესახებ. აღნიშნულის ფარგლებში კომიტეტები ანგარიშგებების სახით მიიღებენ ინფორმაციას ყველა მნიშვნელოვან საკითხზე, რაც ხელს შეუწყობს მათი ინფორმირებულობის გაზრდას, ჩართულობას და მმართველობის ორგანოებს შორის ჯანსაღი და ეფექტური ანგარიშგებისა და კომუნიკაციის სისტემის დანერგვას.

4.5 დირექტორთა საბჭო

ბანკის ყოველდღიურ საქმიანობებს ახორციელებს დირექტორთა საბჭო, რომლის წევრებსაც ნიშნავს სამეთვალყურეო საბჭო. ბანკი აცნობიერებს დირექტორთა საბჭოს მნიშვნელობას, რომელიც მოიცავს კვალიფიკაციების, გამოცდილების და მრავალფეროვნების სწორ ბალანსს, რაც შესაძლებლობას აძლევს მათ ეფექტურად შეასრულონ დაკისრებული ფუნქციები და მოვალეობები.

4.5.1 დირექტორთა საბჭოს შემადგენლობა

საქართველოს კანონი კომერციული ბანკების საქმიანობების შესახებ და საქართველოს კანონი მეწარმეთა შესახებ განსაზღვრავს მთავარ პრინციპს, რომ კომპანიის საქმიანობის განხორციელებისთვის მკაფიოდ უნდა გაიმიჯნოს პასუხისმგებლობები კომპანიის საქმიანობის ზედამხედველობასა და აღმასრულებელ უფლებამოსილებას შორის. დირექტორთა საბჭოს შემადგენლობაში შედიან: გენერალური დირექტორი (Chief Executive Officer - “CEO”) და დირექტორები. გენერალური დირექტორი და თითოეული დირექტორი დანიშნულია სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ.

დირექტორთა საბჭოს ხელმძღვანელობს გენერალური დირექტორი, რომელიც პასუხისმგებელია მართვის ყველა საკითხზე, რომელიც ეხება ბანკს. ყველა დირექტორი ანგარიშვალდებულია გენერალური დირექტორის წინაშე. გენერალური დირექტორი პასუხისმგებელია შეიმუშავოს, წარმოადგინოს და ზედამხედველობა გაუწიოს ბანკის სტრატეგიას და საერთო კომერციულ მიზნებს, რომლებსაც ის განახორციელებს სამეთვალყურეო საბჭოსთან მჭიდრო კომუნიკაციით. გენერალური დირექტორი და დირექტორთა საბჭოს დანარჩენი წევრები პასუხისმგებელი არიან სამეთვალყურეო საბჭოს და შესაბამისი კომიტეტების გადაწყვეტილებების შესრულებაზე.

31-დეკემბერი-21	დირექტორთა საბჭოს წევრები
გენერალური დირექტორი	ვასილ ხოდელი
ფინანსური დირექტორი	ვახტანგ ბაბუნაშვილი (დაინიშნა 2021 წლის 3 თებერვალს)
ფინანსური დირექტორი	დავით წიკლაური (2021 წლის 3 თებერვლიდან გათავისუფლდა ფინანსური დირექტორის მოვალეობის შესრულებისგან)
კორპორატიული საბანკო საქმიანობის დირექტორი	თეიმურაზ ჯორბენაძე (2021 წლის 26 თებერვლიდან გათავისუფლდა მოვალეობის შესრულებისგან და გაუქმდა კორპორატიული საბანკო საქმიანობის დირექტორის პოზიცია)
რისკების დირექტორი	დავით აბაშიძე (დაინიშნა 2021 წლის 3 თებერვალს)
რისკების დირექტორი	მამუკა კვარაცხელია (2021 წლის 3 თებერვლიდან გათავისუფლდა მოვალეობის შესრულებისგან)
საოპერაციო დირექტორი	ლევან თხელიძე (2021 წლის 26 თებერვლიდან გათავისუფლდა მოვალეობის შესრულებისგან და საოპერაციო დირექტორი აღარ შედის დირექტორთა საბჭოს შემადგენლობაში)

4.5.2 დირექტორთა საბჭოს განათლება და გამოცდილება

დირექტორთა საბჭოს წევრებს გააჩნიათ მრავალმხრივი ცოდნა და გამოცდილება სხვადასხვა მიმართულებით, მათ შორის, ფინანსებისა და ბუღალტრული აღრიცხვის, რისკების მართვის, სტრატეგიული დაგეგმვის, საგადასახადო და სამართლებრივი საკითხების, მენეჯმენტის და

ხელმძღვანელობის, კორპორაციული მართვისა და მარკეტინგის კუთხით. ისინი გამოირჩევიან ადგილობრივი და რეგიონალური ეკონომიკური და საბაზრო პირობების გონივრული გააზრების უნარებით, სამართლებრივი და საზედამხებდველო გარემოს სიღრმისეული ცოდნით. მათი ცოდნისა და უნარ-ჩვევების მრავალფეროვნება მნიშვნელოვან როლს თამაშობს ბანკში გრძელვადიანი ღირებულების შექმნის კუთხით.

ვასილ ხოდელი

ვასილ ხოდელი 2019 წლის 30 დეკემბერს დაინიშნა სს “ლიბერთი ბანკის“ გენერალური დირექტორის თანამდებობაზე. ვასილი არის გამოცდილი ბანკირი და გამორჩეული მმართველი ძალა საბანკო სექტორში. მას გააჩნია ფინანსურ, უფრო კონკრეტულად კი საბანკო სექტორში მუშაობის 20 წელზე მეტი გამოცდილება. ბანკში დირექტორთა საბჭოს ხელმძღვანელობამდე ვასილი მუშაობდა სს “საქართველოს ბანკში“ რამდენიმე მნიშვნელოვან მენეჯერულ პოზიციაზე. 2014 წლიდან 2017 წლამდე ის იყო კორპორაციული და საინვესტიციო საბანკო მომსახურების უფროსი. წარმატებული მუშაობის წყალობით 2017 წელს იგი გახდა სს “საქართველოს ბანკის“ დირექტორთა საბჭოს წევრი და გენერალური დირექტორის

მოადგილე, კორპორაციული საბანკო ინვესტიციების დირექტორი. ახალ თანამდებობაზე მან განაგრძო კორპორაციული საბანკო საქმიანობა და წარმატებით უხელმძღვანელა ასობით მილიონიან კორპორაციულ და საინვესტიციო პორტფელების მენეჯმენტს, ეფექტურად გაუმკლავდა სხვადასხვა ბიზნეს სექტორში მოქმედ ათასობით კორპორატიულ კლიენტს. ვასილი ასევე მუშაობდა ყოფილ სს “თბილისტერბანკში“ 90-იანი წლების ბოლოს. მან დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი და აქვს მაგისტრის ხარისხი ეკონომიკაში, აქვს ორმაგი მაგისტრის ხარისხი გრენობლის ბიზნეს სკოლისა და კავკასიის ბიზნეს სკოლისგან.

ვახტანგ ბაბუნაშვილი

ვახტანგ ბაბუნაშვილი ლიბერთი ბანკის გუნდს შემოუერთდა 2020 წლის ივლისში, ფინანსური დირექტორის მოადგილის, ფინანსური დეპარტამენტის უფროსის პოზიციაზე. 2021 წლის თებერვლიდან მან შეცვალა დავით წიკლაური გენერალური დირექტორის მოადგილედ, ფინანსური დირექტორის პოზიციაზე. ვახტანგს ფინანსურ სექტორში მუშაობის 15 წლიანი გამოცდილება გააჩნია. მისი პროფესიონალური კარიერა დაიწყო საკონსულტაციო კომპანია „სინერჯი ჯგუფით“, რის შემდეგაც მას არაერთი მენეჯერული პოზიცია ეკავა ბანკ რესპუბლიკაში (ჯგუფი სოსიეტე ჟენერალი), თიბისი ბანკსა და საქართველოს ბანკში. თიბისი ბანკში იგი იყო ფინანსური დირექტორის მოადგილე სადაც ხელმძღვანელობდა ფასდადების

მოდელების განვითარებას საცალო, მცირე და საშუალო, კორპორატიული სეგმენტის კრედიტების მიმართულებით, ხელმძღვანელობდა ორგანიზაციული რისკების მართვას და ფინანსური რისკების მენეჯმენტს. ვახტანგი ფლობს INSEAD-ის MBA ხარისხს, არის კავკასიის ბიზნეს სკოლის კურსდამთავრებული ფინანსების სპეციალობით და მოწვეული ლექტორი კავკასიის უნივერსიტეტში საბანკო და ფინანსური ინსტიტუტების მენეჯმენტის მიმართულებით.

დავით აბაშიძე

დავით აბაშიძე ლიბერთი ბანკის გუნდს შემოუერთდა 2021 წლის თებერვლიდან, როდესაც ბანკის გენერალური დირექტორის მოადგილის, რისკების დირექტორის პოზიციაზე შეცვალა მამუკა კვარაცხელია. დავითს ფინანსურ სექტორში მოღვაწეობის თითქმის 20 წლიანი გამოცდილება აქვს. სანამ საკუთარ კარიერას ლიბერთი ბანკს დაუკავშირებდა, დავითი წლების მანძილზე მუშაობდა დიდ ბრიტანეთში, ლონდონში, საინვესტიციო საბანკო მიმართულებით ისეთ გლობალურ კომპანიებში, როგორცაა Citigroup და Barclays, სადაც მისი საქმიანობა მოიცავდა ფინანსური ინსტიტუტებისა და ფინანსური ტექნოლოგიების კომპანიებისთვის (Fintech) კაპიტალის მოზიდვის, კორპორატიული შერწყმა-შესყიდვის და ინვესტიციების

ანალიზის მიმართულებით საქმიანობას. 2006-2012 წლებში დავითი ქართუ ბანკში ხელმძღვანელობდა ფინანსური რისკების მიმართულებას. იგი ფლობს INSEAD-ის MBA ხარისხს, არის კავკასიის ბიზნეს სკოლის კურსდამთავრებული ფინანსების მიმართულებით, მას ასევე გააჩნია CFA აკრედიტაცია.

4.5.3 დირექტორთა საბჭოს ფუნქციები

ბანკის ყოველდღიური საქმიანობის განხორციელებასთან ერთად, დირექტორთა საბჭოს მთავარი ფუნქციები წარმოდგენილია ქვემოთ:

- სამეთვალყურეო საბჭოსა და აქციონერთა საერთო კრების დღის წესრიგის შედგენა;
- სამეთვალყურეო საბჭოსთვის წლიური ბიზნეს გეგმის, მათ შორის ბიუჯეტის, მოგების და ზარალის პროგნოზის და ბანკის განვითარების სტრატეგიის წარდგენა;
- სესხების გაცემის, ანგარიშსწორებების, დაფინანსების, სალარო მომსახურებების, ბანკის ფულადი სახსრების და ფასეულობების აღრიცხვის და ანგარიშგების, შიდა კონტროლის და აღრიცხვის ორგანიზება და ზედამხედველობა, რომელიც უზრუნველყოფს ბანკის სათანადო მომსახურებას კლიენტებისთვის;
- ბანკის ფილიალების და სერვის ცენტრების ფუნქციონირების ორგანიზება და ზედამხედველობა;
- შიდა აუდიტიდან ან გარე შემოწმებებიდან მიღებული ინფორმაციის გადახედვა, ასევე ფილიალის/სერვისცენტრის ხელმძღვანელი პირების მიერ წარდგენილი ანგარიშების გადახედვა და სათანადო გადაწყვეტილებების მიღება ზემოაღნიშნულ ინფორმაციაზე დაყრდნობით;
- აქციონერთა საერთო კრების და/ან სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილებების შესრულების უზრუნველყოფა;
- პროცედურების, შინაგანაწესის, პროდუქტებისა და მომსახურების პირობების, სხვა შიდა დოკუმენტების შემუშავება;
- გადაწყვეტილების მიღება პერსონალის შერჩევის, გათავისუფლების, ტრენინგის და ანაზღაურების შესახებ (იმის გათვალისწინებით, რომ დირექტორთა საბჭოს წევრებისა და სხვა მატერიალური რისკის ამღები პირების ანაზღაურების საკითხებზე გადაწყვეტილებას იღებს სამეთვალყურეო საბჭო და ანაზღაურების კომიტეტი);
- სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დადგენილი რისკის მართვის პრინციპების მონიტორინგი და ბანკის რისკის პროფილის რისკის აპეტიტის (Risk Appetite Statement – „RAS“) განსაზღვრული ლიმიტების ფარგლებში მოქცევის უზრუნველყოფა.

დირექტორთა საბჭო ასევე არის გადაწყვეტილების მიმღები ორგანო ყველა იმ საქმიანობასთან დაკავშირებით, რომელიც სპეციალურად არ არის განსაზღვრული სამეთვალყურეო საბჭოსთვის და/ან აქციონერთა საერთო კრებისთვის.

4.5.4 დირექტორთა საბჭოს საქმიანობა და კრებები

დირექტორთა საბჭოს საქმიანობას ხელმძღვანელობს გენერალური დირექტორი. გენერალური დირექტორი უფლებამოსილია ინდივიდუალურად წარმოადგინოს ბანკი ნებისმიერი პირის წინაშე. ნებისმიერი გარიგება ან ბანკის ნებისმიერი შიდა რეგულაცია, ბრძანება ან ინსტრუქცია შეიძლება დამოწმდეს გენერალური დირექტორის ხელმოწერით ან დირექტორთა საბჭოს ყველა დანარჩენი წევრების ხელმოწერებით. გენერალურ დირექტორს შეუძლია მიაწიოს უფლებამოსილება სხვა დირექტორებს და შესაბამის პირებს, დამოუკიდებლად წარმოადგინონ ბანკი სხვადასხვა გარიგებებთან და ვალდებულებებთან დაკავშირებით.

დირექტორთა საბჭო იღებს გადაწყვეტილებებს დირექტორთა საბჭოს სხდომებზე. დირექტორთა საბჭოს უფლებამოსილებები საქმიანობის მიმართულებების მიხედვით დელეგირებულია დირექტორთა საბჭოსთან არსებულ კომიტეტებზე, ხოლო უშუალოდ დირექტორთა საბჭო იკრიბება მხოლოდ განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი საკითხების განსახილველად. მთლიანობაში 2021 წელს დირექტორთა საბჭო შეიკრიბა თოთხმეტჯერ და გადაწყვიტა სხვადასხვა საკითხები ახალი პროდუქტებისა და მომსახურების პირობების შემუშავების, მიმდინარე და სამომავლო პროექტების მართვის და/ან განხორციელების, ფილიალების/სერვისცენტრების გახსნის/დახურვის, სტრუქტურული რეორგანიზაციის, შიდა სამოქმედო დოკუმენტების დამტკიცების, დირექტორთა საბჭოსთან არსებული კომიტეტ(ებ)ის სტრუქტურის, უფლებამოსილებებისა და სამოქმედო დოკუმენტების დამტკიცების მიმართულებით.

4.5.5 დირექტორთა საბჭოს საქმიანობის შეფასება

სამეთვალყურეო საბჭო მუდმივად აფასებს დირექტორთა საბჭოს საქმიანობებს ბანკის საერთო მიზნების მიღწევის თვალსაზრისით და მიიჩნევს, რომ დირექტორთა საბჭოს გააჩნია გამოცდილების და ცოდნის სათანადო ბალანსი და ეფექტურად გააგრძელებს საქმიანობას.

4.5.6 დირექტორთა საბჭოს კომიტეტები

4.5.6.1 საკრედიტო კომიტეტი

საკრედიტო რისკის მართვისა და საკრედიტო რისკით გამოწვეული დანაკარგების შემცირების მიზნით, ბანკში არსებობს საკრედიტო კომიტეტების რამდენიმე დონიანი სისტემა, რომელიც განიხილავს კორპორატიულ, მიკრო, მცირე და საშუალო, საცალო და ბითუმი ლომბარდის საკრედიტო პროდუქტებთან დაკავშირებულ საკრედიტო რისკებს და იღებს გადაწყვეტილებას აღნიშნული საკრედიტო პროდუქტის პირობების დამტკიცებაზე.

ყველა დონის საკრედიტო კომიტეტი გადაწყვეტილებას იღებს მისთვის დამტკიცებული ლიმიტის ფარგლებში. საკრედიტო კომიტეტების იერარქიაში ყველაზე მაღალი დონის კომიტეტის წევრები

არიან რისკების დირექტორი და გენერალური დირექტორი ან შესაბამისი ბიზნეს მიმართულების დირექტორი. საკრედიტო რისკის მართვის ფუნქცია წარმოდგენილია ნებისმიერი რგოლის კომიტეტში თავმჯდომარის უფლებამოსილებით და სარგებლობს ნებისმიერი გადაწყვეტილების მიმართ ვეტოს გამოყენების უფლებით.

4.5.6.2 საოპერაციო რისკების კომიტეტი

რისკების ადრეული იდენტიფიკაციის, რისკის ეფექტური მართვისა და მონიტორინგის მიზნით, ბანკის დირექტორთა საბჭოსთან არსებობს საოპერაციო რისკების კომიტეტი, რომელიც პასუხისმგებელია საოპერაციო რისკების ჩარჩოს შემადგენელი დოკუმენტების მომზადებაზე, საოპერაციო რისკის მართვის ფუნქციის ეფექტურობაზე და შესაბამისი რეკომენდაციების სამეთვალყურეო საბჭოსთვის მიწოდებაზე. კომიტეტი უზრუნველყოფს საოპერაციო რისკის მართვის ფუნქციის დამოუკიდებელ და შეუფერხებელ საქმიანობას.

კომიტეტის თავმჯდომარეა რისკების დირექტორი. კომიტეტი იკრიბება არანაკლებ თვეში ერთხელ, ან საჭიროების შემთხვევაში უფრო ხშირად.

4.5.6.3 ინფორმაციული უსაფრთხოების კომიტეტი

ბანკის შიდა კონტროლის მექანიზმების ეფექტურობაზე მონიტორინგის განხორციელებისა და ბანკის ინფორმაციული აქტივების დაცულობის უზრუნველსაყოფად ბანკის დირექტორთა საბჭოსთან არსებობს ინფორმაციული უსაფრთხოების კომიტეტი, რომელიც ახორციელებს ზედამხედველობას ბანკის ინფორმაციული უსაფრთხოების ჩარჩოზე და რისკის მართვის სისტემაზე, რისკის მართვის სატრატეგიის შესაბამისობაზე ბანკის მიზნებთან, აფასებს ძირითად რისკის პოლიტიკებსა და ზოგადად, რისკის მართვას.

კომიტეტის ძირითადი ფუნქციებია ინფორმაციული და კიბერ საფრთხეების იდენტიფიცირება და აღნიშნული მიმართულებით ბანკის დაცულობის კონტროლი, კიბერ საფრთხეებზე სათანადო რეაგირების ზომების არსებობა.

გენერალური დირექტორი, რისკების დირექტორი, ინფორმაციული უსაფრთხოების მთავარი ოფიცერი და ინფორმაციული ტექნოლოგიების მიმართულების ხელმძღვანელი პირი წარმოადგენენ კომიტეტის წევრებს. კომიტეტის წევრებად დამატებით შესაძლოა მოწვეულ იქნან შესაბამისი კვალიფიკაციის და გამოცდილების მქონე ხელმძღვანელი პირები და ბანკის სხვა თანამშრომლები. კომიტეტი იკრიბება თვეში ერთხელ.

4.5.6.4 ინფორმაციული ტექნოლოგიების აღმასრულებელი კომიტეტი

ინფორმაციული ტექნოლოგიების საშუალებით ბანკში არსებული პროცესების ოპტიმიზაციის, ინფორმაციულ ტექნოლოგიებში განხორციელებული ინვესტიციების მართვისა და ინფორმაციულ ტექნოლოგიებთან დაკავშირებული ხარჯების ოპტიმიზაციის მიზნით დირექტორთა საბჭოსთან ფუნქციონირებს ინფორმაციული ტექნოლოგიების აღმასრულებელი კომიტეტი.

კომიტეტი განიხილავს ბანკის ბიზნეს საქმიანობასთან დაკავშირებულ იმ იდეებს, რომელთა განსახორციელებლად საჭიროა ინფორმაციული ტექნოლოგიების ჩართულობა, განიხილავს ინფორმაციულ ტექნოლოგიებში შესულ განაცხადებს ახალი პროექტების შესახებ და საჭიროების შემთხვევაში განსაზღვრავს მათ პრიორიტეტულობას, განიხილავს ინფორმაციული ტექნოლოგიების

საქმიანობაში არსებულ ხარვეზებს, ახდენს პოტენციური რისკებისა და ეფექტური საქმიანობის ხელშეწყობის გარემოებების იდენტიფიცირებას.

კომიტეტის თავმჯდომარეა გენერალური დირექტორი, ხოლო წევრები დირექტორთა საბჭოს წევრები და შესაბამისი მიმართულების მენეჯერები. კომიტეტი იკრიბება თვეში ერთხელ.

4.5.6.5 მარკეტინგისა და გაყიდვების კომიტეტი

ბანკის საქმიანობის მარკეტინგული დაგეგმვის, ცნობადობის გაზრდის, ბანკსა და სამოქალაქო საზოგადოების წარმომადგენლებს შორის კომუნიკაციისა და თანამშრომლობის მიზნით დირექტორთა საბჭოსთან ფუნქციონირებს მარკეტინგისა და გაყიდვების კომიტეტი. კომიტეტი წარმოადგენს პლათფორმას, ხოლო კომიტეტის სხდომები საშუალებას, რომლის გამოყენებითაც ბანკის ბიზნესის დაგეგმვასა და განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პირები მარკეტინგის თანამშრომლებთან ერთად უზრუნველყოფენ მარკეტინგული კამპანიების დაგეგმვას. კომიტეტი ასევე ორგანიზებას უწევს ბანკის სოციალური კორპორაციული პასუხისმგებლობის (CSR) ფარგლებში ღონისძიებების დაგეგმვასა და განხორციელებას და ბანკის ბრენდის განვითარებასთან დაკავშირებით მარკეტინგული სტრატეგიის შემუშავებას, მისი განხორციელებისთვის საჭირო საშუალებების იდენტიფიცირებას.

კომიტეტი იკრიბება თვეში ერთხელ და ახდენს როგორც მიმდინარე საკითხებისთვის პრიორიტეტების განსაზღვრას, ისე უკვე განხორციელებული კამპანიებისა და აქტივობების შესახებ ინფორმაციის შეჯამებას და მიღწეული შედეგის შეფასებას.

4.5.6.6 აქტივებისა და პასივების მართვის კომიტეტი (ალკო)

ბანკის აქტივებისა და პასივების ეფექტური მართვის, საზედამხედველო და პრუდენციული ნორმატივებისა და მოთხოვნების დაცვით საბანკო ოპერაციების შემოსავლიანობის მაქსიმიზაციის მიზნით დირექტორთა საბჭოსთან ფუნქციონირებს აქტივებისა და პასივების მართვის კომიტეტი.

კომიტეტი უზრუნველყოფს ბანკის სახსრების ოპტიმალურ მართვას, პრუდენციული მოთხოვნების დაცვის კონტროლს, საბანკო ოპერაციების შემოსავლიანობის ზედამხედველობას რესურსების ღირებულების გათვალისწინებით და შემოსავლიანობის გაზრდის მიზნით გასატარებელი ღონისძიებების განსაზღვრას. გარდა ამისა, კომიტეტი ასევე ახორციელებს სხვადასხვა სახის რისკის (სავალუტო რისკი, ლიკვიდობის რისკი, საპროცენტო განაკვეთის ცვლილების რისკი) კონტროლსა და ანალიზს, მათ შორის საპროცენტო რისკის დონის შეფასებას, ლიკვიდობის შენარჩუნებისთვის აუცილებელი მოცულობის აქტივების შენარჩუნების კონტროლს.

კომიტეტის თავმჯდომარეა გენერალური დირექტორი, ხოლო წევრები დირექტორთა საბჭოს წევრები და ფინანსების, ხაზინის, ორგანიზაციული რისკების მართვის ერთეულების ხელმძღვანელი პირები. აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტის შეხვედრები ტარდება ყოველთვიურად ან ნებისმიერ დროს, როდესაც საჭიროდ ჩაითვლება.

4.5.6.7 ფულის გათეთრების საწინააღმდეგო (AML) კომიტეტი

ფულის გათეთრების/უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაციის აღკვეთის ხელშეწყობისა, ტერორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ ბრძოლისა და პრევენციისთვის დირექტორთა საბჭოსთან ფუნქციონირებს AML კომიტეტი, რომელიც პასუხისმგებელია ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების

წინააღმდეგ ბრძოლისა და პრევენციისთვის სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმის შემუშავებასა და მისი შესრულების კოორდინაციაზე.

კომიტეტი განიხილავს და შეიმუშავებს ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების მიმართულებით ბანკის შიდა დოკუმენტების პროექტებს, განიხილავს კლიენტთა რისკის კატეგორიის ცვლილებას და კლიენტის რისკის კატეგორიის მიხედვით იღებს გადაწყვეტილებას ანგარიშის გახსნაზე ან ოპერაციების წარმოებაზე.

კომიტეტის თავმჯდომარე არის რისკების დირექტორი.

4.6 ქცევისა და ეთიკის კოდექსი

ბანკი მოწოდებულია დაიცვას ქცევის უმაღლესი სტანდარტები თავისი საქმიანობის ყველა ასპექტთან დაკავშირებით. ქცევის და ეთიკის სტანდარტებთან დაკავშირებული საკითხები, რომელიც ვრცელდება ბანკში მომუშავე ყველა პირზე, რეგულირდება სამეთვალყურეო საბჭოს ან დირექტორთა საბჭოს მიერ დამტკიცებული კონკრეტული პოლიტიკით და რეგულაციებით.

4.6.1 ქცევისა და ბიზნეს ეთიკის კოდექსი

2018 წლის დეკემბერში ბანკმა დაამტკიცა ლიბერთი ბანკის ქცევისა და ბიზნეს ეთიკის კოდექსი (კოდექსი). კოდექსი ასახავს ლიბერთი ბანკის ბიზნეს ეთიკისა და ღირებულებების ძირითად პრინციპებს. ლიბერთი ბანკის პოლიტიკაა აწარმოოს სამართლიანი საქმიანობა და დაიცვას ყველა მოქმედი კანონმდებლობა და წესი, რაც ასევე მოეთხოვება თითოეულ თანამშრომელს.

<p>თანამშრომლებთან ურთიერთობა</p>	<ul style="list-style-type: none"> • კოდექსის მოთხოვნებთან შესაბამისობა და საექსპორტო ან/და ფაქტობრივი დარღვევების განცხადება;
<p>უსაფრთხოების პოლიტიკა</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ყველა თანამშრომელი ვალდებულია შეინარჩუნოს ოფისის უსაფრთხოება; • სამუშაო გარემო ძალადობისა და ნარკოტიკული საშუალებების გარეშე; • აკრძალულია არასანქცირებული ფოტოგადაღება და ჩანაწერები; • დეტალებისადმი ყურადღება და დარღვევების შესახებ დროული განცხადება შესაბამისობის ოფიცერთან ან საინფორმაციო უსაფრთხოების ოფიცერთან;
<p>მომხმარებლებთან ურთიერთობა</p>	<ul style="list-style-type: none"> • გამჭვირვალობა და სამართლიანობა; • მომხმარებელთა ნდობის მოპოვება და შენარჩუნება ოპერატიული და ხარისხიანი მომსახურებით, გონივრული და სასარგებლო რჩევების მიცემითა და კონფიდენციალური ინფორმაციის დაცვით;
<p>სამართლიანი გაყიდვები და მარკეტინგი</p>	<ul style="list-style-type: none"> • სამართლიანი ურთიერთობა მომხმარებლებთან, მომწოდებლებთან, კონკურენტებთან და სამოქალაქო საზოგადოების წარმომადგენლებთან;
<p>კონფიდენციალობა</p>	<ul style="list-style-type: none"> • კონფიდენციალური ინფორმაციის დაცვა მესამე პირებისგან (გარდა იმ შემთხვევისა თუ არსებობს ლეგიტიმური ბიზნეს მიზანი);

4.6.2 ანონიმური მხილების პოლიტიკა

2018 წლის დეკემბერში ლიბერთი ბანკის სამეთვალყურეო საბჭომ დაამტკიცა ანონიმური მხილების პოლიტიკა (whistleblowing policy), რომელიც მოუწოდებს შესაბამის პირებს განაცხადონ ნებისმიერი საექსპორტო ფაქტის ან ქმედების ჩადენის შესახებ, რომელიც შესაძლოა უკავშირდებოდეს კანონმდებლობის, წესებისა და რეგულაციების, ბანკის პოლიტიკის, სტანდარტებისა და შიდა პროცედურების დარღვევას/გვერდის ავლას. პოლიტიკა ასევე ადგენს აღნიშნული განცხადების გაკეთების პროცედურას და შესაბამის გამხილველ და გადაწყვეტილების მიმღებ სტრუქტურებს/პირებს. პოლიტიკით დაცულია აღნიშნული პირების ანონიმურობა და განცხადების გაკეთების შემთხვევაში მათი უფლებებისა და ინტერესების დაცვა ყოველგვარი ჩაგვრის, შევიწროვების და სხვა სახის დისკრიმინაციისგან, თუნდაც იმ შემთხვევაში, თუ არ დადასტურდება განცხადებულია ექვსის ან/და ფაქტის ნამდვილობა.

4.6.3 ანაზღაურების პოლიტიკა

2019 წელს სამეთვალყურეო საბჭომ დაამტკიცა ანაზღაურების პოლიტიკა. ანაზღაურების პოლიტიკის შესაბამისად ჩამოყალიბებული პრინციპები და სტრუქტურა მხარს უჭერს მმართველობას და რისკების მენეჯმენტს, რისკზე დაფუძნებულ ანაზღაურებას, რაც ზრდის ეფექტურობას, აძლიერებს ბანკის საოპერაციო და რისკების კულტურას და შეესაბამება ბიზნესისა და რისკების სტრატეგიას, მიზნებს, ღირებულებებსა და ბანკის გრძელვადიან ინტერესებს.

ანაზღაურების პოლიტიკის მთავარი მიზნებია: ბიზნეს ტენდენციებისა და პრაქტიკის მუდმივი მონიტორინგი, საზედამხედველო მოთხოვნების დაცვა და ბიზნესის მართვის პრინციპები, თანამშრომლების მოტივაცია და შენარჩუნება, პოტენციური რისკების შემცირება, თანამშრომლის მიერ ნაკისრ რისკის მოცულობასა და მის კუთვნილ ანაზღაურებას შორის გონივრული თანაფარდობის დაცვა, ანაზღაურების შესაბამისობა ბანკის კაპიტალთან და საქმიანობის შეფასების ძირითადი მაჩვენებლების (KPI) შესრულებასთან.

დამატებით, ანაზღაურების პოლიტიკა განსაზღვრავს ანაზღაურების კომპონენტებს, პრინციპებს (მაგ: გადავადებისა და შენარჩუნების პრინციპები), ცვლადი ანაზღაურების რეგულირების მექანიზმებს (malus and clawback clauses) და გადახდის მეთოდებსა და ფორმებს, რომელიც განსაზღვრულია ზედამხედველის მიერ ან რეკომენდებულია საუკეთესო პრაქტიკის შესაბამისად.

2020 წელს გამართულ ანაზღაურების კომიტეტის სხდომაზე კომიტეტმა გასცა რეკომენდაცია ანაზღაურების პოლიტიკაში განსახორციელებელი ცვლილებების შესახებ. აღნიშნული რეკომენდაცია გაიცა ორი ძირითადი მიმართულებით, ა) ბანკის თანამშრომელთა მატერიალური რისკის ამღებ პირებად განსაზღვრა ხარისხობრივი და რაოდენობრივი მახასიათებლების საფუძველზე და ბ) მატერიალური რისკის ამღებ პირთათვის ეფექტური ანაზღაურების სისტემის დანერგვა.

ანაზღაურების კომიტეტის მიერ გაცემული რეკომენდაციების შესაბამისად, მომზადდა ცვლილებები ანაზღაურების პოლიტიკაში და 2021 წლის აპრილში სამეთვალყურეო საბჭომ დაამტკიცა ანაზღაურების პოლიტიკის განახლებული რედაქცია, რომლის მიხედვითაც, საერთაშორისო სარეკომენდაციო ხასიათის დოკუმენტების გათვალისწინებით, განისაზღვრა ბანკის მასშტაბით მატერიალურ რისკის ამღებ პირთა წრე. პარალელურად, მიმდინარეობს ბანკის დირექტორებისა და სხვა მატერიალური რისკის ამღებ პირთა (გარდა სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებისა) ანაზღაურების სისტემის დანერგვაზე.

4.6.4 მექრთამეობისა და კორუფციის საწინააღმდეგო პოლიტიკა, მდგრადი გარემოსდაცვითი პოლიტიკა.

2019 წელს მექრთამეობისა და კორუფციის საწინააღმდეგო პოლიტიკის დანერგვით, ბანკი ახდენს იმ მნიშვნელოვანი ღირებულებების საჯაროდ დეკლარირებას, რასაც ეფუძნება ბანკის ბიზნეს საქმიანობა. აღნიშნული მოიცავს:

- წინდახედულ და გონივრულ ქცევას;
- მომხმარებლისადმი ლოიალურობას და მაღალ პროფესიონალიზმს;
- დასაქმებულების პასუხისმგებლიანობის წახალისებას;
- საქმიანობაში გაშლილი მკლავის პრინციპის გამოყენებას, როდესაც გარიგებაში მონაწილე მხარეები არიან დამოუკიდებლები და თანაბარ პირობებში;
- ნულოვან ტოლერანტულობას კორუფციული მიზნით განხორციელებული ფაქტების მიმართ, როგორცაა ვინმესთვის რაიმე ღირებულის მქონე სარგებლის დაუმსახურებლად შეთავაზება ან მიღება, როგორებიცაა: არასათანადო გადახდებისაჯარო მოხელეების ან კერძო პირების მიმართ, მათი მხრიდან რაიმე სახის უპირატესობის მისაღებად; ეს მოიცავს როგორც ქრთამის გადახდის დაპირებას (პირდაპირ თუ არაპირდაპირ), ასევე მის მიღებაში ნებისმიერი ფორმით დახმარებასაც.

4.6.5 მდგრადი გარემოსდაცვითი პოლიტიკა

მდგრადი გარემოსდაცვითი პოლიტიკა დამტკიცდა სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ 2019 წელს. აღნიშნული პოლიტიკა გამოხატავს და ადასტურებს ბანკის შესაძლებლობას, დაიცვას ყველა შესაბამისი კანონმდებლობა და სხვა მოთხოვნები. ამასთან, ბანკი მიზნად ისახავს გარემოზე გავლენის მინიმუმამდე შემცირებას ბიზნეს გადაწყვეტილებებში გარემოსდაცვითი საკითხების გათვალისწინების გზით; ინდუსტრიის ჯგუფებთან, არასამთავრობო ორგანიზაციებთან და სამოქალაქო საზოგადოებასთან ურთიერთობით, ბიზნესში მდგრადი გარემოსდაცვითი პოლიტიკის ხელშესაწყობად; გარემოსდაცვით საკითხებზე თანამშრომელთა ცნობიერების ამაღლებით, გარემოსდაცვითი პასუხისმგებელიანი ქცევის წახალისებითა და სხვა სოციალურად და ეკოლოგიურად სასარგებლო საქმიანობის განხორციელებით.

საქართველო წარმოადგენს კლიმატის ცვლილების შესახებ პარიზის კონვენციის ხელმომწერი სახელმწიფოს. კონვენციის ხელმომწერი სახელმწიფოები თანხმდებიან საერთო პოზიციაზე რომ მაქსიმალურად შეამცირებენ ბიზნესისა და ეკონომიკის გავლენას ბუნებასა და გარემოზე. ბანკი სრულად იზიარებს აღნიშნულ მიდგომას და გეგმავს საკუთარ საქმიანობაში გარემოსთან დაკავშირებული საკითხებისა და შესაბამისი რისკების კიდევ უფრო მეტად ინტეგრაციას, რაც განხორციელდება ეტაპობრივად. გარემოსთან დაკავშირებული საკითხების გარდა მნიშვნელოვანია ასევე სოციალური და მმართველობასთან დაკავშირებული საკითხები, რომლებიც გავლენას ახდენს ბანკის ბიზნეს საქმიანობაზე. აღნიშნული მიმართულებით, სამეთვალყურეო საბჭომ 2021 წლის დეკემბერში დაამტკიცა გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვის სისტემა, რომელიც დაფუძნებულია საერთაშორისო საფინანსო კორპორაციის (IFC) მიერ შემუშავებულ საქმიანობის სტანდარტებზე (performance standards) და არეგულირებს ESG რისკების მართვასთან დაკავშირებულ საკითხებს, მათ შორის კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკები და ბანკის ბიზნეს საქმიანობის შედეგად გარემოზე ზეგავლენასთან დაკავშირებული რისკები. პოლიტიკა ასევე მოიცავს ESG რისკის შეფასების პროცედურას, მათ შორის დაკრედიტების პროცესში სესხის პროექტის მიხედვით რისკის კატეგორიზაციას, ESG რისკის შემცირების მექანიზმებსა და რისკის მონიტორინგის პროცედურას. ESG საკითხების მართვასთან დაკავშირებით ბანკი ინფორმაციას გამჟღავნებს არანაკლებ ყოველწლიურად.

4.6.6 კორპორაციული სახელმძღვანელო

ბანკი უზრუნველყოფს უსაფრთხო სამუშაო გარემოს, სადაც თანამშრომლებს ეპყრობიან სამართლიანად და პატივისცემით. ბანკი ისწრაფვის მისცეს შესაძლებლობა თავის თანამშრომლებს მიაღწიონ წარმატებებს და სრულად გამოიყენონ თავიანთი პოტენციალი, მიიღონ ანაზღაურება დამსახურების მიხედვით და არ იგრძნონ რაიმე სახის დისკრიმინაცია ან შევიწროება. ბანკი აფასებს მკაფიო და ღია კომუნიკაციებს თავის თანამშრომლებთან. თანამშრომლებმა დაუყოვნებლივ უნდა განაცხადონ არაეთიკური ან უკანონო ქმედებების შესახებ და ბანკი გამოიკვლევს ყველა ასეთ საკითხს კეთილსინდისიერად, კონფიდენციალურობის და თანამშრომლის დაცვით.

ქვემოთ მოცემული მაჩვენებლები მითითებულია ბანკის კორპორაციულ სახელმძღვანელოში:

ბანკის პრინციპები	<ul style="list-style-type: none"> • ყველა თანამშრომელი ერთგულად ასრულებს დაკისრებულ სამუშაოს და ძალისხმევას არ იშურებს მაქსიმალური შედეგების მისაღწევად;
საქმიანობის ეფექტურობა	<ul style="list-style-type: none"> • ბანკის ყველა თანამშრომელი უნდა ისწრაფვოდეს პროფესიონალიზმის გაუმჯობესებისკენ, უზრუნველყოს თავისი მიზნების შესრულება დროულად, დააკმაყოფილოს კვალიფიკაციასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, რომელიც განსაზღვრულია მათ მიერ დაკავებული პოზიციებისთვის, გონივრულად დაგეგმოს და გამოიყენოს ბანკის რესურსები, განსაზღვროს დელეგირების ოპტიმალური დონე და კონტროლი;
მოქნილობა და ინიციატივა	<ul style="list-style-type: none"> • ბანკი ხელს უწყობს თანამშრომლებს განავითარონ თავიანთი შესაძლებლობები, მიაღწიონ დასახულ მიზნებს, უზრუნველყონ კრეატიული მიდგომა და ინიციატივები, გააუმჯობესონ სამუშაო პროცესები და გაზარდონ კლიენტების კმაყოფილება ბანკის კონკურენტუნარიანობის შესანარჩუნებლად;
გუნდური მუშაობა და თანამშრომლობა	<ul style="list-style-type: none"> • ბანკის ერთ-ერთი მთავარი პრიორიტეტებია ჯანსაღი სამუშაო გარემო ბანკში, ურთიერთპატივისცემა თანამშრომლებს შორის და კეთილსინდისიერი დამოკიდებულება სამუშაოს მიმართ;
გამჭვირვალობა და ნდობა	<ul style="list-style-type: none"> • ბანკი იყენებს ყველა საინფორმაციო წყაროს: ბიზნეს შეხვედრებს, ჯგუფურ განხილვებს, ინტერნეტს, ინტრანეტს და პრეს კონფერენციებს ობიექტური ინფორმაციის გავრცელების მიზნით;
თანამშრომლის ქცევის სავალდებულო წესები	<ul style="list-style-type: none"> • თანამშრომელმა ყოველთვის უნდა დაიცვას ბანკის ინტერესები და იმიჯი კლიენტების და პარტნიორების წინაშე. თანამშრომელი უნდა იყოს კეთილსინდისიერი და ობიექტური თავისი კლიენტების, ასევე კოლეგების და დაქვემდებარებული პირების მიმართ, პატივი უნდა სცეს და დაიცვას კოლეგების ინტერესები და აირიდოს კონფლიქტური სიტუაციები;
აზარტული თამაშები	<ul style="list-style-type: none"> • თანამშრომელს ეკრძალება აზარტული თამაშებში და ბეთინგში მონაწილეობა ან მათი ორგანიზება, როგორც განსაზღვრულია საქართველოს კანონმდებლობით.

4.6.7 რეგულაცია ინტერესთა კონფლიქტის მართვის შესახებ

ბანკის მენაბრეების და კრედიტორების ინტერესების დაცვის და ბანკის მიერ აფილირებულ პირებთან გარიგებების ადეკვატური ზედამხედველობის და კონტროლის უზრუნველყოფის მიზნით, ითვლება, რომ კონკრეტული თანამშრომლები თავისუფალნი უნდა იყვნენ ინტერესთა ფაქტობრივი ან პოტენციური კონფლიქტებისგან, რამაც შესაძლოა გავლენა მოახდინოს მათ გადაწყვეტილებებზე ან ქმედებებზე, ბანკში მუშაობის პროცესში. ამ მიზნისთვის, სამეთვალყურეო საბჭომ დაამტკიცა დებულება ინტერესთა კონფლიქტის მართვის შესახებ, შესაბამისად გაზარდა ბანკის ვალდებულება იმოქმედოს ეთიკის დაცვით და მიიღოს გადამწყვეტი ზომები, სათანადოდ განსაზღვროს და მართოს (თუ დასაშვებია) ინტერესთა პოტენციური კონფლიქტი.

ინტერესთა კონფლიქტის მართვისთვის, ბანკი ადგენს დაკავშირებულ/აფილირებულ მხარეებს, ადგენს ასეთი დაკავშირებული მხარეების ჩამონათვალს, ახდენს ასეთი ჩამონათვალის კლასიფიკაციას, განსაზღვრავს გარიგებების პროცესს, კონტროლის/ანგარიშგების საფუძველზე და განსაზღვრავს გარიგებების ტიპებს და ჩამონათვალს, რომლის დამტკიცების ექსკლუზიური კომპეტენცია ეკუთვნის სამეთვალყურეო საბჭოს.

ბანკის აუდიტის კომიტეტი და სამეთვალყურეო საბჭო მუდმივად მოწოდებულია დახვეწოს ინტერესთა კონფლიქტის მართვის შიდა პროცესი რაც მიმართულია იმ მიზნისკენ, რომ უზრუნველყოფილ იქნას დაკავშირებულ პირებთან განხორციელებულ ტრანზაქციებზე სათანადო კონტროლი და ანგარიშგება და აღნიშნული ტრანზაქციების მიმართ დაცულ იქნას გაშლილი მკლავის პრინციპი. 2021 წლის აპრილში სამეთვალყურეო საბჭომ დაამტკიცა ბანკის ინტერესთა კონფლიქტის მართვის დებულების განახლებული რედაქცია, რომლითაც დადგინდა ბანკთან დაკავშირებული მხარეების იდენტიფიცირების მკაფიო კრიტერიუმები და განხორციელდა დებულებაში ეკოსისტემის პრინციპების ინტეგრაცია.

4.6.8 საინფორმაციო უსაფრთხოება

ბანკმა მკაცრად უნდა დაიცვას თავისი კლიენტების, მომწოდებლების და კოლეგების შესახებ ინფორმაციის კონფიდენციალურობა მოქმედი კანონმდებლობისა და რეგულაციების შესახებ. საინფორმაციო უსაფრთხოების მართვის პრინციპები და ძირითადი წესები ბანკის ტექნიკური ინფრასტრუქტურის ფარგლებში რეგულირდება საინფორმაციო უსაფრთხოების პოლიტიკით. საინფორმაციო უსაფრთხოების მართვის სისტემის საერთო მიზანია ბანკის მიერ გამოყენებული ინფორმაციის დაცვა, ბიზნეს მიზნების მიღწევის პროცესში. საინფორმაციო უსაფრთხოების მართვა უნდა განხორციელდეს ბანკის რისკის მართვის და ბიზნესის უწყვეტობის შესაბამისად, და ამ სახით საინფორმაციო უსაფრთხოების დარღვევის შემთხვევებით გამოწვეული პოტენციური ზიანის შემცირებით. მიზნები შეესაბამება ბანკის ბიზნეს მიზნებს, RAS-ს, სტრატეგიას და ბიზნეს გეგმებს, ძირითადი საინფორმაციო პროცესების და აქტივების კონფიდენციალობის, მთლიანობის და ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფისთვის. აქტივების მთლიანობის, ხელმისაწვდომობის და კონფიდენციალობის დაცვაზე პასუხისმგებლობა ეკისრება თითოეული აქტივის მფლობელს.

აღნიშნული პოლიტიკისა და სახელმძღვანელოების გარდა, ლიბერთი ბანკი კომერციული ბანკების კორპორაციული მმართველობის კოდექსის შესაბამისად გეგმავს მოსყიდვის საწინააღმდეგო და კორუფციის საწინააღმდეგო პოლიტიკის, გარემოსდაცვითი მდგრადობის პოლიტიკის და ანაზღაურების პოლიტიკის დამტკიცებას.

4.6.9 მრავალფეროვნების პოლიტიკა

კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსის მიხედვით, კომერციულ ბანკებს უნდა გააჩნდეთ ადეკვატური პოლიტიკა-პროცედურები, რაც მათ შორის მოიცავს მრავალფეროვნების პოლიტიკას. ზემოაღნიშნულის შესაბამისად, 2021 წლის დეკემბერში, ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტის რეკომენდაციით, სამეთვალყურეო საბჭომ დაამტკიცა ადმინისტრატორთა შერჩევის, შესაფერისობისა და მრავალფეროვნების პოლიტიკა, რომელიც სხვა საკითხებთან ერთად განსაზღვრავს ბანკის ხელმძღვანელო ორგანოთა წევრების არჩევისა და გათავისუფლების, მათი შესაფერისობის განსაზღვრის საკითხებს, გმობს შერჩევისა და დანიშვნის პროცესში ყველა სახის დისკრიმინაციის ფორმის გამოვლინებას და განამტკიცებს მმართველობით ორგანოებში განათლების, გამოცდილების, სქესის, ასაკის, ეთნიკური და კულტურული წარმომავლობის მრავალფეროვნებას.

5 ანაზღაურება

5.1 ანაზღაურების ჩარჩო

ბანკი არის ერთ-ერთი წამყვანი დამსაქმებელი საქართველოში 4,374-ზე მეტი თანამშრომლით. ბანკი თვლის, რომ მისი გრძელვადიანი წარმატება დამოკიდებულია მისი თანამშრომლების შესაძლებლობაზე, აქედან გამომდინარე ანაზღაურების სქემის მთავარი მიზანია ბაზარზე საუკეთესო სპეციალისტების მოზიდვა, დასაქმება და მათი მოტივაცია, ასევე არსებული თანამშრომლების განვითარებაზე მუდმივი ზრუნვა. მეორე მხრივ ბანკის ღირებულებას წარმოადგენს კონკურენტუნარიანი ანაზღაურების პაკეტი პროფესიული ზრდის ფართო შესაძლებლობებით და მოტივაციური სამუშაო გარემოთი.

ბანკი შრომის ბაზარზე იკავებს სოციალურად პასუხისმგებელი და კეთილსინდისიერი მოთამაშის პოზიციას. ბანკი ყველა თანამშრომელს ეპყრობა თანაბრად, განურჩევლად რასის, სქესის ან რაიმე სხვა საკითხებისა, რომ თავიდან აიცილოს დისკრიმინაცია და ნებისმიერი სახის არათანაბარი მოპყრობა; ბანკი თვლის, რომ ყველა თანამშრომელს ეძლევა თანაბარი შესაძლებლობა იმუშაოს მისი კვალიფიკაციის შესაბამის პოზიციაზე. ბანკის ანაზღაურების სქემის შესაბამისად, თანამშრომლებს აქვთ კონკურენტუნარიანი ხელფასი ბაზარზე არსებულ მსგავს პოზიციებთან შედარებით. მსგავსი მიდგომა გამოიყენება მოქმედი თანამშრომლებისთვის ანაზღაურების პაკეტის შექმნისას. თანამშრომლის ანაზღაურება მოიცავს ყოველთვიურ ხელფასს და საბონუსე სისტემას. საბონუსე სისტემა ეფუძნება საქმიანობის ეფექტურობას და განისაზღვრება ბიზნეს მიმართულებების და კონკრეტული პოზიციების მიხედვით. ბანკი მუდმივად აწარმოებს ბაზარზე არსებული ხელფასების კვლევას და ანალიზს, რომლის საფუძველზეც ხდება ანაზღაურების ცვლილებასთან დაკავშირებული გადაწყვეტილებების მიღება.

ბანკი ორიენტირებულია შექმნას უკეთესი სამუშაო გარემო ყველა თანამშრომლისთვის და ინარჩუნებს მდგრად მაჩვენებლებს. თანამშრომლები, რომლებიც იცავენ ბანკის ღირებულებებს და წვლილი შეაქვთ ბანკის წარმატებაში, იღებენ შესაბამის წახალისებას. გამოიყენება საქმიანობის შეფასების სხვადასხვა მეთოდოლოგია და წახალისების სისტემა, რომელიც მოიცავს როგორც ფინანსურ, ასევე არაფინანსურ სარგებელს. დაინერგა ტალანტების მართვის პროგრამა, რომელიც ხელს შეუწყობს ბანკის თანამშრომელთა განვითარებას/მოტივაციას/კარიერულ წინსვლას. ფულადი ბონუსების გადახდის გარდა ბანკი უზრუნველყოფს თანამშრომლებს კონკურენტუნარიანი ჯანმრთელობის დაზღვევის პაკეტით, სრულად ანაზღაურებადი ექსთენიანი სადეკრეტო შვებულებით, ანაზღაურებადი წლიური შვებულებით, ასევე ავადმყოფობის პერიოდის ანაზღაურებით. ბონუსების გაცემა ხდება საქმიანობის შეფასების ძირითადი მაჩვენებლების ან მნიშვნელოვანი პროექტების განხორციელების გათვალისწინებით. დამატებით, ბანკი ხელს უწყობს თანამშრომლების ცოდნის სრულყოფას და სრულად აფინანსებს სწავლასთან დაკავშირებულ ხარჯებს ქვეყანაში თუ მის ფარგლებს გარეთ თავისი თანამშრომლებისთვის.

5.1.1 საბონუსე ფონდის ზოგადი პოლიტიკა

2010 წელს ბანკმა დაინერგა საბონუსე ფონდის გამოყოფის და განაწილების პოლიტიკა საკუთარი თანამშრომლებისთვის. აღნიშნული პოლიტიკა ითვალისწინებს დაბეგვრამდე მოგების წინასწარ განსაზღვრული თანხის განაწილებას წინა წლიდან, ფინანსური ანგარიშგების შესაბამისად.

ბექ-ოფისის თანამშრომლებისა და საშუალო რგოლის ხელმძღვანელობისათვის, ბონუსები გამოითვლება ბანკის წლიურ დაბეგვრამდე მოგების საფუძველზე და სრულად დისკრეციულია. თითოეული თანამშრომლისთვის ბონუსის განაწილება ეფუძნება მათი მთავარი ბიზნეს მიზნების (Key Business Objectives - “KBOs”) შესრულების დონეს. KBOs განისაზღვრება შეფასების პერიოდის დასაწყისში. გარდა ამისა, საანგარიშგებო წლის დასაწყისში ბანკის სტრატეგიის გათვალისწინებით, თითოეული თანამშრომლისთვის განისაზღვრება KPIs, რომლის შესრულების ხარისხითაც განისაზღვრება წლის ბოლოს მისაღები ბონუსი. თანამშრომლები ინფორმირებულნი არიან თავიანთი ფუნქციისა და პასუხისმგებლობების შესახებ მათი კომპეტენციების ფარგლებში და მკაფიო ცოდნა აქვთ თავიანთი წვლილის შესახებ ორგანიზაციის მიზნებსა და დავალებებში.

ანაზღაურების პოლიტიკა სხვადასხვა თანამშრომლებისთვის:

<p>ფრონტ ოფისის თანამშრომლები</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ფიქსირებული ყოველთვიური ხელფასი და ყოველთვიური/კვარტალური ცვალებადი ბონუსები; • გამჭვირვალე და სრულად გასაგები საქმიანობის გეგმა, რომელსაც გააჩნია თითოეული ფრონტ ოფისის თანამშრომლისთვის განსაზღვრული კონკრეტული მიზნები, რომლებიც თანხმდება ყოველი თვის დაწყებამდე; • კრედიტ ოფიცრები იღებენ ბონუსებს გაცემული სესხების რაოდენობის, მოცულობისა და ხარისხის მიხედვით; • მოლარის/მოლარე-ოპერატორის ბონუსები გამოითვლება მოზიდული დეპოზიტების რაოდენობის, მოცულობის და ვადიანობის საფუძველზე; • ფრონტ ოფისის თანამშრომლების და გაყიდვების წარმომადგენლების ეფექტურობის მაჩვენებლებს ადგენს დირექტორთა საბჭო ან შესაბამისი კურატორი დირექტორი.
<p>ბექ ოფისის თანამშრომლები</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ფიქსირებული ყოველთვიური ხელფასი; ყოველთვიური/კვარტალური ცვალებადი ბონუსები ნაწილდება დაკავებული პოზიციის და საქმიანობის ეფექტურობის შესაბამისად; • ბანკს აქვს საქმიანობის ეფექტურობის შეფასების მკაფიო სისტემა ბექ ოფისის თანამშრომლებისთვის. წლიური საინფორმაციო სესიების საფუძველზე მიიღება თანამშრომლების პროფესიული და პერსონალური უნარების სრული სურათი. ამ პროცესს და შედეგებს არსებითი მნიშვნელობა აქვს დირექტორთა საბჭოსთვის, რომელიც ხელს უწყობს ეფექტურობის მაღალ მაჩვენებლებს და უზრუნველყოფს თანამშრომლებისა და ინვესტორების ინტერესების თანხვედრას; • სათაო ოფისის თანამშრომლების უმეტესობა სარგებლობს ერთიანი საბონუსე ფონდით. ბონუსის მოცულობა ეფუძნება საქმიანობის შედეგებს დეპარტამენტის დონეზე და KPIs-ს ინდივიდუალურ შესრულებას.

ანაზღაურების პოლიტიკა უმაღლესი ხელმძღვანელობისთვის:

<p>დირექტორთა საბჭო</p>	<ul style="list-style-type: none"> • სამეთვალყურეო საბჭო, როგორც კოლეგიური ორგანო, პასუხისმგებელია დირექტორთა საბჭოს წევრთა შრომის ანაზღაურების სისტემის ჩამოყალიბებასა და ინდივიდუალური კომპენსაციის განსაზღვრაზე; • დირექტორთა საბჭოს წევრების ანაზღაურების სისტემა რეგულარულად მოწმდება სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ; ასევე დირექტორთა საბჭოს წევრების ყველა სახის სამოტივაციო პროგრამა და ფულადი ანაზღაურება ექვემდებარება სამეთვალყურეო საბჭოს გადაწყვეტილებას. • ფიქსირებული ანაზღაურება განისაზღვრება ანაზღაურების კომიტეტის რეკომენდაციის საფუძველზე, პასუხისმგებლობის, გამოცდილებისა და უნარ-ჩვევების გათვალისწინებით და აისახება ტოპ მენეჯერის შრომით ხელშეკრულებაში. • დირექტორთა საბჭოს წევრთა ცვლადი ანაზღაურება უნდა შედგებოდეს როგორც ფულადი, ისე არაფულადი ნაწილებისგან და მისი გაცემა დამოკიდებულია KPI-ების შესრულებაზე, რომელიც მოიცავს ფინანსური მაჩვენებლებისა და სტრატეგიული მიზნების შესრულებას.
<p>სამეთვალყურეო საბჭო</p>	<ul style="list-style-type: none"> • სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების ანაზღაურებას განსაზღვრავს AGM და მჭიდროდ არის დაკავშირებული კორპორატიულ KBOs მიღწევასთან და ბანკის საერთო ეფექტურობასთან მოცემული კალენდარული წლის დასრულებისთვის;

2022 წელს ბანკი გეგმავს დირექტორთა საბჭოს წევრებისთვის დანერგოს ანაზღაურების სისტემა, რომლითაც გათვალისწინებული იქნება ცვალებადი ანაზღაურების გადახდის პრინციპები და ფორმები, ცვალებადი ანაზღაურების შემცირებისა და უკან დაბრუნების საფუძვლები და ანაზღაურებასთან დაკავშირებული სხვა საკითხები. ცვალებადი ანაზღაურება დაფუძნებული იქნება ცვალებადი ანაზღაურების გამომუშავების პერიოდის საქმიანობის შედეგებზე, რომელსაც ამტკიცებს სამეთვალყურეო საბჭო. აღნიშნული სისტემა შესაბამისი იქნება კორპორაციული მართვის კოდექსის მოთხოვნებთან.

5.2 პერსონალი, რომელიც არსებით გავლენას ახდენს ბანკის რისკის პროფილზე

პერსონალი, რომელსაც უკავია მნიშვნელოვანი მენეჯერული პოზიციები, პასუხისმგებელია ბიზნეს საქმიანობებზე მათი ზედამხედველობის ქვეშ. ბანკი განსაზღვრავს იმ თანამშრომელთა წრეს, რომელთა პროფესიული საქმიანობა არსებით გავლენას ახდენს ბანკის რისკის პროფილზე შემდეგი კრიტერიუმების საფუძველზე:

- თანამშრომელი არის დირექტორთა საბჭოს ან სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი;
- თანამშრომელს გააჩნია არსებითი გავლენა ბიზნესის ყოველდღიურ მართვაზე - შემდეგი ერთეულების ხელმძღვანელები:
 - ადამიანური რესურსები
 - შიდა აუდიტი
 - იურიდიული
 - ფინანსები
 - შესყიდვები
 - საინფორმაციო ტექნოლოგიები
 - საკრედიტო რისკი
 - საოპერაციო რისკი
 - შესაბამისობა
 - AML
 - ინფორმაციული უსაფრთხოება
 - მარკეტინგი

დირექტორთა და სამეთვალყურეო საბჭოების მიერ გაცემული ანაზღაურებისა და ბანკის რისკის პროფილზე მატერიალური ზემოქმედების მქონე თანამშრომლების ანაზღაურების შესახებ დამატებითი ინფორმაციის მისაღებად იხილეთ ცხრილი 15.

6 რისკის მართვა

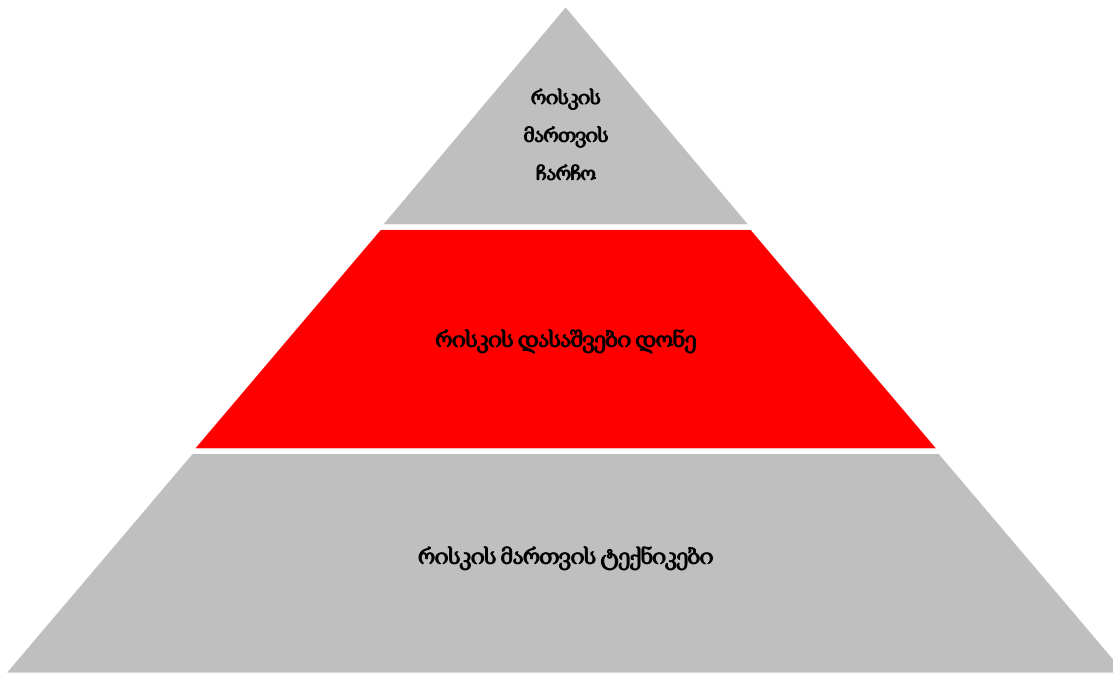
რისკი დამახასიათებელია საბანკო საქმიანობისთვის, თუმცა რისკის მართვა ხორციელდება გამოვლენის, შეფასების და მონიტორინგის უწყვეტი პროცესის მეშვეობით, რისკის ლიმიტების და კონტროლის სხვა მექანიზმების გამოყენებით. რისკის მართვის პროცესი უმნიშვნელოვანესია ბანკის უწყვეტი მომგებიანობისთვის და ბანკის თითოეული პირი ანგარიშვალდებულია რისკის პოზიციებზე მის მიერ აღებულ პასუხისმგებლობებთან დაკავშირებით. ბანკი დგას საკრედიტო რისკის, ლიკვიდობის რისკის, საბაზრო რისკის, საოპერაციო რისკის და სხვა არაფინანსური რისკების წინაშე. ბანკის მიერ მიღებული რისკის მართვის სტრუქტურა ადგენს დასაშვებ რისკების ლიმიტების ფარგლებს თითოეულ რისკთან და ბიზნეს ხაზთან მიმართებაში და უზრუნველყოფს მის შესაბამისობას.

6.1 რისკის მართვის ჩარჩო

ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს ეკისრება საერთო პასუხისმგებლობა ბანკის რისკის მართვის ჩარჩოს შექმნასა და ზედამხედველობაზე.

ბანკის რისკის მართვის პოლიტიკა ითვალისწინებს ბანკის რისკების დადგენასა და ანალიზს, შესაბამისი რისკის ლიმიტების და კონტროლის მექანიზმების განსაზღვრის და რისკების მონიტორინგის და ლიმიტების დაცვის მიზნით. რეგულარულად ხდება რისკის მართვის პოლიტიკის და სისტემების გადახედვა ბაზრის პირობების, პროდუქტების და შეთავაზებული მომსახურებების ცვლილებების ასახვის მიზნით. ბანკს, მართვის სტანდარტების, პროცედურების და ტრენინგების მეშვეობით, აქვს დისციპლინირებული და კონსტრუქციული კონტროლის საშუალებები, სადაც ყველა თანამშრომელმა იცის თავისი ფუნქციები და ვალდებულებები.

რისკის მართვაზე ანგარიშვალდებული პირების პასუხისმგებლობა ითვალისწინებს ბანკის შესაბამისობის უზრუნველყოფას ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ განსაზღვრულ RAS-თან. შესაბამისობა უზრუნველყოფილია RAS პარამეტრების უწყვეტი მონიტორინგით. დირექტორთა საბჭოს აქტიური ჩართულობით, რისკის მართვის ფუნქციები უზრუნველყოფს სათანადო კომუნიკაციას და გამჭვირვალობას ყველა დონეზე, რისკის მიზნობრივ მაჩვენებლებთან, რისკის პროფილის უწყვეტ მონიტორინგთან რისკის დასაშვებ დონესთან მიმართებით, რისკთან დაკავშირებული გაფრთხილებების დროულ ესკალაციასთან და შემარბილებელი ზომების დაგეგმვასთან დაკავშირებით.

ბანკის რისკის მართვის ჩარჩო მოიცავს შემდეგ ოთხ კომპონენტს:

1. რისკის მართვის პრინციპები ითვალისწინებს რისკის მართვის სტრუქტურის რაოდენობრივ საფუძველს, ესენია:

- რისკების მართვის ეფექტური კულტურის ხელშეწყობა;
- რისკზე ანგარიშვალდებულება ბიზნეს ხაზების მიხედვით;
- რისკების დამოუკიდებელი ცენტრალური ზედამხედველობა;
- გადაჭარბებული კონცენტრაციების თავიდან აცილება და/ან შემცირება;
- რისკების მკაფიოდ გამოვლენადობის, შეფასებადობის და მართვადობის უზრუნველყოფა

2. სტრატეგიული პრინციპები ითვალისწინებს ხარისხობრივ მაჩვენებლებს, რომლითაც იხელმძღვანელებს ბანკი საზედამხედველო ფინანსური მიზნების მიღწევისას და რომლითაც იზომება ახალ ინიციატივებსა და ბანკის მიერ რისკის დასაშვებ დონეს შორის შეთანხმების ხარისხი. სტრატეგიული პრინციპები მოიცავს შემდეგს:

- ყურადღების გამახვილება მოგების მრავალფეროვნებაზე, ხარისხსა და სტაბილურობაზე
- ორიენტირება ძირითად საქმიანობაზე ბანკის კონკურენტუნარიანი უპირატესობების ეფექტური გამოყენებით
- დისციპლინირებული და შერჩევითი სტრატეგიული ინვესტიციების განხორციელება;

3. საზედამხედველო ფინანსური მიზნები ორიენტირებულია აქციონერთა ღირებულების და ბანკის საქმიანობის ფრენჩაიზინგის მდგრადობის გრძელვადიან პერსპექტივებზე. აღნიშნული მიზნები ორიენტირებულია კაპიტალის შიდა გენერირებაზე მოგების მდგრადი ზრდის საფუძველზე, რომელიც ხელს უწყობს ბანკის წვდომას კაპიტალზე სათანადო კომერციული პირობებით, და ადეკვატური კაპიტალის შენარჩუნებაზე ბანკის რისკის პროფილთან მიმართებაში.

4. რისკის დასაშვები დონის შეფასებები ითვალისწინებს ობიექტურ მაჩვენებლებს, რომელიც ზომავს რისკს და ახდენს ბანკის მისაღები რისკის დონის ფორმულირებას. ასეთი მაჩვენებლები უზრუნველყოფს კავშირს რისკის მიღების ფაქტობრივ ოპერაციებსა და რისკის მართვის პრინციპებს, სტრატეგიულ პრინციპებს და საზედამხედველო ფინანსურ მოთხოვნებს შორის. აღნიშნული

მაჩვენებლები მოიცავს კაპიტალის და შემოსავლების კოეფიციენტებს, საბაზრო და ლიკვიდობის რისკის ლიმიტებს და საკრედიტო და საოპერაციო რისკის მიზნებსა და ლიმიტებს.

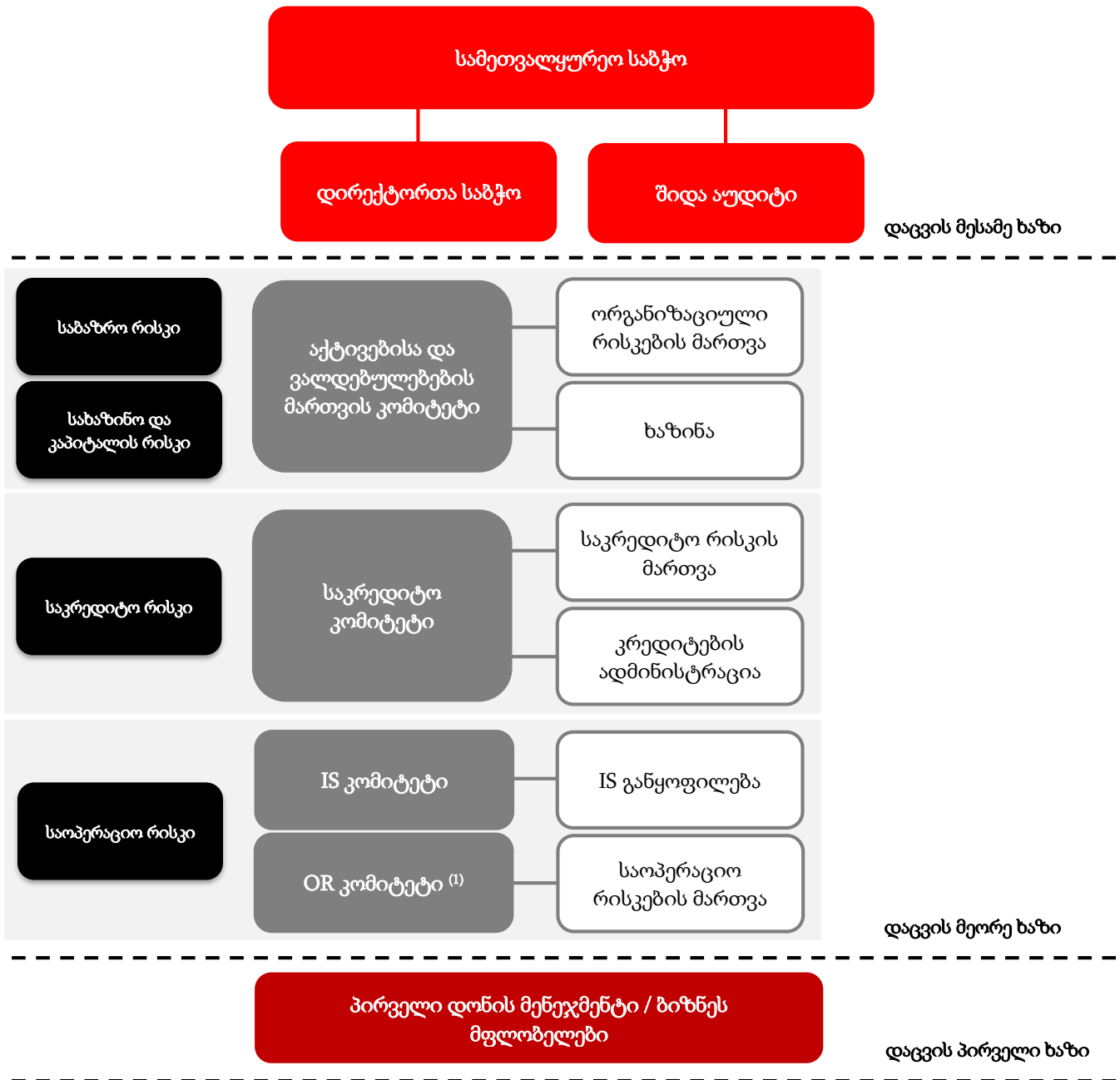
სამეთვალყურეო საბჭო ერთპიროვნულად პასუხისმგებელია რისკების დადგენას და კონტროლზე; თუმცა, არსებობს ცალკე დამოუკიდებელი ორგანოები, რომლებიც პასუხისმგებელი არიან რისკების მართვასა და მონიტორინგზე. ბანკის ძირითადი რისკებს მართავს ქვემოთ მითითებული კომიტეტები და ერთეულები, დირექტორთა საბჭო საბჭოს აქტიური ჩართულობით:

- საკრედიტო რისკს მართავს საკრედიტო რისკის კომიტეტი
- ლიკვიდობის რისკს მართავს აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი (“ALCO”)
- საბაზრო რისკს მართავს აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი
- საოპერაციო რისკს მართავს საოპერაციო რისკის მართვის კომიტეტი
- ინფორმაციის უსაფრთხოების და ტექნოლოგიურ რისკებს მართავს ინფორმაციის უსაფრთხოების კომიტეტი

ბიზნეს ხაზები წარმოადგენენ იმ რისკებზე მთავარ პასუხისმგებელ ერთეულებს, რომლებიც გავლენას ახდენენ ყოველდღიურ საქმიანობებზე და ოპერაციებზე. ბიზნეს პროცესები მოიცავს შესაბამისი რისკის ერთეულის წარმომადგენლების მიერ შესრულებული საქმიანობების კონტროლს. რისკის მართვის ფუნქციების მქონე ერთეულები, რომლებიც დამოუკიდებელი არიან ძირითადი საქმიანობებისგან, მონაწილეობენ რისკების მართვასა და შიდა კონტროლში. ისინი წარმოადგენენ კონტროლის და დაცვის მეორე ხაზს, დაცვის პირველი ხაზი უზრუნველყოფილია ბიზნეს ფუნქციების მქონე ერთეულებით. ქვემოთ ჩამოთვლილი დეპარტამენტები/განყოფილებები პასუხისმგებელი არიან საკრედიტო, ლიკვიდობის, საბაზრო, საოპერაციო და სხვა ფინანსური და არაფინანსური რისკების ყოველდღიურ მართვაზე:

- ორგანიზაციული რისკების მართვა (ERM);
- ხაზინა;
- საკრედიტო რისკების მართვა;
- კრედიტების ადმინისტრაცია;
- საოპერაციო რისკების მართვა (ORM);
- საინფორმაციო უსაფრთხოება;
- უსაფრთხოება;
- ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლა;
- კანონმდებლობასთან შესაბამისობა.

ქვემოთ მოცემული ცხრილი წარმოადგენს რისკის მართვის დაცვის სამ ხაზს:

(1) საოპერაციო რისკების კომიტეტი შეიქმნა 2019 წელს

6.1.1 საკრედიტო რისკის კომიტეტი

საკრედიტო რისკის კომიტეტს ეკისრება საერთო პასუხისმგებლობა ორგანიზაციის დონეზე ყველა ტიპის ბიზნეს საქმიანობასთან დაკავშირებით საკრედიტო რისკების მართვაზე. კომიტეტი ასრულებს მთავარ როლს ბანკის პორტფელში შესაძლო მნიშვნელოვანი საკრედიტო რისკების იდენტიფიკაციაში და აქვს საბოლოო გადაწყვეტილების მიღების უფლებამოსილება შეთავაზებულ საკრედიტო რისკთან დაკავშირებული გარიგებების დამტკიცების ან უარყოფის შესახებ. საკრედიტო რისკის კომიტეტმა შეიმუშავა საკრედიტო რისკის შეფასების პოლიტიკა და პროცედურები, რომელიც შეესაბამება ბანკის მოქმედ რისკის პროფილს და მომავალი ზრდის გეგმებს. საკრედიტო რისკის დეპარტამენტები და ერთეულები უზრუნველყოფენ საკრედიტო რისკის კომიტეტისთვის ინფორმაციის მიწოდებას.

არსებითი საკრედიტო რისკის გარემოს უზრუნველყოფის მიზნით დაინერგა ყოვლისმომცველი კონტროლის და მონიტორინგის სისტემები, რომელშიც მკაფიოდ არის განსაზღვრული საკრედიტო რისკის მართვაში ჩართული პერსონალის ფუნქციები და პასუხისმგებლობები.

საკრედიტო რისკის კომიტეტის მთავარი პასუხისმგებლობებია:

- რისკის მართვის სტრუქტურის და პოლიტიკის გადახედვა და დამტკიცება;
- საკრედიტო რისკების დამტკიცება დადგენილი ლიმიტების ფარგლებში;
- საბალანსო და ბალანსგარეშე საკრედიტო და კონცენტრაციის რისკების მართვა და ზედამხედველობა;
- საკრედიტო ლიმიტების განსაზღვრა კლიენტის კატეგორიის და ოპერაციის ტიპის მიხედვით;
- საკრედიტო რისკთან დაკავშირებული შესაძლო ზარალის წინასწარ დადგენა;
- კრედიტების სათანადო ადმინისტრაციის, შეფასების და მონიტორინგის პროცესის წარმოება ყველა ბიზნეს ხაზზე.

6.1.2 აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი

აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტის ძირითადი ფუნქციებია კაპიტალის, ლიკვიდობის, საპროცენტო და დაფინანსების რისკების მართვა. კომიტეტის თავმჯდომარე არის გენერალური დირექტორი. ორგანიზაციული რისკების მართვისა და ბიუჯეტირების განყოფილება ეფექტური გადაწყვეტილების მისაღებად წარმოადგენს რელევანტურ ანალიტიკურ მონაცემებს. აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტის შეხვედრები ტარდება ყოველთვიურად ან ნებისმიერ დროს, როდესაც საჭიროდ ჩაითვლება.

აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტის ძირითადი მიზნებია:

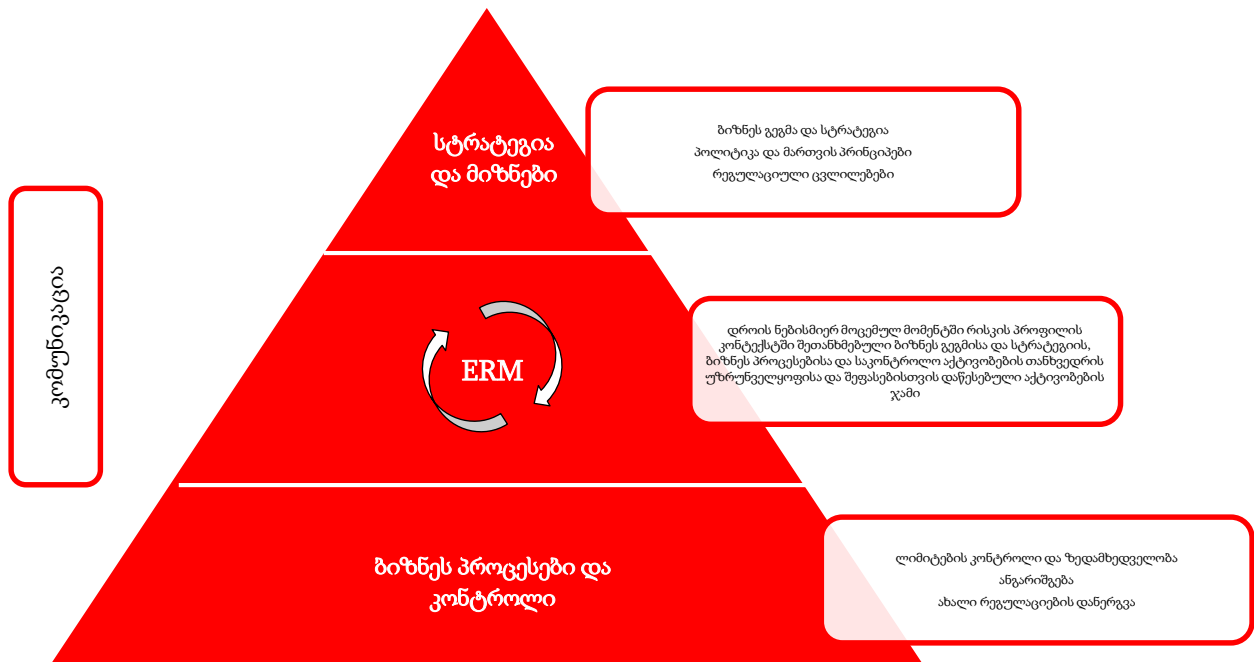
კაპიტალის რისკი	<ul style="list-style-type: none"> • სებ-ის მიხედვით კაპიტალის ადეკვატურობის მართვა და კაპიტალის პროფილის ანალიზი; • ეკონომიკური კაპიტალის მართვა და ძირითადი ცვლილებების ანალიზი; • ადრეული გამაფრთხილებელი ინდიკატორების მონიტორინგი და კაპიტალის კვარტალური სტრეს-ტესტი;
ლიკვიდობის რისკი	<ul style="list-style-type: none"> • დაფინანსების გეგმის შემუშავება ბანკის საინვესტიციო შესაძლებლობების გათვალისწინებით ჭარბი ლიკვიდური სახსრების თავიდან ასაცილებლად; • ადრეული გამაფრთხილებელი ინდიკატორების მონიტორინგი ყოველთვიური ლიკვიდობის სტრეს-ტესტებთან ერთად და შესაბამისი ქმედებები შედეგების; • ლიკვიდობის რისკის მიტიგაციის ინსტრუმენტების და აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის პოზიციის მართვა;
საბაზრო რისკი	<ul style="list-style-type: none"> • საპროცენტო განაკვეთისა და საპროცენტო განაკვეთის ვადიანობის პოზიციის მართვა • FX პოზიციის მართვა;
ფასდადება	<ul style="list-style-type: none"> • მინიმალური საპროცენტო განაკვეთის დაწესება სესხებისა და გარანტიებისთვის; • ფასდადებასთან მიმართებაში გაცემული სესხების ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის კონტროლი;

დამატებით, კომიტეტი აწესებს ლიმიტს ბანკთაშორისი კონტრაგენტის რისკისთვის. კომიტეტი თავისი ძირითადი პასუხისმგებლობების შესრულებით, უზრუნველყოფს შესაბამისი აქტივების და ვალდებულებების მართვის პოლიტიკის შემუშავებას და განხორციელებას. აღნიშნული პოლიტიკა არის მთავარი სახელმძღვანელო ბანკის საბალანსო ანგარიშგებასთან და მის მაჩვენებლებთან დაკავშირებით სრული მონიტორინგის და ღრმა ანალიზის შესრულებისთვის.

6.1.3 ორგანიზაციული რისკების მართვა

ორგანიზაციული რისკების მართვისა და ბიუჯეტირების განყოფილების მიზანია საფრთხეებისა და შესაძლებლობების საუკეთესო დაბალანსებისთვის რისკის მისაღები დონის შენარჩუნება - რისკის დასაშვები დონისა და საბჭოსა და აღმასრულებელი დირექტორების ბიზნეს სტრატეგიის შესაბამისად. ორგანიზაციული რისკების მართვისა და ბიუჯეტირების განყოფილება დაინტერესებულია ორგანიზაციის განვითარებასთან ერთად უზრუნველყოს დასახული მიზნების მიღწევა და ორგანიზაციის აქტივების შესაფერისი მართვა, არასასურველი მოვლენების შედეგად დანაკარგების თავიდან არიდების ჩათვლით. ეს მოიცავს ორგანიზაციის ყველა დონეზე არსებულ საკითხებს. მმართველობაში ორგანიზაციული რისკების მართვისა და ბიუჯეტირების განყოფილების როლი ილუსტრირებულია 6.1.3.1 ცხრილში:

ცხრილი 6.1.3.1 მმართველობასა და ორგანიზაციული რისკების მართვისა და ბიუჯეტირების განყოფილების კავშირი

ორგანიზაციული რისკების მართვისა და ბიუჯეტირების განყოფილება ხელს უწყობს რისკებთან დაკავშირებული საქმიანობების მართვას, როგორცაა რისკების თავმოყრა და ანალიზი, რისკების ანგარიშგება, და მოიცავს ისეთ საკითხებს, რომლებიც არ არის განსაზღვრული კონკრეტული ტიპის რისკში. განყოფილების ძირითადი ფუნქციები მოიცავს:

- კაპიტალის ადეკვატურობის შიდა შეფასების პროცესზე და აღდგენის გეგმის დოკუმენტაციაზე პასუხისმგებლობა;
- დირექტორთა საბჭოსა და სამეთვალყურეო საბჭოს ხელი შეუწყოს RAS-ის მიმოხილვის პროცესის კოორდინირებაში და RAS შესაბამისობის მონიტორინგი, კონტროლი და ანგარიშგება;
- სხვადასხვა ტიპის სტრეს-ტესტების ჩატარება ორგანიზაციის დონეზე;
- ხაზინის დეპარტამენტთან ყოველდღიური კომუნიკაცია და ALCO-სთვის დამატებითი ინფორმაციის მიწოდება;
- საზედამხედველო რისკის მართვა და ანგარიშგება.

6.2 დოკუმენტი რისკის დასაშვები დონის შესახებ

6.2.1 რისკის დასაშვები დონე

ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო პასუხისმგებელია შექმნას რისკის მართვის სტრუქტურა და განსაზღვროს ბანკის რისკის დასაშვები დონე. ბანკის რისკის დასაშვები დონე განსაზღვრულია დოკუმენტში რისკის დასაშვები დონის შესახებ (“RAS”). რისკის დასაშვები დონე განისაზღვრება, იმ რისკის ტიპების და დონის სახით, რომლის მიღებისთვის ბანკი მზად არის თავისი აქციონერების და მენაბრეების სახელით მის სტრატეგიულ, ტაქტიკურ და ტრანზაქციულ ბიზნეს ოპერაციებში. რისკის დასაშვები დონე გამოხატულია, როგორც კონკრეტული, რაოდენობრივი ფარგლების პაკეტი სხვადასხვა სარისკო საქმიანობებზე, რომლის კროსირებაც არ უნდა მოახდინოს ბანკმა. RAS ასევე განსაზღვრავს სხვადასხვა ლიმიტებს კონტრაგენტებზე კონცენტრაციის რისკების თავიდან აცილებისთვის.

რისკის მიღების შესაძლებლობა წარმოადგენს ბანკის საერთო შესაძლებლობას მიიღოს პოტენციური ზარალი. რისკის პროფილი არის ბანკის რისკის პორტფელის მოკლე ასახვა დროის კონკრეტულ ეტაპზე (წარსული, აწმყო ან მომავალი). რისკის დასაშვები დონე არ არის ბანკის მიერ რისკის მიღების შესაძლებლობა (და უნდა იყოს მასზე ნაკლები) და ასევე შესაძლოა განსხვავდებოდეს ბანკის რისკის პროფილისგან. რისკის პროფილი ზოგადად დაბალი უნდა იყოს რისკის დასაშვებ დონეზე. რისკის პროფილი შეიძლება მაღალი იყოს რისკის დასაშვებ დონეზე გამონაკლის შემთხვევებში (მაგალითად, ბანკის რისკის დასაშვები დონის გამოხატული ცვლილების და გარე იმპულსების გამო) დროის შეზღუდულ და მოკლე პერიოდებში.

2017 წელს ახალმა მმართველობამ გადაწყვიტა რისკის დასაშვები დონის შესახებ დოკუმენტი ცალკე დოკუმენტად დაემტკიცებინა.

რისკის დასაშვები დონის შესახებ დოკუმენტში აღწერილია ბანკის მიდგომები შემდეგ რისკებთან მიმართებაში:

- საკრედიტო რისკი
- სახაზინო და კაპიტალის რისკი
- საბაზრო რისკი
- საოპერაციო რისკი
- სხვა მნიშვნელოვანი რისკები

ბანკის რისკის დასაშვები დონის ზომები განსაზღვრულია ბანკის სტრატეგიული მიზნების მიღწევის და გაუმჯობესებისთვის სახელმძღვანელო მითითებებისა და უსაფრთხოების ზომების უზრუნველყოფის მიზნით:

- კაპიტალის ადეკვატურობის უზრუნველყოფა ნებისმიერ დროს;
- ლიკვიდობის და დაფინანსების რისკის სათანადო მართვის უზრუნველყოფა, რომელიც მოიცავს: LCR და ლიკვიდობის კოეფიციენტის შენარჩუნებას სახედამხედველო მოთხოვნილ მინიმუმზე ზემოთ. შეზღუდვებს ერთი კლიენტის რისკის პოზიციებზე; კონცენტრაციის ლიმიტებს; სტრეს-ტესტების ჩაბარებას (საბაზო, რბილი და მძიმე შემთხვევები) და სათანადოდ დივერსიფიცირებული დაფინანსების სტრუქტურის მიღწევას და შენარჩუნებას;
- წინასწარი შეფასება მითითებულ რისკის დასაშვებ დონესთან დაკავშირებით უნდა წარედგინოს სამეთვალყურეო საბჭოს მნიშვნელოვანი ახალი პროექტების / ინვესტიციების, ახალი პროდუქტების თვალსაზრისით, და ბაზრის ახალ სეგმენტში ან ბიზნეს ხაზებში შესვლისთვის;
- მდგრადი ეკონომიკური სარგებელის შესაბამისობის შენარჩუნება აღებულ მოვალეობებთან.

დირექტორთა საბჭო ყოველწლიურად, ან მოულოდნელი ცვლილებების შემთხვევაში უფრო ხშირად, განიხილავს და ამტკიცებს ბანკის რისკის დასაშვებ დონეს იმის უზრუნველსაყოფად, რომ იგი შეესაბამება ბანკის სტრატეგიას, ბიზნეს და სახედამხედველო გარემოს და დაინტერესებულ მხარეთა მოთხოვნებს.

ბანკის რისკის დასაშვებ დონესთან დაკავშირებული დოკუმენტები რეგულარულად წარედგინება დირექტორთა საბჭოს და სამეთვალყურეო საბჭოს რისკების კომიტეტს.

იმ შემთხვევაში, თუ ბანკის რისკის პროფილი აღემატება სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დადგენილ რისკის დასაშვებ დონეს, უნდა არსებობდეს ზომების კონკრეტული პაკეტი დირექტორთა საბჭოს დავალებებთან ერთად, რომელშიც შედის აღნიშნული ზომების განხორციელება ბანკის რისკის პროფილის შესაბამისობაში მოყვანის მიზნით რისკის დასაშვებ დონესთან დროის განსაზღვრულ პერიოდში.

დირექტორთა საბჭო და განყოფილების ყველა ხელმძღვანელი პასუხისმგებელია შეასრულოს და დაიცვას რისკის დასაშვები დონის შესახებ დოკუმენტი.

6.2.2 მონიტორინგი, ანგარიშგება და გადახედვა

სამეთვალყურეო საბჭოს ეკისრება საბოლოო პასუხისმგებლობა ბანკის საერთო რისკის პროფილის მართვაზე. საკრედიტო რისკის კომიტეტი, ALCO, ინფორმაციის უსაფრთხოებისა და საოპერაციო რისკების მართვის დეპარტამენტები და ორგანიზაციული რისკებისა და ბიუჯეტირების განყოფილება პასუხისმგებელი არიან რისკების მონიტორინგზე და რისკის დასაშვები დონის შესაბამისობის უზრუნველყოფაზე. ორგანიზაციული რისკებისა და ბიუჯეტირების განყოფილებას ეკისრება საერთო პასუხისმგებლობა RAS პარამეტრების და ლიმიტების უწყვეტ მონიტორინგზე და RAS შესრულების შესახებ ანგარიშგებაზე სამეთვალყურეო საბჭოსთვის ყოველკვარტალურად.

რისკის დასაშვები დონის შესახებ დოკუმენტი გადაიხედება მინიმუმ წელიწადში ერთხელ, ან ბანკის საოპერაციო გარემოს მნიშვნელოვანი ცვლილების დროს, რა შემთხვევაშიც გადახედვის პროცესს

ახორციელებს სამეთვალყურეო საბჭო. დირექტორთა საბჭოს შეუძლია მიუთითოს სამეთვალყურეო საბჭოს, რომ RAS საჭიროებს გადახედვას, თუმცა სამეთვალყურეო საბჭო იღებს გადაწყვეტილებას როდის დაიწყოს აღნიშნული პროცესი.

გადახედვის კოორდინაციას ახორციელებს ორგანიზაციული რისკის მართვისა და ბიუჯეტირების განყოფილება. რისკის დასაშვები დონის შესახებ დოკუმენტში შეთავაზებული ცვლილებები დასტურდება დირექტორთა საბჭოს მიერ და მტკიცდება სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ.

6.3 რისკის ტიპები

ბანკი თავისი საქმიანობის ფარგლებში სხვადასხვა რისკის წინაშე დგას, მათგან ყველაზე მნიშვნელოვანი მითითებულია ქვემოთ. რეგულაციები მოიცავს საკრედიტო რისკს, საბაზრო რისკს, საოპერაციო რისკსა და სახაზინო და კაპიტალის რისკს. კაპიტალის ადეკვატურობის შეფასების შიდა პროცესის თანახმად ბანკი ითვლის ეკონომიკურ კაპიტალს, რომელიც საჭიროა ლიკვიდობის რისკის გარდა ყველა მატერიალური რისკის დასაფარად.

6.3.1 საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის კონტრაგენტი მხარის მიერ შეთანხმებული პირობების შესაბამისად ვალდებულებების შეუსრულებლობით გამოწვეული რისკი. როგორც წესი, აღნიშნული ვალდებულებები წარმოადგენენ ბანკის ტრადიციული არასავაჭრო საკრედიტო საქმიანობის, კონკრეტულად სესხების, შემადგენელ ნაწილს.

ბანკს აქვს საკრედიტო რისკის სხვადასხვა კატეგორია:

- დეფოლტის რისკი - არის რისკი, რომ კონტრაგენტი ვერ შეძლებს სასესხო ვალდებულების გადახდას.
- ქვეყნის რისკი - ქვეყნის კრედიტუნარიანობის მოულოდნელი გაუარესების ან დეფოლტის რისკი, რომელიც გამოწვეულია სოციალური არეულობით, პოლიტიკური არასტაბილურობით, ომით ან სხვა არახელსაყრელი მოვლენებით ქვეყანაში.
- კონცენტრაციის რისკი - ერთი აქტივის ან აქტივების ჯგუფის დიდი პოზიციის დაკარგვის რისკი. ეს რისკი წარმოიქმნება, როცა პორტფელი სექტორის და მსესხებელთა ჯგუფის თვალსაზრისით ნაკლებადაა დივერსიფიცირებული.

6.3.2 საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი, რომელიც გავლენას ახდენს ფინანსური ბაზრის შედეგებზე. საბაზრო რისკის ძირითადი ტიპები მოიცავს საპროცენტო განაკვეთისა და გაცვლითი კურსის რისკს და მათი ცვალებადობის დონეს. საბაზრო რისკი ძირითადად წარმოიქმნება სავაჭრო საქმიანობებიდან. იგი მოიცავს აქციების გადაფასებასთან დაკავშირებულ ზარალის რისკს, ასევე საპროცენტო განაკვეთებისა და გაცვლითი კურსის ცვლილებით გამოწვეულ ზარალს, რაზეც ბაზრის ცვალებადობა ახდენს გავლენას.

6.3.3 საოპერაციო რისკი

საოპერაციო რისკი შეიძლება წარმოიშვას შიდა პროცესების, სისტემების ან ადამიანების, გარეშე განზრახული, შემთხვევითი ან ბუნებრივი მოვლენების არაადეკვატურობის ან დარღვევის შედეგად. გარეშე მოვლენები მოიცავს, მაგრამ არ შემოიფარგლება, თაღლითობას, წყალდიდობას, ხანძარს, მიწისძვრას და ტერორისტის ან ჰაკერის შეჭრას. საკრედიტო ან საბაზრო შემთხვევები, როგორებიცაა დეფოლტი ან ღირებულების რყევები, რომლებიც შედის საოპერაციო რისკის ფარგლებში. კანონმდებლობასთან შეუსაბამობის რისკი შედის საოპერაციო რისკში. კანონმდებლობასთან შეუსაბამობის რისკი არის პოტენციური იმისა, რომ ბანკმა შესაძლოა მიიღოს საზედამხედველო სანქციები, ფინანსური ზარალი და/ან ზიანი მიაღწეს მის რეპუტაციას, ბანკის მიერ მოქმედი კანონმდებლობის, წესების და რეგულაციების შეუსრულებლობის გამო. საოპერაციო რისკი არ მოიცავს რეპუტაციის დაკარგვის რისკს.

6.3.4 სახაზინო და კაპიტალის რისკი

სახაზინო და კაპიტალის რისკი მოიცავს ლიკვიდობის და კაპიტალის რისკს. ლიკვიდობის რისკი არის ფინანსური რისკი, რომელიც წარმოიქმნება ბანკის მიერ ვალდებულებების დროული გადახდის პოტენციური უუნარობის, ან ამ ვალდებულებების შესრულებისას ზედმეტი ხარჯის გაწევის შედეგად. ბანკი ლიკვიდობის რისკს ორ ტიპად ყოფს:

საბაზრო ლიკვიდობა - საბაზრო ლიკვიდობის რისკი არის რისკი, რომ ბანკს არ შეეძლება აქტივის ყიდვა ან გაყიდვა ფასების მატერიალურად შეცვლისა და ტრანზაქციის დიდი ხარჯების გაწევის გარეშე.

დაფინანსების ლიკვიდობა - დაფინანსების ლიკვიდობის რისკი წარმოიქმნება, როცა ბანკს არ შეუძლია ვალდებულების გადახდა მათი დაფარვის ვადის დადგომისას, ან ბანკს არ შეუძლია დეპოზიტების გატანის მსურველი მომხმარებლების დაკმაყოფილება.

კაპიტალის რისკი წარმოიქმნება რისკის პოზიციების მხარდასაჭერად კაპიტალის არაადეკვატურობით, რომელიც გამოწვეულია ჩვეულებრივი ბიზნეს საქმიანობებით, დივიდენდების მოთხოვნის დაუკმაყოფილებლობით, ინვესტირების რისკის დასაშვები დონის ან კრედიტ რეიტინგის გაუარესების გამო დაფინანსების ხარჯების ზრდით და ნორმალურ სამუშაო გარემოში საზედამხედველო კაპიტალის მოთხოვნების დაუკმაყოფილებლობით.

6.3.5 მაკროეკონომიკური რისკი

მაკროეკონომიკური სიტუაცია გავლენას ახდენს ბანკის მომგებიანობაზე, პორტფელის ხარისხსა და ზრდის ტემპზე. მთავარი ფაქტორები, რომლებიც პირდაპირ ახდენს გავლენას საქართველოს საბანკო სექტორზე არის:

- მშპ-ს ზრდის ტემპი
- უმუშევრობის დონე
- გაცვლითი კურსი
- ინფლაცია
- რეალური საპროცენტო განაკვეთი
- ბიზნესის და მომხმარებლის მოლოდინები

- ფისკალური და მიმდინარე ანგარიშების დისბალანსი
- პოლიტიკური ციკლი

ამასთანავე, საქართველოს ეკონომიკა დამოკიდებულია მეზობელი ქვეყნების ეკონომიკურ და პოლიტიკურ სიტუაციაზე. ამ ფაქტორებს შეუძლია გავლენა მოახდინოს ექსპორტზე, ტურიზმზე, ფულის გადარიცხვებსა და უცხოურ პირდაპირ ინვესტიციებზე.

6.4 სტრეს ტესტები

დინამური რისკის ზედამხედველობის და მართვის უზრუნველყოფის მიზნით, ბანკმა შეიმუშავა სტრეს ტესტირების სტრუქტურა, რომელიც აღწერილია ქვემოთ.

6.4.1 სტრეს ტესტების სტრუქტურა

ბანკი სტრეს ტესტებს იყენებს სხვადასხვა უარყოფით სცენარებში ფინანსური მოთხოვნების დასაგეგმად. სტრეს ტესტები მოიცავს ყველა არსებით რისკს და შესაძლებლობას აძლევს ბანკს შეაფასოს არახელსაყრელი ეკონომიკური ტენდენციების ეფექტი სხვადასხვა ტიპის რისკებზე. სტრეს ტესტები ქმნის რისკის მართვის სისტემის განუყოფელ ნაწილს. ბანკი იყენებს სცენარზე დაფუძნებულ მიდგომას ეკონომიკაში უარყოფითი მოვლენების ზემოქმედების შესაფასებლად. სტრეს ტესტები ტარდება ორგანიზაციის დონეზე.

ორგანიზაციული რისკების მართვისა და ბიუჯეტირების განყოფილება პასუხისმგებელია სტრეს-სცენარების მეთოდოლოგიის შემუშავებაზე და შესაბამისი პარამეტრების განსაზღვრაზე, მონაცემების შედეგად გარდაქმნის მიზნით. აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი, როგორც საბოლოო მომხმარებელი, ამოწმებს სტრეს ტესტების შედეგებს და საჭიროების შემთხვევაში იღებს გადაწყვეტილებებს გამოსასწორებელი ზომების განხორციელების შესახებ.

6.4.2 სტრეს ტესტების მეთოდოლოგიის და სცენარების განსაზღვრა

სტრეს ტესტების მეთოდოლოგია მოიცავს ოთხ ეტაპს. პირველი ეტაპია შიდა სტრეს-ტესტის სცენარების განსაზღვრა და მომზადება. თითოეული სცენარი მოიცავს მაკროეკონომიკურ ცვლადებს. ბანკს აქვს საბაზო სცენარი, რომელიც წარმოადგენს ფინანსური ტენდენციების პროგნოზს ჩვეულებრივი მოსალოდნელი ეკონომიკური მდგომარეობის დროს და რეცესიული სცენარი, რომელიც წარმოადგენს დარტყმებს ეკონომიკაზე, რომლებიც მოულოდნელი, მაგრამ შესაძლებელია. აღნიშნული სცენარები ასახავს მიმდინარე, ასევე პროგნოზირებულ ეკონომიკურ პირობებს და შესაბამისად კორექტირდება დირექტორთა საბჭოს მიერ. მეორე ეტაპი არის სცენარების ზემოქმედების განსაზღვრა სხვადასხვა ტიპის რისკებსა და კაპიტალზე. სტრეს-ტესტის სცენარების ეფექტის რისკებზე, შემოსავლის და ხარჯის სტრუქტურაზე საჩვენებლად ბანკი გამოთვლის კაპიტალის მოთხოვნის კოეფიციენტებს თითოეულ სცენარში. საბოლოოდ შედეგებს აფასებს დირექტორთა საბჭო თანმიმდევრობის და სანდოობის უზრუნველყოფის მიზნით. მონაცემები შემდეგ წარედგინება სამეთვალყურეო საბჭოს.

ორგანიზაციის დონეზე სტრეს-ტესტირების გარდა, ბანკი იყენებს სხვადასხვა სპეციალურ სცენარებს, რომლებიც დირექტორთა საბჭოს აწვდის ინფორმაციას ბანკზე ზემოქმედებების მქონე კონკრეტული სახის მოვლენების შესახებ.

6.5 აღდგენის გეგმა

ბანკი აღდგენს აღდგენის გეგმას (Recovery Plan), რომელიც ითვალისწინებს შესაძლო აღდგენის გზებს იმ შემთხვევაში, თუ ბანკი აღმოჩნდება პრობლემურ სიტუაციაში. აღდგენის გეგმა წარმოადგენს რისკის მართვის დამატებით ინსტრუმენტს და მისი მიზანია აღდგენის პერიოდის შემოკლება და კრიზისის შემთხვევაში ზარალის მინიმუმამდე დაყვანა. ბანკის საერთო რისკის პროფილის და ბანკისთვის დამახასიათებელი რისკების საფუძველზე, გეგმა ითვალისწინებს კონკრეტულ გამოძწევ ფაქტორებს, რომლის შესაბამისადაც დირექტორთა საბჭომ უნდა აამოქმედოს აღდგენის გეგმა.

აღდგენის გეგმაში აღწერილია და განსაზღვრულია მოვლენები, რომლებმაც შესაძლოა გამოწვიოს აღდგენის გეგმის ამოქმედება. იმ კრიტიკული მოცულობების გათვალისწინების მიზნით, რომლებიც იწვევს აღდგენის გეგმის აქტივაციას, ჩატარდა საბაზო პროგნოზირებული (ბიუჯეტში გათვალისწინებული) სცენარის ანალიზი. ვინაიდან წინასწარ არ არის ცნობილი მოვლენის ზუსტი ბუნება, რომელიც გამოიწვევს ზეწოლას ბანკზე, გეგმა სტრესული მოვლენების სიმწვავის საპასუხოდ უნდა იყოს მოქნილი და ითვალისწინებდეს შესაძლო გამოსავლების ჩამონათვალს, რომლებიც შესაძლოა გამოყენებულ იქნას საჭიროებისამებრ. გეგმაში აღწერილია შესაბამისი მიტიგაციის ფაქტორები/ქმედებები და არსებულ ზეწოლებზე მათი გამოყენების ეფექტები.

გაჯანსაღების გეგმის ინდიკატორებს ყოველთვიურად აკონტროლებს ორგანიზაციული რისკების მართვისა და ბიუჯეტირების განყოფილება. ნებისმიერი პოტენციური გამოძწევი მოვლენა ეგზავნება დირექტორთა საბჭოს და განიხილება შეხვედრაზე. ამოქმედების შემთხვევაში აღდგენის გეგმის სტრატეგია განხორციელდება დირექტორთა საბჭოს ზედამხედველობით.

7 კაპიტალის მართვა და კაპიტალის ადეკვატურობა

7.1 კაპიტალის მოთხოვნები

2014 წლის 30 ივნისიდან, ბანკი ვალდებულია დააკმაყოფილოს კაპიტალის ადეკვატურობის მინიმალური კოეფიციენტები, რომლებიც განსაზღვრულია სებ-ის პრეზიდენტის 2013 წლის 23 ოქტომბრით დათარიღებულ #100/04 ბრძანებაში - „კომერციული ბანკების კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნების შესახებ დამტკიცების თაობაზე“ („პილარ 1-ის რეგულაცია“).

საკრედიტო ინსტიტუტის კაპიტალის ადეკვატურობის ძირითადი მაჩვენებლები, მარეგულირებლის თვალსაზრისით, არის საზედამხედველო კაპიტალის კოეფიციენტები, რომლებიც გამოითვლება საზედამხედველო კაპიტალის შეფარდებით რისკის მიხედვით შეწონილ პოზიციებთან (“RWE”). პილარ 1-ის რეგულაციის შესაბამისად, სებ-ი მოითხოვს რომ ბანკებმა შეინარჩუნონ საზედამხედველო კაპიტალის მინიმალური კოეფიციენტი რისკის მიხედვით შეწონილი პოზიციების 8.0%, პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი - რისკის მიხედვით შეწონილი პოზიციების 6.0% და ძირითადი პირველადი კაპიტალი - რისკის მიხედვით შეწონილი პოზიციების 4.5%, რომელიც გამოთვლილი და ნაჩვენები უნდა იყოს ბანკის ფინანსურ ანგარიშგებაში. სავალდებულო მოთხოვნების გარდა ყველა ბანკს მოეთხოვება დამატებით დაიცვან კონსერვაციის, კონტრცეკლურობისა და სისტემური რისკის ბუფერები იმისთვის, რომ უზრუნველყოს ნორმალურ პირობებში კაპიტალის საკმარისი ოდენობის დაგროვება, კრიზისულ პერიოდთან გასამკლავებლად.

კონსერვაციის ბუფერის მიზანია ბანკის კაპიტალის კონსერვატულად შენარჩუნება. როცა ბანკი ბუფერს არღვევს, ამოქმედდება ავტომატური დაცვის მექანიზმი, რაც უზღუდავს ბანკს გაცემული დივიდენდების და ბონუსების მოცულობას.

კონტრცეკლური კაპიტალის ბუფერი არის ბაზელ 3-ის პრინციპებზე დაფუძნებული, რომელიც წარმოადგენს მნიშვნელოვან ინსტრუმენტს ბანკის დაკრედიტების აქტივობებზე ეკონომიკური ციკლის გავლენის გაუვნებელყოფისთვის.

ამ ჩარჩოს ფორმალიზების და დაფუძნების მიზნით საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა შეიმუშავა "პილარ 2-ის ფარგლებში კომერციული ბანკებისთვის კაპიტალის ბუფერების მოთხოვნების განსაზღვრის წესი". ამ წესის თანახმად, პილარ 2-ის კაპიტალის მოთხოვნებში შედის არაჰეჯირებული სავალუტო საკრედიტო რისკის, კონცენტრაციის, წმინდა სტრეს-ტესტისა და GRAPE ბუფერები.

აღსანიშნავია, პილარ 2-ის კაპიტალის ბუფერები კაპიტალის მოთხოვნების პროპორციულად უნდა იყოს გათვალისწინებული (ძირითადი პირველადი კაპიტალი 4.5%, პირველადი კაპიტალი 6% და მთლიანი საზედამხედველო კაპიტალი 8%). შესაბამისად, პილარ 2-ის მიხედვით მოთხოვნილი კაპიტალის 56% ბანკმა უნდა დაიცვას ძირითადი პირველადი კაპიტალის ინსტრუმენტებით, 75% კი - პირველადი კაპიტალით.

კოვიდ პანდემიის პირობებში, 2020 წლის მარტში სებ-მა შეამსუბუქა კაპიტალის მოთხოვნები, რაც გულისხმობს კაპიტალის კონსერვაციის ბუფერისა (რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების 2.5%-ის ოდენობით) და პილარ 2-ის ბუფერის ნაწილის (არაჰეჯირებული საკრედიტო რისკის ბუფერის 2/3) გაუქმებას.

2021 წლის დეკემბერს სებ-მა ლარის სესხების გაცემის წასახალისებლად, მიიღო გადაწყვეტილება შეეცვალა სავალუტო საკრედიტო რისკის ბუფერის (CICR) დათვლის მეთოდი და დამოკიდებული გახდა კომერციული ბანკის საკრედიტო პორტფელის დოლარიზაციის დონეზე. სავალუტო საკრედიტო რისკის ბუფერი არსებული 75% რისკის წონის მოთხოვნის ნაცვლად სესხების დოლარიზაციის მიხედვით განისაზღვრება. აღნიშნული ცვლილება ძალაში 2022 წლის 1 იანვრიდან შევა.

2021 წლის 31 დეკემბრისთვის ლიბერთი ბანკის სისტემური რისკის ბუფერი 1.5%-მდე გაიზარდა, 1.2%-დან, ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის 174/04 ბრძანების მიხედვით, რომელიც 2017 წლის 18 დეკემბრით თარიღდება.

7.2 საზედამხედველო კაპიტალი

რეგულაცია ბანკებისგან მოითხოვს საკმარისი კაპიტალის გადადებას მოულოდნელი ზარალის დასაფარად და კრიზისში გადახდისუნარიანობის შესანარჩუნებლად. ძირითადი პრინციპის მიხედვით, საჭირო კაპიტალის მოცულობა დამოკიდებულია კონკრეტული ბანკის აქტივებთან დაკავშირებული რისკის მოცულობასთან.

მთლიანი საზედამხედველო კაპიტალი მოიცავს პირველად და მეორად კაპიტალს. პირველადი კაპიტალი შედგება ძირითადი პირველადი კაპიტალისა და დამატებითი პირველადი კაპიტალისგან.

პირველადი კაპიტალი წარმოადგენს საკუთარი კაპიტალის უმთავრეს წყაროს, რომელიც ბანკს საშუალებას აძლევს განაგრძოს თავისი საქმიანობა და შეინარჩუნოს გადახდისუნარიანობა. ძირითადი პირველადი კაპიტალი წარმოადგენს პირველადი კაპიტალის უმაღლეს დონეს.

მეორადი კაპიტალი არის საკუთარი კაპიტალის დამატებითი წყარო, რომლის საშუალებითაც ბანკი დაუბრუნებს ინვესტიციებს დეპოზიტორებსა და სუბორდინირებულ კრედიტორებს, გადახდისუნარიანობის დაკარგვის შემთხვევაში.

ქვემოთ მოცემული ცხრილი მოიცავს რისკის მიხედვით შეწონილ პოზიციებს კატეგორიებისა და კაპიტალის მოთხოვნების მიხედვით:

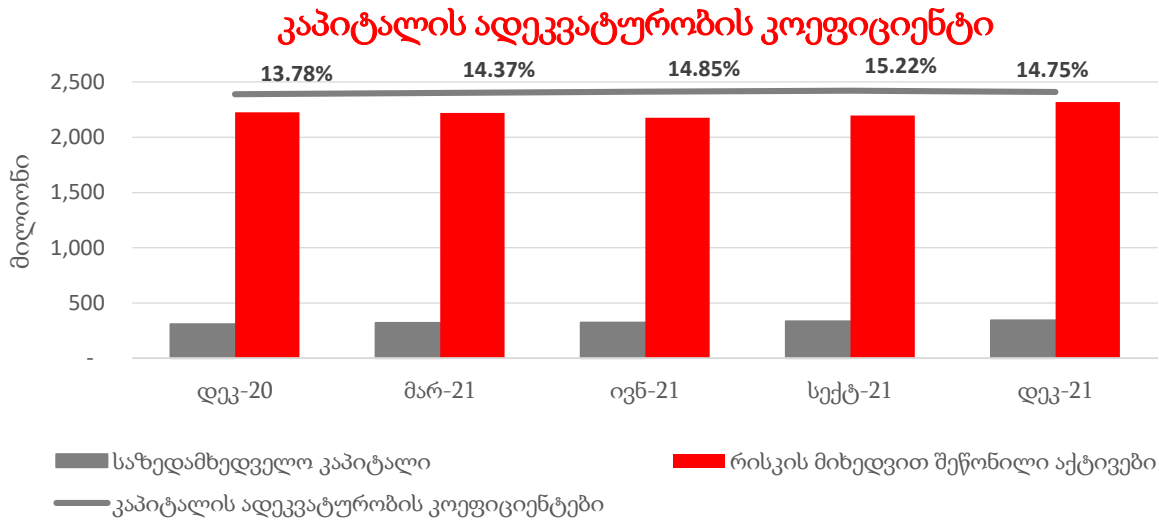
ცხრილი 7.2.1 საზედამხედველო კაპიტალი ბაზელ 3-ის მიხედვით

ათასი ლარი, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული	31 დეკემბერი 2021	31 დეკემბერი 2020	ცვლილება
ძირითადი პირველადი კაპიტალი საზედამხედველო კორექტირებამდე	335,096	280,898	19%
ჩვეულებრივი აქციები	44,490	44,490	0%
საემისიო კაპიტალი ჩვეულებრივი აქციებზე	35,132	35,132	0%
აკუმულირებული სხვა სრული შემოსავალი	35,278	29,074	21%
სხვა რეზერვები	1,694	1,694	0%
გაუნაწილებელი მოგება	218,501	170,507	28%
ძირითადი პირველადი კაპიტალი: საზედამხედველო კორექტირებები	-95,124	-84,511	13%
აქტივების გადაფასების რეზერვი	-35,278	-29,074	21%
აკუმულირებული არარეალიზებული გადაფასების მოგება აქტივებზე მოგებასა და ზარალში	-3,037	-3,037	0%
არამატერიალური აქტივები	-56,702	-52,293	8%
ინვესტიციები შვილობილ კომპანიებში/დაკავშირებულ საწარმოებში	-106,733	-106,733	0%
ძირითადი პირველადი კაპიტალი	239,972	196,387	22%
დამატებითი პირველადი კაპიტალი	4,565	4,565	0%
პირველადი კაპიტალი	244,537	200,952	22%
მეორადი კაპიტალი	97,704	105,950	-8%
სუბორდინირებული ვალი	74,104	83,415	-11%
საერთო რეზერვები	23,600	22,535	5%
საზედამხედველო კაპიტალი	342,241	306,902	12%

2021 წელს მთლიანი საზედამხედველო კაპიტალი გაიზარდა 35.3 მილიონი ლარით, 2020 წლის მონაცემებთან შედარებით. ძირითადი ცვლილებები გამოიწვია გაუნაწილებელი მოგების ზრდამ 48 მილიონი ლარით.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში ნაჩვენებია საზედამხედველო კაპიტალის და რისკის მიხედვით შეწონილი მთლიანი აქტივების კვარტალური მონაცემები:

ცხრილი 7.2.2 საზედამხებველო კაპიტალი ბაზელ 3-ის მიხედვით

საზედამხებველო კაპიტალის შესახებ დამატებითი ინფორმაციისთვის იხილეთ დანართის ცხრილი 2 და 3.

7.2.1 რისკის მიხედვით შეწონილი პოზიციები

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით რისკის მიხედვით შეწონილი პოზიციები შეადგენდა 2,320 მილიონ ლარს და რისკის შემდეგ ტიპებადაა ჩაშლილი: საკრედიტო რისკმა შეადგინა რისკის მიხედვით შეწონილი პოზიციების 81.4%, საბაზრო რისკმა - 1.6%, საოპერაციო რისკმა კი - 17%. 2021 წლის 31 დეკემბერსა და 2020 წლის 31 დეკემბერს შორის რისკის მიხედვით შეწონილი პოზიციები საკრედიტო რისკისთვის გაიზარდა 85.2 მილიონი ლარით, საოპერაციო რისკისთვის - 12.9 მილიონი, რაც განპირობებული იყო ძირითადი ინდიკატორების გამოთვლაში გამოყენებული 3 წლის საშუალო მოგების მაჩვენებლის ზრდით, ხოლო საბაზრო რისკისთვის შემცირდა 5.2 მილიონი ლარით.

ქვემოთ მოცემული ცხრილი მოიცავს რისკის მიხედვით შეწონილ პოზიციებს კატეგორიებისა და კაპიტალის მოთხოვნების მიხედვით:

ცხრილი 7.2.1.1 კაპიტალის მოთხოვნების და რისკის მიხედვით შეწონილი პოზიციების (RWE) მინიმალური მოთხოვნები

მილიონი ლარი, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული	31-დეკემბერი-21		31-დეკემბერი-20		ცვლილება(1)
	RWE	კაპიტალის მოთხოვნა	RWE	კაპიტალის მოთხოვნა	
საკრედიტო რისკი	1,888.0	263.4	1,802.80	236.4	5%
საბალანსო ელემენტები	1,846.2	257.5	1,764.90	231.4	5%
ცენტრალური მთავრობა და ცენტრალური ბანკები	75.8	10.6	195.2	25.6	-61%
კომერციული ბანკები	68.1	9.5	75	9.8	-9%
კორპორატიული კლიენტები	384.0	53.6	356.9	46.8	8%
საცალო	757.9	105.7	728.2	95.5	4%
საცხოვრებელი ფართით უზრუნველყოფილი პოზიციები	98.2	13.7	59.3	7.8	66%
ვადაგადაცილებული ელემენტები	6.6	0.9	5.7	0.7	16%
მაღალი რისკის კატეგორია	304.3	42.4	179.4	23.5	70%
სხვა ელემენტები	150.5	21.0	168.7	22.1	-11%
გარესაბალანსო ელემენტები	27.9	3.9	22.5	3	24%
კონტრაგენტის საკრედიტო რისკი	13.9	1.9	15.4	2	-10%
საბაზრო რისკი	37.2	5.2	42.4	5.6	-12%
საოპერაციო რისკი	394.7	55.1	381.8	50.1	3%
სულ	2,320.0	323.6	2,227.00	292.1	4%

(1) RWE-ში პროცენტული ცვლილება არის იგივე, რაც კაპიტალის მოთხოვნების პროცენტული ცვლილება.

საკრედიტო რისკში ძირითადი ცვლილებები გამოწვეული იყო სესხების პორტფელის ზრდით.

რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციების შესახებ დამატებითი ინფორმაციისთვის იხილეთ დანართის მე-4 ცხრილი.

7.3 კაპიტალის მართვა

კაპიტალის მართვა განპირობებულია ბანკის სტრატეგიული და ორგანიზაციული მოთხოვნების შესაბამისად და ითვალისწინებს მარეგულირებელ, ეკონომიკურ და კომერციულ გარემოს. კაპიტალის მართვის მთავარი მიზანია ფუნდამენტური რისკების დასაძლევად კაპიტალის სტაბილური ბაზის შენარჩუნება.

ბანკი ზარალს კატეგორიების მიხედვით განსაზღვრავს. ზოგი ფინანსური დანაკარგი, რომელიც ბანკის ყოველდღიური საქმიანობის ნაწილია, ბანკის შემოსავლებით იფარება. თუმცა, გარკვეული შიდა ან გარე ფაქტორებისგან გამოწვეული ზარალი, რომელიც აღემატება შემოსავალს, გადაიფარება კაპიტალიდან.

ბანკის კაპიტალის მართვის მიზნებს წარმოადგენს მუდმივ გადახდისუნარიანობაზე ზრუნვა, კაპიტალის საზედამხედველო და შიდა მოთხოვნების დაკმაყოფილება და დამატებითი კაპიტალის ბუფერის შენარჩუნება ცნობილი (და, ზოგ შემთხვევებში უცნობი) რისკებისგან ბანკის დასაცავად.

7.3.1 კაპიტალის მართვის ორგანიზაცია

სამეთვალყურეო საბჭო ამტკიცებს გადაწყვეტილებებს ცვლილებების შესახებ ბანკის კაპიტალის სტრუქტურაში. სტრატეგია მოიცავს ფუნდამენტურ მიზნებს და საბაზისო პროცედურებს:

მიზნები	პროცედურები
ჩვეულებრივი და სტრესული სიტუაციების შედეგად წარმოქმნილი რისკის გავლენასთან გასამკლავებლად კაპიტალის ადეკვატურობის მართვა	<ul style="list-style-type: none"> საზედამხედველო კაპიტალის დაცვა RAS ლიმიტის ბუფერის შენარჩუნება
ბიზნესის ზრდის და შესაბამისი რისკების დასაფინანსებლად კაპიტალის ადეკვატური დონის შენარჩუნება.	<ul style="list-style-type: none"> კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტის მოკლე და გრძელვადიანი პროგნოზის გაკეთება
კაპიტალის პოტენციური დეფიციტისთვის სტრატეგიების დადგენა.	<ul style="list-style-type: none"> სტრეს-ტესტების ჩატარება
კაპიტალის დაგეგმვის, კაპიტალის გაცემის და დივიდენდების განაწილების ღონისძიებების ხელმძღვანელობა.	<ul style="list-style-type: none"> კაპიტალის მართვის მთავარი სტრატეგიების შესაბამისი პროცედურების შემუშავება.

ბანკი საკუთარ კაპიტალს მართავს კაპიტალის ადეკვატურობის შეფასების შიდა პროცესის (ICAAP) საშუალებით.

7.3.2 კაპიტალის ადეკვატურობის დაგეგმვა, მონიტორინგი და ანგარიშგება

კაპიტალის ადეკვატურობის შეფასების შიდა პროცესის ნაწილი ითვალისწინებს კაპიტალის მომავალი მოთხოვნების დაგეგმვას ბანკის ბიზნეს გარემოს, ზრდის და სტრატეგიულ გეგმებთან შესაბამისობით. რისკის პროფილში პოტენციური ძირითადი ცვლილებები და შესაბამისი კაპიტალის მომავალი მოთხოვნები შეფასებულია კაპიტალის ადეკვატურობის შეფასების შიდა პროცესის გამოყენებით. აღნიშნული მონაცემები გამოიყენება სტრატეგიული გადაწყვეტილების მიღების პროცესში სამეთვალყურეო საბჭოს და დირექტორთა საბჭოს მიერ.

კაპიტალის დაგეგმვა შეტანილია სტრატეგიული დაგეგმვის პროცესში, რომელიც ითვალისწინებს რისკის სტრატეგიის და დასაშვები დონის შესაბამისობაში მოყვანას ბანკის კომერციულ მიზნებთან. კაპიტალის გეგმას შეიმუშავებს დირექტორთა საბჭო და ამტკიცებს სამეთვალყურეო საბჭო. დირექტორთა საბჭო პასუხისმგებელია კაპიტალის გეგმის და პოზიციის გადახედვასა და მონიტორინგზე. კაპიტალის დაგეგმვა კაპიტალის, რისკის და მოგების პროგნოზის მთავარი ფუნქციაა.

ბანკი რისკის კონტროლისა და მონიტორინგის პროცესის შედეგად აიდენტიფიცირებს რისკებს და განსაზღვრავს შესაბამის ქმედებებს რისკის მართვისთვის. საზედამხედველო კაპიტალის კოეფიციენტები ითვლება ყოველთვიურად და მიეწოდება საქართველოს ეროვნულ ბანკს. ბანკი აკონტროლებს თავისი კაპიტალის ადეკვატურობის პარამეტრებს ყოველთვიურად კაპიტალის ადეკვატურობის დონის შესანარჩუნებლად მიღებული რისკების შესაბამისად. ორგანიზაციული და ტექნიკური ზომების მიღებით ორგანიზაციული რისკების მართვისა და ბიუჯეტირების განყოფილება უზრუნველყოფს კაპიტალის კონტროლის ყველა პარამეტრის გამოთვლას და დროულად წარდგენას დირექტორთა საბჭოსა და სამეთვალყურეო საბჭოსთვის. იმ შემთხვევაში, თუ მოსალოდნელია კაპიტალის ადეკვატურობის შემცირება სებ-ის მიერ დადგენილი ზღვრების ან რისკის დასაშვები დონის დოკუმენტის მიერ დადგენილი ზღვრების ქვემოთ, ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო პასუხისმგებელია შეიმუშაოს სტრატეგია, რომელიც უნდა განახორციელოს დირექტორთა საბჭომ აღნიშნული ტენდენციის კომპენსირებისთვის რისკების შეზღუდვის, შემცირების ან კაპიტალის ბაზის გაძლიერების გზით.

7.4 ლევერიჯის კოეფიციენტი

2018 წლის სექტემბერში სებ-მა წარადგინა ლევერიჯის კოეფიციენტი, რომელიც ეფუძნება BIS ბაზელ 3-ის ჩარჩოს. ლევერიჯის კოეფიციენტი მნიშვნელოვანი და შემავსებელია რისკებზე დაფუძნებული კაპიტალის ჩარჩოსთვის. ლევერიჯის კოეფიციენტი მოიცავს ბანკის როგორც ბალანსურ, ასევე გარესბალანსო ლევერიჯის ელემენტებს. ლევერიჯის კოეფიციენტი გამოითვლება პირველადი კაპიტალის შეფარდებით რისკის პოზიციებთან.

კომერციულ ბანკებს მოეთხოვებათ დაიცვან სებ-ის მიერ დაწესებული მინიმალური კოეფიციენტი, რომელიც შეადგენს 5%-ს. ბანკის ლევერიჯის კოეფიციენტი ბანკისთვის შეადგენდა 7.9%-ს და 6.8%-ს შესაბამისად 2021 წლის დეკემბერსა და 2020 წლის დეკემბერში.

სებ-ის სტანდარტების მიხედვით ლევერიჯის კოეფიციენტის გამოთვლის დეტალები მოცემულია ქვემოთ ცხრილში.

ლევერიჯის კოეფიციენტი

მილიონი ლარი, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული	31 დეკემბერი 2021	31 დეკემბერი 2020	ცვლილება
საბალანსო ელემენტების რისკის პოზიციები	3,050.6	2,926.2	4%
საბალანსო ელემენტები (დაქვითული ელემენტები)	3,145.8	3,010.7	4%
გარესაბალანსო პოზიციები	41.4	22.6	83%
გარესაბალანსო ელემენტების ნომინალური ღირებულება	141.5	145.8	-3%
(გარესაბალანსო ელემენტების საკრედიტო კონვერსიის ფაქტორის ეფექტი)	-100.1	-123.2	-19%
წარმოებული ინსტრუმენტების რისკის პოზიციები	13.9	15.4	-10%
სულ ლევერიჯის კოეფიციენტის პოზიციები	3,105.9	2,964.1	5%
პირველადი კაპიტალი	244.5	201.0	22%
ლევერიჯის კოეფიციენტი	7.9%	6.8%	16%

8 საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის კონტრაგენტი მხარის მიერ შეთანხმებული პირობების შესაბამისად ვალდებულებების შეუსრულებლობით გამოწვეული რისკი. როგორც წესი, აღნიშნული ვალდებულებები წარმოადგენენ ბანკის ტრადიციული არასავაჭრო საკრედიტო საქმიანობის, კონკრეტულად სესხების, შემადგენელ ნაწილს. საკრედიტო რისკის ყველაზე მნიშვნელოვანი ელემენტი - დეფოლტის რისკი წარმოადგენს კონტრაგენტი მხარეების მიერ ვალდებულებების შეუსრულებლობით გამოწვეული დანაკარგის რისკს. ბანკი ქვეყნის რისკს გამოყოფს, როგორც საკრედიტო რისკის ცალკე სახეობას. ბანკთან მიმართებაში, ქვეყანასთან დაკავშირებული რისკი წარმოადგენს საქართველოს მიერ ვალდებულებების შეუსრულებლობის ან საკრედიტო ხარისხის მოულოდნელი გაუარესების შედეგად წარმოშობილ რისკს, რომელიც გამოწვეულია სოციალური არეულობით, პოლიტიკური არასტაბილურობით, ომით ან ქვეყანაში მიმდინარე სხვა არახელსაყრელი მოვლენებით. საკრედიტო რისკის უფრო დეტალურად განსაზღვრა შესაძლებელია კონცენტრაციის რისკით, რომელიც წარმოიშობა ერთი ან მეტი კონტრაგენტისთვის სარისკო საბანკო ოპერაციის შედეგად.

8.1 საკრედიტო რისკის პოზიცია

ბანკს შემუშავებული აქვს პოლიტიკა, სადაც საკრედიტო რისკის პოზიციები განსაზღვრული და კლასიფიცირებულია თანმიმდევრულად და შესაბამისად. საკრედიტო რისკის პოზიციის იდენტიფიკაციასთან და რისკის მიტიგაციის ელემენტების კლასიფიკაციასთან დაკავშირებულ მონაცემებზე დაკვირვება ხორციელდება რეგულარულად. აღნიშნული პოლიტიკა და პროცედურები ეგზავნება საქართველოს ეროვნულ ბანკს და ექვემდებარება რეგულარულად გადახედვას და მონიტორინგს.

პილარ 1-ის რეგულაციის საფუძველზე, ბანკის საკრედიტო რისკის მთლიანი მოცულობა 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შეადგენდა 3,100.8 მილიონ ლარს, წინა წელთან შედარებით 4%-იანი ზრდით.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში დეტალურად არის წარმოდგენილი საკრედიტო რისკის პოზიციები პილარ 1-ის რეგულაციის შესაბამისად.

საკრედიტო რისკის პოზიცია პილარ 1-ის რეგულაციის საფუძველზე

ათასი ლარი, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული	31 დეკემბერი 2021	31 დეკემბერი 2020	ცვლილება
მთავრობები ან ცენტრალური ბანკები	362,485	495,685	-27%
მრავალმხრივი განვითარების ბანკები	547	-	
საერთაშორისო ორგანიზაციები	894	-	
კომერციული ბანკები	332,255	370,564	-10%
კორპორატიული კლიენტები	398,862	363,229	10%
საცალო	1,025,275	981,006	5%
საცხოვრებელი ქონების იპოთეკით უზრუნველყოფილი	280,457	169,356	66%
ვადაგადაცილებული სესხები	6,955	5,136	35%
მაღალი რისკის კატეგორია	226,472	129,010	76%
სხვა აქტივები	419,465	418,731	0%
საბალანსო ელემენტები	3,053,667	2,932,717	4%
გარესაბალანსო ელემენტები	33,222	31,428	6%
კონტრაგენტის საკრედიტო რისკი	13,917	15,390	-10%
საკრედიტო რისკის მთლიანი მოცულობა	3,100,806	2,979,535	4%

ფინანსური ანგარიშების აქტივებსა და საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილ ბალანსის მუხლებს შორის კავშირი იხილეთ დანართის მე-5 ცხრილში. სავალდებულო ანგარიშების მიზნებისთვის გამოყენებული თითოეული სტანდარტიზირებული საბალანსო უწყისის აქტივების საბალანსო ღირებულებებსა და კაპიტალის ადეკვატურობის გაანგარიშების მიზნით გამოყენებულ რისკის მოცულობებს შორის სხვაობა იხილეთ დანართის მე-6 ცხრილში.

8.2 საკრედიტო რისკების მართვა

ბანკში საკრედიტო რისკების მართვას ხელმძღვანელობს რისკების დირექტორი (გენერალური დირექტორის მოადგილე), დირექტორთა საბჭოსა და სამეთვალყურეო საბჭოს ზედამხედველობით.

საკრედიტო რისკის მოცულობის შესაფასებლად მოწმდება კონტრაგენტის სხვადასხვა ტიპები და განისაზღვრება კონტრაგენტის დარჩენილი რისკი პორტფელის თითოეულ შემთხვევაში ან თითოეულ სეგმენტთან მიმართებაში. რისკის მოხდენის გავლენისა და ალბათობის თვალსაზრისით, მუდმივად ხორციელდება რისკ ფაქტორებისა და შედეგების შეფასება ემპირიული მონაცემების ანალიზის, ექსპერტის დასკვნის და შიდა საკრედიტო რეიტინგის შეფასების საფუძველზე.

8.2.1 გადაწყვეტილების მიღების პროცედურები

ბანკში დანერგულია სისტემები და პროცედურები, რომელთა მიხედვითაც გადაწყვეტილების მიღების პროცესი იყოფა სამ ძირითად კატეგორიად:

- რისკის დონე კორპორატიული/SME კლიენტების შემთხვევაში
 - რისკის დონე MSME კლიენტების შემთხვევაში
- 2021 წლის დეკემბერში შეიქმნა ანდერრაიტინგის დეპარტამენტი, რომელზეც 2022 წლის თებერვლიდან დადელეგირებულია მიკრო კლიენტების განაცხადებზე გადაწყვეტილების პროცესი.

- რისკის დონე ფიზიკური პირების შემთხვევაში
- ფიზიკურ პირებზე გაცემული ავტომატიზირებული სესხის რისკის დონე

კონტრაგენტის შეფასება და კრედიტის დამტკიცების პროცედურები (ეტაპები) ითვალისწინებს შემდეგს:

კორპორატიული/SME კლიენტები	საცალო კლიენტები	საცალო კლიენტებზე გაცემული ავტომატიზირებული კრედიტები
<ul style="list-style-type: none"> • კლიენტის ფინანსური მდგომარეობის შესახებ განაცხადის მიღების პროცესი და კომპლექსური ანალიზი – ხორციელდება კორპორატიული ბანკირების / უფროსი საკრედიტო ექსპერტების მიერ; • კლიენტის ბიზნეს ოპერაციების სპეციფიკაციები/მართვის შეფასება – ხორციელდება კორპორატიული ბანკირების / უფროსი საკრედიტო ექსპერტების მიერ; • კლიენტის სამართლებრივი კომპლექსური ანალიზი (საჭიროების შემთხვევაში) – ხორციელდება ბანკის იურიდიული განყოფილების მიერ; • უზრუნველყოფის შეფასება/ანალიზი – ხორციელდება ბანკის უზრუნველყოფის შეფასების ერთეულის მიერ (ფრონტ ოფისისგან დამოუკიდებლად); • კლიენტის რისკის შეფასება და ანალიზი (ანგარიშის საფუძველზე, კლიენტის ფულადი საშუალებების თავისუფალი ნაკადის ადეკვატურობა მოთხოვნილი სესხის მომსახურებისთვის) – ხორციელდება ბანკის საკრედიტო რისკის მართვის დეპარტამენტის მიერ. 	<ul style="list-style-type: none"> • განაცხადის მიღების პროცესი და კლიენტისგან პირდაპირი, პირველწყაროდან მიღებული დოკუმენტაციის შეგროვება (შემოსავლის დამადასტურებელი მოწმობა, ვალდებულებები, შემოსული თანხები და ოჯახის ხარჯები, სხვა საჭირო ინფორმაცია) – ხორციელდება ბანკის საკრედიტო ექსპერტების მიერ მომსახურების ცენტრებსა და ფილიალებში; • უზრუნველყოფის შეფასება/ანალიზი – ხორციელდება ბანკის უზრუნველყოფის შეფასების ერთეულის მიერ (ფრონტ ოფისისგან დამოუკიდებლად); • კლიენტის საკრედიტო რეიტინგის გადახედვა და დადგენა – ხორციელდება საკრედიტო რისკებთან დამოუკიდებელი ჯგუფების მიერ. 	<ul style="list-style-type: none"> • განაცხადის მიღების პროცესი და კლიენტის პირადი ინფორმაციის მოგროვება – ხორციელდება პირველი ხაზის თანამშრომლების (ოპერატორები / გაყიდვების აგენტები) მიერ; • შეფასება ხორციელდება ავტომატური დამუშავების (დამტკიცება და უარყოფა) სისტემის მეშვეობით, რომელიც ონლაინ ანალიზებს კლიენტის მიერ წარმოდგენილ შემოსავალს და ვალდებულებებს, ამოწმებს კლიენტზე კრედიტის გაცემის შესაძლებლობას (მათ შორის საკრედიტო რეიტინგს) და ამ მონაცემების საფუძველზე ამტკიცებს ან აუარებს განაცხადს – მეთოდოლოგია და საკრედიტო რეიტინგები გადაიხედება და მტკიცდება დირექტორთა საბჭოს მიერ.

დირექტორთა საბჭოს მიერ დამტკიცებულია ბანკის კორპორატიული, საცალო, მიკრო, მცირე და საშუალო სესხების, ბითუმი ლომბარდის კრედიტების, საკრედიტო ბარათების, საბანკო გარანტიების, აკრედიტივების, ფაქტორინგის, ოვერდრაფტის დამტკიცებაზე, ასევე ბანკის მიერ კორპორატიული ფასიანი ქაღალდების შექმნაზე გადაწყვეტილების მიღების წესი; გადაწყვეტილების მიღების წესით განსაზღვრულია საკრედიტო კომიტეტების სტრუქტურა, შემადგენლობა, საკრედიტო კომიტეტებისა და სხვა უფლებამოსილი პირებისთვის მინიჭებული უფლებამოსილების ფარგლები; გადაწყვეტილება ითვლება მიღებულად სრული შემადგენლობის ხმათა უმრავლესობით. კომიტეტის თავმჯდომარეს აქვს ვეტოს უფლება;

ბანკში ფუნქციონირებს გადაწყვეტილების მიმღები შემდეგ კომიტეტები:

- კორპორატიული სესხების საკრედიტო კომიტეტი;
- მიკრო, მცირე და საშუალო სესხების საკრედიტო კომიტეტი;
- საცალო სესხების საკრედიტო კომიტეტი;
- ბითუმი ლომბარდის სესხების საკრედიტო კომიტეტი.

ზემოთ მოცემული საკრედიტო კომიტეტის დონეები და შემადგენლობა განისაზღვრება თანხობრივი ლიმიტით ან/და განაცხადის წარმომდგენი რგოლით. ლიმიტების შესაბამისად, გადაწყვეტილებები შესაძლოა მიღებულ იქნას სქორინგის სისტემის მეშვეობით ავტომატურად, ან ერთპიროვნულად საკრედიტო რისკების მენეჯერის მიერ.

საკრედიტო კომიტეტზე დამტკიცებულ განაცხადს განიხილავს და საბოლოო გადაწყვეტილებას იღებს ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო:

- ა) თუ მსესხებლის თანხობრივი ლიმიტი აღემატება ბანკის საკუთარი კაპიტალის 5%-ს;
- ბ) ეროვნული ბანკის ინტერესთა კონფლიქტის მართვის დებულების შესაბამისად

8.2.2 საკრედიტო რისკის მართვა კოვიდ-19-ის პერიოდში

ბანკმა გადახედა საკრედიტო რისკის პოლიტიკას, რათა შესაბამისობაში ყოფილიყო რისკის მართვის განახლებულ მიდგომებთან. კოვიდ-19-ის პერიოდში დირექტორთა საბჭო რისკის კომიტეტთან ერთად მეტად ფოკუსირებულია სასესხო პორტფელის ანალიზზე. საკრედიტო პორტფელის შეფასება გასაზღვრავს გაუფასურებულ რისკის პოზიციებსა და რისკის კონცენტრაციებს. მისი მიზანია მატერიალურ რისკებზე დროული და ფოკუსირებული რეაგირება და შესაბამისი ზომების გატარება, რომელიც მოიცავს:

- რისკის კრიტერიუმებისა და მოცულობის იდენტიფიკაციას;
- გაუფასურებული რისკის პოზიციების იდენტიფიკაციას და მჭიდრო მონიტორინგს, პოტენციური სამოქმედო გეგმის განსაზღვრასთან ერთად;
- საკრედიტო კონცენტრაციის მონიტორინგს, მაგალითად უზრუნველყოფის სექტორული კონცენტრაციის;
- რისკის მატარებელი ფაქტორების მონიტორინგს.

იმისათვის, რომ ბანკმა დროულად განსაზღვროს, თუ რომელ კლიენტებზე ექნება არსებულ სიტუაციას ყველაზე დიდი ეფექტი, უფრო დროულად მოხდეს პორტფელის ხარისხის დადგენილი ტრენდის დადგენა და პროაქტიულად იმართოს პროცესები, საჭიროა საკრედიტო რისკის მართვის ახალი მეთოდების გამოყენება. ამისათვის:

- ბანკი ატარებს გრანულარულ ანალიზს ინდუსტრიების დონეზე, რათა განისაზღვროს კოვიდ-19-ით გამოწვეული კრიზისის გავლენა თითოეული სექტორის მიწოდება-მოთხოვნაზე;
- ბანკი ცდილობს კრიზისის დროს ყველაზე დიდი რისკის წინაშე მყოფი კლიენტების დადგენას. სტრეს ტესტი ბანკს საშუალებას აძლევს შეაფასოს მოსალოდნელი გავლენა ლიკვიდობაზე;
- ყველაზე დიდი რისკის შემცველი კლიენტებისა და მათი შესაბამისი საქმიანობის ინდუსტრიების დადგენა ბანკისთვის მთავარ ამოცანას წარმოადგენს. EBITDA-ს ზღვარის, ფულადი სახსრების მოძრაობისა და ხარჯების სტრუქტურის ანალიზი ბანკს ეხმარება კომპანიის საბალანსო უწყისის სისუსტეების გამოვლენაში;
- ბანკის ქმედებები კრიზისული პერიოდისთვის შესაძლოა აერთიანებდეს შემდგომს: ვადის გახანგრძლივება სასესხო პორტფელზე; სახელმწიფოს უზრუნველყოფით გაცემული სესხები და ახალი საკრედიტო ხაზების გაცემა იმ მსესხებლებზე, რომლებიც მოკლევადიანი ფულადი დეფიციტის წინაშე დგანან. ეს ქმედებები ასევე მოიცავს რესტრუქტურზაციას, სახელშეკრულებო ვადის გადახედვას, სესხზე გარკვეული პერიოდით მხოლოდ საპროცენტო გადასახდელების დაკისრებას, ან მოკლევადიანი სესხის გრძელ ვადაზე გადაკეთებას.

8.2.3 მონიტორინგი, პორტფელის მართვა და ანგარიშგება

დირექტორთა საბჭო აფასებს და ზედამხედველობას უწევს საკრედიტო პორტფელის მართვას. საკრედიტო რისკების ჯგუფი ახორციელებს საკრედიტო პორტფელის გადანაწილებისა და დაჯგუფების, ასევე რისკის ხარჯის ანალიზს, ტენდენციის გაანგარიშებას და ანგარიშგებას. პორტფელის ხარისხის ადმინისტრაციისა და ანგარიშგების დეპარტამენტი აერთიანებს მონაცემებს და რეპორტის სახით წარუდგენს შემდეგ მიმღებებს:

- ფილიალის/სტრუქტურული ერთეულის დონეზე - საოპერაციო რეპორტები, რომლებიც გამოიყენება ყოველდღიური სარისკო პორტფელის (Portfolio at Risk - "PAR") და საკრედიტო ზარალის დასაფარად განკუთვნილი რეზერვის (Loan Loss Provision - "LLP") გადახედვის და მართვის მიზნით;
- საშუალო დონის მენეჯმენტი / პროდუქტის მფლობელები - სხვადასხვა რეპორტები პროდუქტის და მისი ხარისხის (PAR, LLP, ცვლილებები შემადგენლობასა და კონცენტრაციებში) შესახებ;
- უმაღლესი მენეჯმენტი - რეპორტები ბიზნეს ხაზის / რეგიონალურ დონეზე პორტფელის უფრო კონსოლიდირებული ჯგუფებისთვის.

ბანკში დანერგილია სისტემა, რომლის საფუძველზეც არსებობს პორტფელის მართვის და მონიტორინგის სამი დამოუკიდებელი დონე:

- ბიზნეს ხაზები, რომლებიც პასუხისმგებელი არიან კონკრეტული პროდუქტის კომერციული საქმიანობების შესახებ ყოველდღიურ/ყოველთვიურ ანგარიშგებაზე, რომლებიც ასევე ასახავს პორტფელის საერთო სტატისტიკას და ხარისხს (PAR და LLP);
- საკრედიტო რისკების მართვის ჯგუფი, კომერციული საქმიანობის მფლობელისგან დამოუკიდებლად, პასუხისმგებელია პორტფელის ხარისხის ყოველთვიურ მონიტორინგსა და ანგარიშგებაზე. ანგარიშები ასახავს PD-ს, LGD-ს, DPD-ს, PAR-ს და LLP-ს სხვადასხვა საკრედიტო პროდუქტებთან მიმართებაში. საკრედიტო რისკების მართვის ჯგუფი ვალდებულია დირექტორთა საბჭოს შეატყობინოს ისეთი გარემოების შესახებ, თუ პორტფელის პარამეტრებში აღინიშნება პროგნოზირებული დონეებიდან გადაცდომის შემთხვევები;
- ბანკში მოქმედებს ანგარიშგების და პორტფელის გადახედვის სისტემა ფინანსური დეპარტამენტის დონეზე, რომელიც ბიუჯეტირების და დაგეგმვის მიზნებიდან გამომდინარე, პასუხისმგებელია საკრედიტო პორტფელის გადანაწილებასა და ანალიზზე.

8.2.4 საკრედიტო რისკის შეფასება

საკრედიტო რისკების შეფასება და გაზომვა ეფუძნება პრინციპს, რომლის თანახმადაც ქვემოთ მოცემული ფაქტორები იცვლება მსესხებლის სხვადასხვა ტიპის მიხედვით:

- კრედიტუნარიანობასთან დაკავშირებული ფაქტორები;
- ხელმისაწვდომი მონაცემთა წყაროები;
- საკრედიტო რისკების დონეები.

როგორც უკვე აღინიშნა, ბანკმა მიიღო საკრედიტო პორტფელის სეგმენტაციის სტანდარტები კონკრეტული რისკის საფუძველზე ბანკის ყველა მსესხებლის კრედიტუნარიანობის შესაფასებლად.

ბანკმა გამოყო და განსაზღვრა შემდეგი საერთო სეგმენტები:

- სუვერენული სახელმწიფოები/ცენტრალური მთავრობები;
- ბანკები/დაწესებულებები;

- კორპორატიული კლიენტები;
- საცალო კლიენტები, მათ შორის მასობრივი ბაზრის საცალო კრედიტები;
- კერძო საბანკო მომსახურების კლიენტები.

ბანკში დანერგილია სისტემა, რომლის საშუალებითაც საკრედიტო რისკის შეფასება ხდება კრედიტის გაცემის დროს. შესაბამისად, ნებისმიერი კრედიტის დარეზერვება ხდება ინდივიდუალურად გაცემის მომენტში. ბანკი კლიენტის დონეს განიხილავს რეზერვის კატეგორიის ექვივალენტურად.

რისკი განიხილება, როგორც დეფოლტის ალბათობა დაფარვის მოლოდინის გარეშე კონკრეტულ პროდუქტებთან და კლიენტის ჯგუფებთან დაკავშირებით. როგორც წესი, სტატისტიკური მონაცემების გადახედვა და მოსალოდნელი დანაკარგების კორექტირება (შესაბამისად კორექტირებები შედის საკრედიტო რეიტინგებშიც) ხდება ყოველკვარტალურად. საკრედიტო რისკის მართვის ჯგუფი პასუხისმგებელია დააკვირდეს ზარალის შემთხვევებს, მათ სტატისტიკას და შეამოწმოს საკრედიტო რეიტინგები და ინდივიდუალური გადაწყვეტილების მიღების მიზნით გამოყენებული პროგრამული უზრუნველყოფის გადაწყვეტები.

8.2.5 გაუფასურება

საზედამხედველო მიზნებისთვის, ბანკი ახორციელებს თავისი საკრედიტო ზარალის რეზერვის გაანგარიშებას 2017 წლის 10 აგვისტოს დამტკიცებული "კომერციული ბანკების მიერ აქტივების კლასიფიკაციისა და შესაძლო დანაკარგების რეზერვების შექმნის შესახებ" საქართველოს ეროვნული ბანკის რეგულაციის შესაბამისად. ხოლო საერთაშორისო ფინანსური ანგარიშგებების მიზნებისთვის ბანკი შესაძლო დანაკარგების რეზერვების გაანგარიშების პროცესში იყენებს ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტის - ფასს 9 ის მიდგომებსდა ამ მიდგომებიდან გამომდინარე სტატისტიკური ანალიზის საფუძველზე დაფუძნებულ PD&LGD მოდელებს.

გაუფასურების მეთოდოლოგია საქართველოს ეროვნული ბანკის რეგულაციის საფუძველზე

2017 წელს, საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა დაამტკიცა განახლებული რეგულაცია "კომერციული ბანკების მიერ აქტივების კლასიფიკაციისა და მოსალოდნელი დანაკარგების რეზერვების გამოყენების შესახებ" იმის უზრუნველსაყოფად, რომ კომერციულ ბანკებს ჰქონდეთ საკუთარი აქტივების კლასიფიკაციისა და ზარალის დასაფარად რეზერვების ფორმირების ადეკვატური შიდა პროცედურები და ანგარიშგების სტანდარტები.

მეთოდოლოგიაში მთელი რიგი ცვლილებების გათვალისწინებით, ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ცვლილება იყო "სესხის მომსახურების" (Payment-To-Income - PTI) და "სესხის უზრუნველყოფის" (Loan-To-Value - LTV) კოეფიციენტების შემოღება საცალო სესხებისთვის. დამატებით ბიზნეს სესხებთან (კორპორატიულ, მცირე, საშუალო და მიკრო ბიზნესზე გაცემული სესხები) დაკავშირებით, საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა შეიმუშავა სესხის მომსახურების, ეფექტურობისა და მომგებიანობის კოეფიციენტები, კერძოდ: DEBT/EBITDA, EBITDA/Interest Expenses, EBIT/Interest Expenses და Capital/Assets. ლიბერტი ბანკმა წარმატებით შეიმუშავა და დანერგა შესაბამისი ინფრასტრუქტურა და პოლიტიკა, რომელიც სრულად შეესაბამება საზედამხედველო მოთხოვნებს და ადეკვატურად წარმოადგენს ბანკის ფინანსურ პოზიციას.

ამავდროულად, ბანკი ახდენს გაუფასურების არსებული მეთოდოლოგიის ოპტიმიზაციას, რომლის მიზანია აქტივების ხარისხის შესახებ ზუსტი, სრული და განახლებული ინფორმაციის აღრიცხვა. საკრედიტო რისკების მართვის არსებული მექანიზმი შეესაბამება საქართველოს ეროვნული ბანკის აქტივების კლასიფიკაციის სისტემას, რომელიც მოიცავს ხუთი რისკის კატეგორიას:

- სტანდარტული – 2%;
- საყურადღებო – 10%;
- არასტანდარტული – 30%;
- საეჭვო – 50%;
- უიმედო – 100%.

აღნიშნულ კლასიფიკაციის სისტემაში, გარდა ვადაგადაცილების კომპონენტისა, ბანკმა დამატებით შეიმუშავა და ეტაპობრივად გააუმჯობესა მსესხებლების ფინანსურ კოეფიციენტებზე დაფუძნებული ანალიზისა და მონიტორინგის სისტემა მათ შორის უზრუნველყოფის საგნის მუდმივი გადაფასების საფუძველზე. აღნიშნული მიდგომა ხელს უწყობს პოტენციური საკრედიტო გაუფასურების ადრეულ გამოვლენას, რისკის რაოდენობრივ შეფასებას და მართვას

სებ-ის სტანდარტით გაუფასურების მეთოდოლოგია კოვიდ-19-ის პირობებში

კოვიდ 19 ის პანდემიის დაწყებისთანავე ლიბერთი ბანკმა, პროაქტიულად დაიწყო საკრედიტო პორტფელის შეფასება, განახორციელა პორტფელის სტრეს ტესტირება სხვადასხვა სცენარების მიხედვით და 2020 წლის მარტის თვეში შექმნა სესხების შესაძლო დანაკარგების ბუფერი 23.5 მლნ ლარის ოდენობით (საერთო რეზერვის ფორმით) რომლის მატერიალიზაცია დაიწყო 2020 წლის ივნისის თვიდან, რაც პირველ რიგში შეეხო ჰორეკას და პროციკლურ სექტორებზე გაცემულ კორპორატიულ სესხებს. უფრო მოგვიანებით კი, პანდემიის მეორე ტალღის დასრულების შემდეგ, 1 ოქტომბრიდან ბუფერის მატერიალიზაცია შეეხო ასევე საცალო და მიკრო სესხების პორტფელებსაც კოვიდ 19 ის ბუფერის - საერთო რეზერვების სპეციალურ რეზერვებში მატერიალიზაციის მიზნით ბანკმა საცალო პორტფელთან მიმართებაში შეიმუშავა შესაბამისი მეთოდოლოგია რომლის თანახმადაც განისაზღვრა შესაფასებელი პორტფელი.

კოვიდ-19 პანდემიით გამოწვეული კრიზისის პირობებში, ლიბერთი ბანკმა საკრედიტო პორტფელზე შექმნა საკმარისი რეზერვები მოსალოდნელი დანაკარგების გასანეიტრალებლად 2021 წლის პირველ კვარტალში ბანკმა დაასრულა კოვიდ 19 ის ბუფერის საერთო რეზერვებიდან სპეციალურ რეზერვებში სრული ტრანსფორმაციის პროცესი.

ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების გაუფასურების მეთოდოლოგია

სესხების გაუფასურებასთან დაკავშირებით ძირითადი საკითხებია არის თუ არა სესხის ძირითადი თანხა ან პროცენტი ვადაგადაცილებული ან კონტრაგენტების ფულადი საშუალებების ნაკადებში არსებობს თუ არა რაიმე სახის გამოვლენილი სირთულე ან აღინიშნება თუ არა კონტრაქტის თავდაპირველი პირობების დარღვევა.

ბანკი გაუფასურების შეფასებას ახორციელებს ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების ფასს 9-ის საფუძველზე. ფასს - 9 მიდგომით სესხების გაუფასურების ზარალის რეზერვების ფორმირება ეფუძნება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ECL (expected credit losses) აღრიცხვის მოდელს და არა უკვე დამდგარი ზარალის აღრიცხვის მოდელს. ლიბერთი ბანკი გაუფასურების შეფასებას ახორციელებს ორი მიმართულებით: ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი რისკის პოზიციებისა და კოლექტიურად შეფასებული (ჰომოგენული ჯგუფების) რისკის პოზიციების ჭრილში.

ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი რისკის პოზიციები

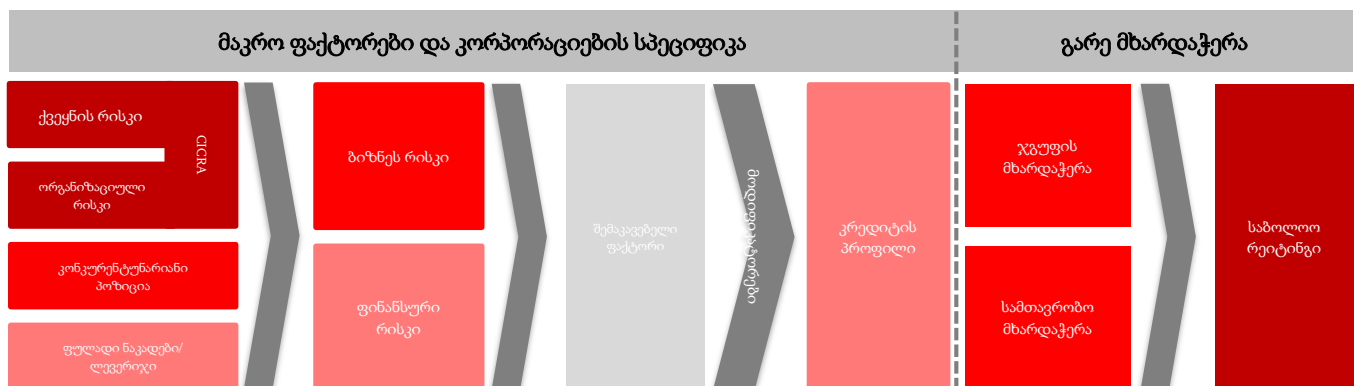
ბანკი თითოეული ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი სესხისთვის შესაბამის დარიცხვას განსაზღვრავს ინდივიდუალურად. ბანკის მეთოდოლოგიის მიხედვით, ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი რისკის პოზიციის მინიმალური ლიმიტი არის 300 ათასი ლარი. ამასთანავე, განსაზღვრული რისკის ნებისმიერი ინდივიდუალური პოზიცია ეფუძნება ბანკის მენეჯმენტის განხილვას, ვარაუდს და შეფასებას.

ბანკი თითოეული ინდივიდუალური რისკის პოზიციისა თუ რისკის პოზიციათა ჯგუფისთვის გამოიყენებს S&P Global ის მიერ შემუშავებულ მეთოდოლოგიებს, რომელიც მოიცავს ეკონომიკის სექტორების მიხედვით შემდეგ მოდელებს: PD Scorecard - სარეიტინგო სისტემა რომლითაც ხდება მსესხებლის დეფოლტის ალბათობის დადგენა, LGD Scorecard - დეფოლტის შემთხვევაში ზარალის ოდენობის დადგენა და IFRS Macroeconomic overlay- მაკროეკონომიკური საპროგნოზო პარამეტრების გავლენა მსესხებლის დეფოლტის ალბათობაზე.

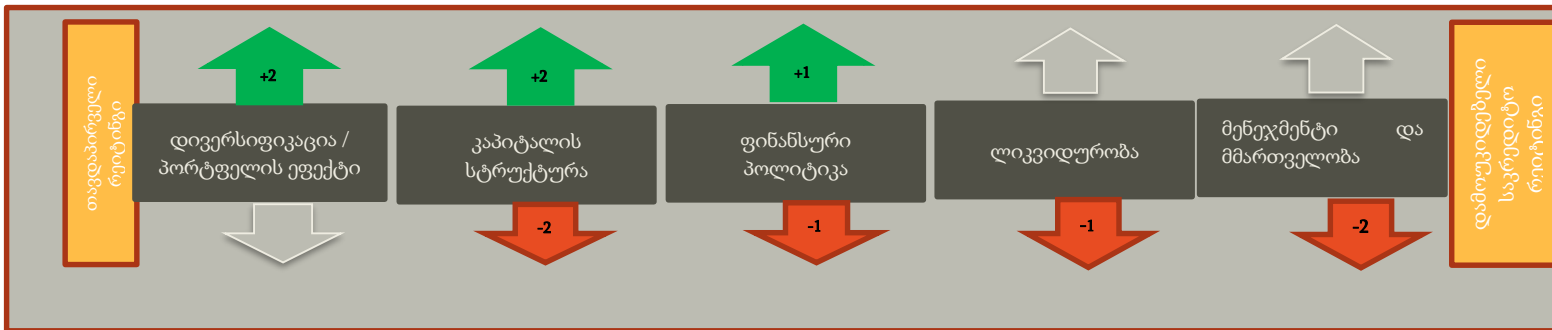
კომპანიის რისკის პროფილის შეფასება (PD Scorecard) წარმოადგენს არაფინანსური კორპორატიული მსესხებლებისთვის ინდივიდუალური საკრედიტო რისკის პროფილისა და საბოლოო რეიტინგის განსაზღვრის სტრატეგიას. ეს შეფასება ასახავს კომპანიების ბიზნეს რისკის პროფილს, ფინანსური რისკის პროფილს და სხვა ფაქტორებს, რომლებიც მნიშვნელოვან გავლენას ახდენენ კომპანიის ინდივიდუალური საკრედიტო პროფილის რეიტინგზე.

ორგანიზაციის ბიზნეს რისკის (BR) პროფილი შედგება: კომპანიისთვის რისკისა და პოტენციური შემოსავლისგან იმ ბაზრებზე, სადაც იგი ოპერირებს; ამ ბაზრებში კონკურენტუნარიანობის კლიმატისგან; ამ ბაზრებზე ქვეყანასთან დაკავშირებული რისკისგან; და ამ ბაზრებთან მიმართებაში კომპანიის შედარებითი უპირატესობებისა და სისუსტეებისგან. კომპანიების ბიზნეს რისკის პროფილის შეფასება მოიცავს ინდუსტრიისა და ქვეყნის რისკის, კონკურენტული გარემოსა და ბიზნეს წარმოების შეწონილ ქულებს.

ფინანსური რისკის (FR) პროფილი წარმოადგენს მენეჯმენტის მიერ მიღებული გადაწყვეტილებების შედეგს ბიზნეს რისკის პროფილის და ფინანსური რისკის ტოლერანტობის კონტექსტში, რომლებიც ასახავს მენეჯმენტის მიერ დაფინანსების მოპოვების გზებს და ფულადი სახსრების დინების დამოკიდებულებებს კომპანიის ფინანსური ვალდებულებებიდან გამომდინარე. ფინანსური რისკის ქულა მოიცავს რისკის მხოლოდ ერთ განზომილებას („ფულადი სახსრების ნაკადები/ლევრეჯი“), რომელიც კვლავ იყოფა რისკის ფაქტორებად და, როგორც წესი, შეიწონება სტატისტიკურად.

Scorecard აერთიანებს მსესხებლის ბიზნეს რისკისა (BR) და ფინანსური რისკის (FR) კომბინირებულ ქულას, რომ განსაზღვროს კომპანიის საწყისი რეიტინგი (Anchor). დამატებით სარეიტინგო ფაქტორებს, ე.წ. „მოდულიერებს-მაკორექტირებლებს“ აქვთ ზეგავლენის შესაძლებლობა საწყის რეიტინგზე, როგორც ნეგატიური ან პოზიტიური მხრიდან. მათ შეუძლიათ გააუმჯობესონ/გააუარესონ ერთი ან მეტი ქულითკომპანიის საწყისი რეიტინგი. ეს მაკორექტირებელი ფაქტორებია: "დივერსიფიკაცია / პორტფელის ეფექტი", "კაპიტალის სტრუქტურა", "ფინანსური პოლიტიკა", "ლიკვიდურობა" და "მენეჯმენტი და მმართველობა".

კომპანიის დეფოლტის შემთხვევაში ზარალის (LGD) კომპონენტების შესაფასებლად ბანკი იყენებს დეფოლტის შემთხვევაში ზარალის შეფასების სტატისტიკას (LGD Scorecards), რომელიც ეფუძნება მოლოდინს ზოგად ეკონომიკური მდგომარეობაზე. განიხილება სამი სცენარი - პოზიტიური, ნეიტრალური, ნეგატიური. დეფოლტის შემთხვევაში ზარალი (LGD) გამოითვლება ამ 3 სცენარის საპროცენტო განაკვეთის საშუალო შეწონილით.

მომავალი ეკონომიკური მდგომარეობის პროგნოზებზე დაფუძნებული დეფოლტის ალბათობის კონვერტორი (Credit Cycle projection overlay) მაკროეკონომიკური ცვლადების გამოყენებით დეფოლტის ალბათობის საშუალო განაკვეთებს გარდაქმნის დეფოლტის მოსალოდნელ ალბათობად. დეფოლტის მოსალოდნელი ალბათობის (PD) გამოსათვლელად ბანკი იყენებს საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ შემოთავაზებული მაკროეკონომიკური პროგნოზის სცენარებს. პროგნოზი მოიცავს სამ წელს და სცენარები ახლდება წელიწადში ორჯერ. ეს სცენარები აღწერს ქვეყანაში მაკროეკონომიკურ სიტუაციებს და მოიცავს ყველა მნიშვნელოვან მაკროეკონომიკურ ცვლადს. თუმცა, კრედიტის შესაძლო დანაკარგის შეფასების მოდელში არ არის აუცილებელი ყველა ცვლადის გათვალისწინება.

საბოლოო მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგების გამოსათვლელად (ინდივიდუალურად მნიშვნელოვან რისკის პოზიციებზე) საბაზისო სცენარს ბანკი ანიჭებს 50%-იან ალბათობას, ხოლო ოპტიმისტურ და პესიმისტურ სცენარებს - 25%-იან ალბათობას.

საკრედიტო რისკის ადეკვატურად შესაფასებლად ლიბერთი ბანკი 2021 წლის განმავლობაში პროციკლური სექტორებისთვის ECL-ის კალკულაციაში იყენებდა კონტრციკლურ ბუფერს. ამ მიზნებისთვის, ბანკი ხელმძღვანელობს ესპანური დინამიური დარეზერვების პრინციპებით, რომლის მიხედვით სესხების რისკის გაზომვა უნდა ხდებოდეს არა მხოლოდ ფაქტიური სესხების დანაკარგების მიხედვით, არამედ გამოჩენილი იქნას წინდახედულობა, რადგანაც „ცუდი სესხები“ სწორედ „კარგ დროს“ გაიცემა. შედეგად, სესხების შესაძლო დანაკარგების დონე ნაკლებად ცვალებადი ხდება დროის განმავლობაში.

ლიბერთი ბანკის ბიზნეს დაკრედიტების სტრატეგიის შესაბამისად, პროციკლურ სექტორებს ბანკი მიაკუთვნებს შემდეგ ეკონომიკის სექტორებს:

1. უძრავი ქონების დეველოპმენტი
2. უძრავი ქონების მენეჯმენტი
3. სამშენებლო (არადეველოპმენტი) კომპანიები
4. სამშენებლო მასალების მოპოვება, წარმოება და ვაჭრობა
5. გრძელვადიანი მოხმარების საქონლის წარმოება და ვაჭრობა

ამ 5 სექტორისთვის 2018-2019 წლების განმავლობაში ბანკმა შექმნა შესაბამისი პროციკლური ბუფერი, რომლის მატერიალიზაციამ 2020-2021 წლებში შედარებით ნაკლები საკრედიტო დანაკარგებით გადაატანინა COVID 19 კრიზისით გამოწვეული შოკები.

კოლექტიურად შეფასებული რისკის პოზიციები

აღნიშნული კატეგორიის რისკის პოზიციებისთვის მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგის გაანგარიშებები ხორციელდება ერთგვაროვანი პროდუქტების ჭრილში, რაც ნიშნავს იმას, რომ სტატისტიკური მონაცემების და პარამეტრების შეგროვება და გაანგარიშება ხდება თითოეული პროდუქტისთვის ინდივიდუალურად.

კოლექტიური რისკის პოზიციების დარეზერვების მოდელი აგებულია მსესხებელთა ქცევის დაკვირვებაზე. კლიენტზე დაკვირვებიდან გამომდინარე ინდივიდუალურად პროდუქტის ჭრილში ყველა მსესხებელს ენიჭება მისი შესაბამისი MOB და AGE კომბინაცია.

MOB - აღნიშნავს კონკრეტულ პორდუქტში კლიენტს უწყვეტად რამდენთვიანი დაკვირვების ისტორია გააჩნია, ხოლო AGE - აღნიშნავს კონკრეტულ პორდუქტში მსესხებლის გადეფოლტებიდან თანხის ამოღების მაჩვენებელს.

დეფოლტის ალბათობის განსაზღვრის მიზნით, ბანკი იყენებს გადეფოლტების ზღვრულ განაკვეთს (Marginal Mortality Rate - “MMR“) იმისთვის, რომ განსაზღვროს დეფოლტის ალბათობა სხვადასხვა საკრედიტო პროდუქტთან დაკავშირებით, მათი ისტორიული ვადის მიხედვით.

აღნიშნულთან ერთად მომავლის საპროგნოზო ინფორმაციის გათვალისწინების მიზნით, მოდელირდება ბიზნეს ციკლებისა და სტანდარტული/არასტანდარტული პორტფელების გადეფოლტების ალბათობების ურთიერთდამოკიდებულება.

ამისათვის გამოიყენება სხვადასხვა მაკროეკონომიკური ცვლადები, მაგ: მთლიანი შიდა პროდუქტი, უმუშევრობის დონე, ინფლაციის დონე და სხვა. მოდელში ჩართული მაკროეკონომიკური მაჩვენებლების საპროგნოზო სცენარების ნაწილს წელიწადში ორჯერ აქვეყნებს საქართველო ეროვნული ბანკი, ხოლო დანარჩენი ცვლადები პროგნოზირდება დროითი მწკრივების სტატისტიკური მეთოდების გამოყენებით.

IFRS 9-ის სტანდარტით გაუფასურების მეთოდოლოგია კოვიდ-19-ის პირობებში

კოვიდ-19 პანდემიის პირობებში IFRS 9-ის მიზნებისთვის არსებულმა დარეზერვების მეთოდოლოგიამ ასევე განიცადა მნიშვნელოვანი მოდიფიკაცია, რათა ადეკვატურად მომხდარიყო საპროგნოზო ინფორმაციის გამოყენება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შესაფასებლად.

სავალო სესხების ნაწილში ვადაგადაცილების კომპონენტის გარდა, დამატებით გამოყენებულ იქნა მსესხებლის გადახდისუნარიანობის შეფასებაზე - PTI (სესხის მომსახურების კოეფიციენტზე) დაფუძნებული მიდგომა.

რეზერვის კატეგორია	1 ლი დონის რისკის პოზიცია	მე-2 დონის რისკი პოზიცია	მე-3 დონის რისკის პოზიცია
PTI	≤ 60%	60% - 70%	> 70%

ასევე დამატებით გამოყენებულ იქნა ფინანსური ინსტრუმენტის უზრუნველყოფის კოეფიციენტისა (LTV) და სესხის „რესტრუქტურირებულ“ სტატუსზე ბაზირებული გაუფასურების მიდგომა.

ყველა რესტრუქტურირებული რისკის პოზიცია, თუ აღნიშნულ სესხზე დაფიქსირდა საშეღვათო პერიოდით სარგებლობა და/ან სესხის ხელშეკრულებაში/გრაფიკში შევიდა ცვლილება, რომელიც განპირობებული იყო მსესხებლის ფინანსური მდგომარეობის გაუარესებით, დაექვემდებარა მე-2 დონის რისკის პოზიციაში კლასიფიკაციას და შესაბამისად გამოყენებულ იქნა ფინანსურ ინსტრუმენტებზე არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მეთოდი.

რაც შეეხება ინდივიდუალურად შესაფასებელი რისკის პოზიციებს, ამ შემთხვევაში რისკიანი სექტორების განსაზღვრისა და ამ სექტორებისთვის დამახასიათებელი სტრეს ტესტირების სცენარების პარალელურად, ლიბერთი ბანკმა დამატებით გამოიყენა LGD (Loss Given Default) - დეფოლტის შემთხვევაში ზარალის შეფასების განახლებული მეთოდოლოგია, რომელიც მაკროეკონომიკური სცენარების მოლოდინების წონების კონსერვატიულ მიდგომაში აისახა.

ეკონომიკური მოლოდინები	კოვიდ 19-მდე	კოვიდ 19-ის შემდეგ
	ეკონომიკური სცენარების მატერიალიზაციის ალბათობა	ეკონომიკური სცენარების მატერიალიზაციის ალბათობა
პოზიტიური	30%	15%
ნეიტრალური	30%	15%
ნეგატიური	40%	70%

რუსეთ უკრაინის ომის დაწყებისთანავე ბანკმა ჩაატარა სტრეს ტესტი რაც ითვალისწინებს ნეგატიური მიმართულებით მოვლენების განვითარების შემთხვევაში ამ ომის პოტენციურ გავლენას ლიბერთი ბანკის პორტფელზე.

სტრესს ტესტის დაშვებებიდან ყველაზე მნიშვნელოვანი იყო

- რუსეთის სვიფტიდან გათიშვა და გლობალური მოწოდების ქსელის დისრუპცია.
- საქართველოში 2022 წლის განმავლობაში პროგნოზირებული მშპ-ს ზრდის შემცირება;
- ლარის კურსის გაუფასურდება დოლართან და ევროსთან მიმართებაში;
- უძრავი ქონების ფასების ვარდნა, რაც იწვევს უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სესხებისთვის LGD პარამეტრის გაუარესებას;
- რუსეთიდან, უკრაინიდან და ბელორუსიდან გზავნილების მნიშვნელოვანი შემცირება ან საერთოდ შეწყვეტა;
- რუსეთის/უკრაინის ბაზარზე დამოკიდებული კორპორატიული კომპანიების საექსპორტო პროდუქციის შეჩერება
- ტურიზმის/სამასპინძლო/პროციკლური სექტორებში კომპანიების შემოსავლების/ბრუნვის მნიშვნელოვანი შემცირება

სტრეს ტესტის შედეგებით მოსალოდნელი დანაკარგების მოცულობა არ უქმნის საფრთხეს ბანკის საკრედიტო პორტფელის ხარისხს, კაპიტალისა და ლიკვიდურობის პოზიციას.

8.2.6 საკრედიტო შეფასების გარე ინსტიტუტები

საქართველოს ეროვნული ბანკის საზედამხედველო ჩარჩოს თანახმად, ბანკებს უფლება აქვთ გამოიყენონ საკრედიტო რეიტინგის მომსახურება საკრედიტო შეფასების გარე ინსტიტუტებისგან (External Credit Assessment Institutions - "ECAIs"), რათა განსაზღვრონ რისკის წონა. ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილია შესაბამისი ECAI-ების ჩამონათვალი, რომლებიც პასუხობენ ობიექტურობის, დამოუკიდებლობის, უწყვეტი განხილვისა და გამჭვირვალობის მოთხოვნებს, რაც, შესაბამისად, საშუალებას იძლევა, კრედიტუნარიანობის კუთხით მიღებული შეფასებები აკმაყოფილებდნენ სანდოობის და გამჭვირვალობის მოთხოვნებს. ბანკს შეუძლია დაასახელოს ერთი ან მეტი შესაბამისი ECAI, რომელიც გამოიყენება აქტივებისა და გარესაბალანსო პუნქტებისთვის რისკის წონითი კოეფიციენტის დასადგენად. თუ გამოვლინებისთვის ხელმისაწვდომია შესაბამისი ECAI-ს საკრედიტო შეფასება, მაშინ მისი რისკის წონა განისაზღვრება "კომერციული ბანკებისთვის კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნების დებულებების" შესაბამისად და გამოიყენება ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტების გაანგარიშების მიზნით.

გარე საკრედიტო რისკების შეფასების მიზნით ბანკს შერჩეული აქვს Fitch Ratings-ის, Standard & Poor's Rating-ისა და Moody's Rating-ის სერვისები. ეს რეიტინგები გამოიყენება საკრედიტო ხარისხის ეკვივალენტური საფეხურების განსაზღვრისას და იმ სათანადო რისკ-წონის მინიჭებისას, რომელიც შეესაბამება სებ-ის საკრედიტო ხარისხის შეფასების შკალას. ბანკი უწყვეტ რეჟიმში იყენებს შესაბამისი ECAI-ს მიერ მომზადებულ საკრედიტო შეფასებებს გარკვეული კლასის საქონლისთვის და აქედან გამომდინარე – ამ კლასს მიკუთვნებული ყველა რისკისთვის.

ბანკი იყენებს საკრედიტო რეიტინგის სააგენტოების ინფორმაციას კომერციული და ცენტრალური ბანკების პოზიციების შესაწონად.

ადგილობრივ ვალუტაში გამოსახული რისკის პოზიციები საქართველოს ეროვნული ბანკისა და საქართველოს მთავრობის მიმართ 0% რისკის წონით ფასდება.

8.3 საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები

პილარ 1-ის რეგულაციის საფუძველზე, ბანკებს უფლება აქვთ გამოიყენონ მხოლოდ საკრედიტო რისკების სტანდარტიზირებული მიდგომა (Standardised Approach to Credit Risk - "SACR"), რომელიც ეფუძნება რისკების მიხედვით ერთიან შეწონვას ან გარე რეიტინგებს. საკრედიტო რისკების სრულად მიტიგაციისთვის, ბანკი განიხილავს მხოლოდ დეპოზიტებს, იმის მიუხედავად, რომ საცხოვრებელი ქონების სახით წარმოდგენილი უზრუნველყოფა ამცირებს რისკის მიხედვით შეწონვას.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში განსაზღვრულია საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები საკრედიტო რისკის მიტიგაციის ("CRM") გამოყენებამდე, საკრედიტო რისკის მიტიგაცია და საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები საკრედიტო რისკის მიტიგაციის შემდეგ.

საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით										კრედიტის RWE CRM-მდე	CRM	კრედიტის RWE CRM-ის შემდეგ
ათასი ლარი, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული	0%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	250%				
მთავრობები ან ცენტრალური ბანკები	286,683	-	-	-	-	75,802	-	-	75,802	-	-	75,802
მრავალმხრივი განვითარების ბანკები	547	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
საერთაშორისო ორგანიზაციები	-	-	-	-	-	894	-	-	894	-	-	894
კომერციული ბანკები	-	328,503	-	2,779	-	972	-	-	68,062	-	-	68,062
კორპორატიული კლიენტები	-	-	-	-	-	398,862	-	-	398,862	14,843	-	384,018
საცალო კლიენტები	-	-	-	-	1,025,275	-	-	-	768,956	11,093	-	757,863
საცხოვრებელი ქონების იპოთეკით უზრუნველყოფილი	-	-	280,457	-	-	-	-	-	98,160	-	-	98,160
ვადაგადაცილებული სესხები	-	-	-	999	-	4,788	1,168	-	7,040	424	-	6,615
მაღალი რისკის კატეგორია ⁽²⁾	-	-	-	-	-	74,969	149,436	2,067	304,291	-	-	304,291
სხვა აქტივები	268,564	521	-	-	-	150,380	-	-	150,484	-	-	150,484
საბალანსო ელემენტები	555,795	329,025	280,457	3,779	1,025,275	706,667	150,604	2,067	1,872,551	26,361	-	1,846,190
გარესაბალანსო ელემენტები	-	-	-	-	13,483	19,739	-	-	29,852	1,939	-	27,913
კონტრაგენტის საკრედიტო რისკი	-	-	-	-	-	13,917	-	-	13,917	-	-	13,917
სულ	555,795	329,025	280,457	3,779	1,038,758	740,323	150,604	2,067	1,916,319	28,300	-	1,888,019

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით										კრედიტის RWE CRM-მდე	CRM	კრედიტის RWE CRM-ის შემდეგ
ათასი ლარი, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული	0%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	250%				
მთავრობები ან ცენტრალური ბანკები	300,522	-	-	-	-	195,164	-	-	195,164	-	-	195,164
კომერციული ბანკები	-	369,312	-	312	-	939	-	-	74,958	-	-	74,958
კორპორატიული კლიენტები	-	-	-	-	-	363,229	-	-	363,229	6,302	-	356,927
საცალო კლიენტები	-	-	-	-	981,006	-	-	-	735,755	7,515	-	728,240
საცხოვრებელი ქონების იპოთეკით უზრუნველყოფილი	-	-	169,356	-	-	-	-	-	59,275	-	-	59,275
ვადაგადაცილებული სესხები	-	-	-	683	-	2,709	1,744	-	5,666	-	-	5,666
მაღალი რისკის კატეგორია ⁽²⁾	-	-	-	-	-	30,602	96,636	1,772	179,986	611	-	179,375
სხვა აქტივები	249,558	560	-	-	-	168,613	-	-	168,725	-	-	168,725
საბალანსო ელემენტები	550,080	369,872	169,356	995	981,006	761,256	98,380	1,772	1,782,758	14,428	-	1,768,330
გარესაბალანსო ელემენტები	-	-	-	-	13,072	18,356	-	-	28,160	5,627	-	22,533
კონტრაგენტის საკრედიტო რისკი	-	-	-	-	-	15,390	-	-	15,390	-	-	15,390
სულ	550,080	369,872	169,356	995	994,078	795,002	98,380	1,772	1,826,308	20,054	-	1,806,253

(1) სეზონის ინსტრუქციების მიხედვით, 2019 წლიდან მთლიანი პოზიციები, რომლებიც აღემატება საზედამხებველო საცალო პორტფელის 0.2%-ს, უნდა ჩაიწეროს კორპორატიულ კლასში და დაუშვებელია ჩაიწეროს საცალო კლიენტების კლასში.
 (2) საინვესტიციო ქონება, რომელიც რისკის მიხედვით შეწონილია 250%-ში, წარმოადგენს მაღალი რისკის კატეგორიას

საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციების შესახებ დეტალური ინფორმაცია იხილეთ დანართის მე-7 ცხრილში. საკრედიტო რისკის მიტიგაციის დეტალური ჩამონათვალი იხილეთ დანართის მე-8 ცხრილში, ხოლო საკრედიტო რისკის მიტიგაციის შედეგების შესახებ დეტალური ინფორმაცია იხილეთ დანართის მე-9 ცხრილში. კონტრაგენტის საკრედიტო რისკის შესახებ დამატებითი ინფორმაცია მოცემულია დანართის მე-10 ცხრილში.

8.4 საკრედიტო რისკის კონცენტრაცია

კონცენტრაციის რისკი ძირითადად წარმოიქმნება აქტივების და ვალდებულებების სტრუქტურაში არასრულყოფილი დივერსიფიკაციის საფუძველზე. მნიშვნელოვანია შიდა მონიტორინგისა და მართვის პროცედურების დაწესება კონცენტრაციის რისკის იდენტიფიკაციისა და მიტიგაციისთვის.

ბანკი დგას ორი სახის კონცენტრაციის რისკის წინაშე.

- პირველი ტიპი, სახელობითი კონცენტრაცია, უკავშირდება პორტფელისთვის დამახასიათებელი რისკის არასრულყოფილ დივერსიფიკაციას, კონკრეტულ პირებზე ან პირთა ჯგუფზე დიდი პოზიციების ქონის გამო.
- მეორე ტიპი, სექტორული კონცენტრაცია, უკავშირდება რისკის სისტემური კომპონენტების არასრულყოფილ დივერსიფიკაციას, კერძოდ, სექტორულ ფაქტორებს, რომლებსაც უმეტესწილად იწვევს კონკრეტულ ეკონომიკურ სექტორებში ჭარბი პოზიციების ქონა.

ბანკი იყენებს მრავალგვარ შიდა პროცედურას და პოლიტიკას კონცენტრაციის რისკის მართვისთვის და იცავს კონცენტრაციის რისკის საზედამხედველო მოთხოვნებს. რისკის დასაშვები დონის სტრუქტურის მიხედვით, ბანკი აწესებს ლიმიტებს საკრედიტო, დაფინანსებისა და საინვესტიციო ოპერაციებისთვის, რომლებმაც შეიძლება გამოიწვიონ კონცენტრაციის არასასურველი რისკი.

სებ-ის მოთხოვნების მიხედვით ბანკი კონცენტრაციის რისკს ითვლის Herfindahl-Hirschman Index (“HHI”) მეთოდოლოგიით და ანგარიშგება ხდება ყოველთვიურად.

8.5 რესტრუქტურირებული სესხები

ბანკმა მიიღო და დანერგა რესტრუქტურირების მკაცრი პოლიტიკა. ECL-ის დათვლის მიზნებისთვის ბანკი განსაზღვრავს „რეფინანსირებულ კრედიტებს“ - კრედიტი, რომელზეც ბანკისა და მსესხებლის შეთანხმებით შეიცვალა გადახდის პირობები და ეს ცვლილება არ არის გამოწვეული მსესხებლის ფინანსური პრობლემებით და „რესტრუქტურირებულ კრედიტებს“ - კრედიტი, რომელზეც ბანკისა და მსესხებლის შეთანხმებით შეიცვალა გადახდის პირობები და ეს ცვლილება გამოწვეულია მსესხებლის იურიდიული ან ფინანსური პრობლემების გამო. აღნიშნული პოლიტიკის შესაბამისად, უზრუნველყოფის გარეშე საკრედიტო რისკის რესტრუქტურირაცია შესაძლებელია მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ კლიენტი ნათლად განსაზღვრავს შემოსავლის შემოწმებულ წყაროს, რომელიც საკმარისია რესტრუქტურირებული გრაფიკის ფარგლებში კრედიტის დასაფარად. ECL-ის კალკულაციის მიზნებისთვის რესტრუქტურირებული სესხები ექვემდებარება მე-2 და მე-3 დონის საკრედიტო რისკის შეფასებას.

8.6 საკრედიტო რისკის ჰეჯირება და მიტიგაცია

ბანკი იყენებს საკრედიტო რისკის მიტიგაციის სხვადასხვა ინსტრუმენტს, რომელიც უზრუნველყოფს მოვალის გადახდის უზუნარობის რისკისგან ნაწილობრივ ან სრულად დაცვას. ორი ძირითადი კატეგორია არის პირადი გარანტიები და უზრუნველყოფა. პირადი გარანტიები წარმოადგენს მესამე მხარის მიერ გაკეთებულ ვალდებულებებს პირველი რიგის მოვალის შეცვლასთან დაკავშირებით ამ უკანასკნელის მიერ ვალდებულებების შეუსრულებლობის შემთხვევაში. კრედიტის დამტკიცების პროცესის განმავლობაში, ფასდება გარანტიის მიერ დაკისრებული ვალდებულებების შესრულების შესაძლებლობა. ბანკის უზრუნველყოფა პირველ რიგში მოიცავს შემდეგს:

- საცხოვრებელი და კომერციული უძრავი ქონება
- ოქრო და სხვა ძვირფასი მეტალები
- სატრანსპორტო საშუალებები
- ნაღდი ფული და ფულის ექვივალენტები (დეპოზიტები, CDs)

უზრუნველყოფის საგნის ღირებულების შესაფასებლად გამოიყენება რისკის ფაქტორები, რომელიც ასახავს მის ხარისხსა და ლიკვიდობას. უზრუნველყოფის საგნის შეფასების პროცესი მიმდინარეობს საკრედიტო განაცხადის წარდგენისა და ასევე მისი ფინანსური მონიტორინგის პროცესისგან დამოუკიდებლად. საკრედიტო რისკების მართვის დეპარტამენტი პასუხისმგებელია გარანტიის და უზრუნველყოფის შეფასების საოპერაციო ინსტრუქციის დამტკიცებაზე კრედიტის გაცემის ეტაპის განმავლობაში ან საკრედიტო განაცხადის განახლების შემდეგ.

ბანკი იყენებს საკრედიტო რისკის მიტიგაციის ინსტრუმენტებს რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციების შესამცირებლად. საკრედიტო რისკების მიტიგაცია შესაბამისობაშია ბანკის მიერ მიღებულ და საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დამტკიცებულ საკრედიტო რისკების მიტიგაციის პოლიტიკასთან.

9 საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის საბაზრო ფასის ან კურსის, მათ შორის არახელსაყრელი საპროცენტო განაკვეთებისა და უცხოური ვალუტის გაცვლითი კურსის ცვლილებებით გამოწვეული ზარალის რისკი. საბაზრო რისკი წარმოიშობა ძირითადად სავაჭრო საქმიანობებიდან. ამ რისკებს მართავს ხაზინის დეპარტამენტი და შედეგების ანგარიშგება ხდება ღირებულებების საბაზრის დირექტორთა საბჭოსთან.

9.1 სავალუტო რისკი

9.1.1 სავალუტო პოლიტიკა და ლიმიტები

სავალუტო პოლიტიკის მიზანია სავალუტო რისკების მართვასთან დაკავშირებით პარამეტრების განსაზღვრა. სავალუტო კურსის რისკის მართვის პროცესი მოიცავს, მაგრამ არ შემოიფარგლება:

- შესაბამისი მეთოდოლოგიის გამოყენებას სავალუტო რისკის დადგენისა და რაოდენობრივი გაზომვის მიზნით;
- ღია სავალუტო პოზიციის ყოველდღიურ მონიტორინგს;
- სავალუტო რისკების მინიმუმამდე დაყვანას დადგენილ ლიმიტებთან შესაბამისობის გზით;
- გაზრდილი სავალუტო რისკის არსებული და მოსალოდნელი ნეგატიური ტენდენციების გამოვლენას, რასაც მოსდევს მისი გამომწვევი მიზეზების და შედეგების ანალიზი;
- სავალუტო რისკის მართვის სტრატეგიის შესახებ რეკომენდაციების უზრუნველყოფას;
- სავალუტო ოპერაციებში გამოყენებული ინსტრუმენტების სახეობების და ლიმიტების განსაზღვრას;

შიდა ლიმიტების დადგენის საფუძველია: აქტივობა ადგილობრივ სავალუტო ბაზარზე, ბანკების და მათი კლიენტების აქტიურობა ინდივიდუალურ ვალუტებში, ოპერაციების ფაქტობრივი მოცულობა და შესაბამისი პერიოდებისთვის გაცვლითი კურსის ცვალებადობა. სავალუტო პოზიციის ლიმიტები განისაზღვრება როგორც მთლიანი ღია სავალუტო პოზიციისთვის (open FX position - "OCP"), ასევე ინდივიდუალური სავალუტო პოზიციებისთვის. მთლიანი ღია სავალუტო პოზიცია შემოიფარგლება სეზონის რეგულაციების მიხედვით განსაზღვრულია მთლიანი საზედამხედველო კაპიტალის 20%-ით. ღია სავალუტო პოზიციას ცენტრალიზებულ დონეზე მართავს ხაზინის დეპარტამენტი.

სავალუტო პოლიტიკა ადგენს მოცულობის ლიმიტებს თითოეულ სავაჭრო ოპერაციაზე, მათ შორის სავალუტო ფორვარდებთან და სავალუტო სვოპებთან დაკავშირებით. სავალუტო პოლიტიკა ასევე განსაზღვრავს სავაჭრო პოზიციის მთლიანი შიდა დღიური ვაჭრობის ლიმიტებს და სავაჭრო პოზიციების ლიმიტებს. ლიმიტები ასევე განსაზღვრულია დილერებისა და ხაზინის დეპარტამენტისთვის.

სავალუტო პოლიტიკა განსაზღვრავს ყოველდღიური VAR-ის ლიმიტს ღია სავალუტო პოზიციაზე. ყოველდღიური სარისკო ღირებულება იზომება ღია პოზიციებზე მხოლოდ აშშ დოლარში და რუსულ რუბლში, რადგან ჩვეულებრივი სავალუტო საქმიანობების დროს ბანკს არ გააჩნია მნიშვნელოვანი ღია პოზიციები სხვა უცხოურ ვალუტაში. მთლიანი სარისკო ღირებულება სავალუტო პოზიციებზე გამოითვლება ორივე ღია პოზიციის სარისკო პოზიციების შეკრებით,

კოეფიციენტებს შორის კორელაციის უგულვებელყოფით. ღია სავალუტო პოზიციების სარისკო ღირებულება გამოითვლება და წარედგინება დირექტორთა საბჭოს დღიურად, ხაზინის დეპარტამენტის მიერ. საჭიროებისამებრ, ხაზინის დეპარტამენტი შეიმუშავებს შესწორების გეგმას და წარადგენს აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტის სხდომაზე.

9.1.2 რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიცია და კაპიტალის მოთხოვნა

პილარ 1-ის რეგულაციის საფუძველზე, გამოიყენება საბაზრო რისკის ვიწრო განმარტება, რადგან ის ითვალისწინებს მხოლოდ სავალუტო რისკს. სავალუტო რისკთან დაკავშირებით რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიცია უდრის საერთო ღია სავალუტო პოზიციას, როგორც ეს განსაზღვრულია საქართველოს ეროვნული ბანკის რეგულაციაში, “კომერციული ბანკების საერთო ღია სავალუტო პოზიციის ლიმიტების დადგენის, გაანგარიშების და დაცვის წესის” შესახებ. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის საბაზრო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიცია შეადგენდა 37.2 მილიონ ლარს, 5.2 მილიონი ლარის მთლიანი კაპიტალის მოთხოვნით.

9.2 საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთების მოძრაობა გავლენას ახდენს წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე (“NII”) და შესაბამისად, წმინდა საპროცენტო მარჟაზე („NIM“). საპროცენტო აქტივებიდან მიღებული შემოსავალი და საპროცენტო ვალდებულებების ხარჯები მჭიდრო კავშირშია საბაზრო საპროცენტო განაკვეთის ცვალებადობასთან, რადგან საპროცენტო განაკვეთების ცვლილება გავლენას ახდენს ბანკის აქტივების, ვალდებულებების და ბალანსგარეშე ინსტრუმენტების ღირებულებაზე.

ძირითადი საპროცენტო რისკი წარმოქმნება დაფარვის ვადებს შორის სხვაობებით ფიქსირებულ საპროცენტო აქტივებსა, ვალდებულებებსა და ბალანსგარეშე პოზიციებს შორის.

9.2.1 საპროცენტო რისკის შეფასება და მართვა

ბანკის მიერ საპროცენტო განაკვეთის რისკის შესაფასებლად გამოყენებული მეთოდოლოგია ითვალისწინებს არსებული მდგომარეობის ანალიზს (gap ანალიზი). აღნიშნული ანალიზი მოიცავს აქტივებისა და ვალდებულებების დაჯგუფებას დაფარვის ვადის მიხედვით, ან იმ პერიოდის მიხედვით, რომლის განმავლობაშიც საპროცენტო განაკვეთი შეიცვლება, როგორც არის სამ თვეზე ნაკლები ვადა, სამი თვიდან ერთ წლამდე და ა.შ. კატეგორიის დეფიციტი გამოიხატება ლარებში მოცემული აქტივების ღირებულებას გამოკლებული ვალდებულებები. მნიშვნელოვანი ნეგატიური დეფიციტი მიუთითებს, რომ შესაბამისი პერიოდისთვის ბანკს გააჩნია აქტივებთან შედარებით მეტი მოცულობის ვალდებულებები, რომლებიც გადაფასდა და შესაბამისად, ბანკს დაემუქრება საპროცენტო განაკვეთების გაზრდის საფრთხე. პოზიტიური დეფიციტი მიუთითებს საპროცენტო განაკვეთების შემცირებაზე. ბანკის აქტივებთან და ვალდებულებებთან საპროცენტო განაკვეთების შეუსაბამობა იცვლება იმ საპროცენტო შემოსავლის მქონე მიმდინარე ანგარიშებზე არსებულ ნაშთებთან შესაბამისობაში მოყვანით, რომლებიც ხელახლა გადანაწილებულია დაფარვის ვადის მიხედვით - „1 თვემდე“ დაფარვის პერიოდიდან დაწყებული შესაბამის საკონტრაქტო ვადებამდე.

ბანკი იყენებს აღრიცხვის სისტემას, რომელიც გულისხმობს პროდუქტების კატეგორიების მთავარი ტენდენციების დადგენას და აღნიშნული ტენდენციებიდან გადახვევის მონიტორინგს, საპროცენტო განაკვეთის რისკის ცვლილებების შეფასების მიზნით.

საპროცენტო განაკვეთის რისკის მართვის ფარგლებში, ბანკი ახორციელებს მაკროეკონომიკური და ფინანსური მონაცემების ანალიზს და განსაზღვრავს იმ ფაქტორებს, რომლებმაც შესაძლოა გავლენა იქონიოს საპროცენტო განაკვეთის დონეებზე ან შემოსავლიანობის მრუდზე. პროგნოზების საფუძველზე, ბანკი აფასებს პროდუქტის პირობების შეცვლის საჭიროებას და განსაზღვრავს პრიორიტეტებს.

საპროცენტო განაკვეთის რისკის მართვის პროცესში, ბანკი იყენებს შემოსავლების მეთოდს, რომელიც ორიენტირებულია ერთწლიანი პერიოდის განმავლობაში გამოცხადებულ მოგებასთან დაკავშირებულ რისკებზე. როგორც ზემოთ აღინიშნა, საპროცენტო განაკვეთის რისკის შეფასება ხდება gap ანალიზის მეშვეობით, სადაც შეჯამებულია შეუსაბამობების გადაფასება ყოველ განსაზღვრულ დროის პერიოდთან მიმართებაში და წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე პოტენციური ზეგავლენა ერთი წლის განმავლობაში, მოცემული განაკვეთის ცვლილების შემთხვევაში.

იმ შემთხვევაში, თუ ანალიზის შედეგად გამოვლინდება ნეგატიური ტენდენციები, ჩატარდება დეტალური ანალიზი აქტივების და ვალდებულებების მოცულობასთან, დაფარვის ვადების სტრუქტურებთან და საპროცენტო განაკვეთების შესაძლო ცვლილებებთან დაკავშირებით. საჭიროების შემთხვევაში, გადაწყვეტილებების მიღება მოხდება აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტის მიერ.

2020 წლის მარტიდან საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა დაამტკიცა საპროცენტო რისკის მართვის დებულება. საზედამხედველო ანგარიშების მიზნებისთვის, საპროცენტო რისკი ბანკების მიერ გამოითვლება კაპიტალის ეკონომიკური ღირებულების ცვლილებისა და წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მეთოდის გამოყენებით, სხვადასხვა შოკისა და სტრეს სცენარების გათვალისწინებით, რომელსაც განსაზღვრავს ეროვნული ბანკი. ეკონომიკური ღირებულების ცვლილება, სხვადასხვა შოკისა და სტრესის სცენარების გათვალისწინებით, არ უნდა აღემატებოდეს პირველადი კაპიტალის 15%-ს.

9.2.2 საპროცენტო რისკის ჰეჯირება

ხაზინის დეპარტამენტი საპროცენტო განაკვეთის რისკის მართვისა და ჰეჯირებისთვის იყენებს საპროცენტო განაკვეთებთან დაკავშირებულ ფორვარდულ შეთანხმებებს. ვინაიდან, შიდასაბანკო წარმოებული ინსტრუმენტების ბაზარი ლარებში დენომინირებულ პროდუქტებთან დაკავშირებით კვლავ შემუშავების პროცესშია, საპროცენტო განაკვეთის რისკის მიტიგაციის მიზნით ძირითად ქმედებას წარმოადგენს ბანკის პროდუქტების საპროცენტო განაკვეთებში შესაბამისი ცვლილება. საპროცენტო რისკის მინიმიზაციისთვის, ბანკი ორიენტირებულია ცვლადი საპროცენტო განაკვეთიანი სასესხო პორტფელის ზრდაზე.

10 საოპერაციო რისკი

საოპერაციო რისკი არის დანაკარგების მიღების რისკი, რომელიც გამოწვეულია გაუმართავი შიდა პროცესებით, ადამიანური ქმედებებით, სისტემების გაუმართაობით ან მათში დაფიქსირებული ხარვეზებით, ან გარე ფაქტორებით (მოიცავს, მაგრამ არ შემოიფარგლება შიდა და გარე თაღლითობით, წყალდიდობით, ხანძრით, მიწისძვრით, ტერორისტული ან კიბერ-შეტევებით). საოპერაციო რისკი მოიცავს იურიდიულ, მაგრამ არ მოიცავს სტრატეგიულ და რეპუტაციულ რისკებს.

10.1 საოპერაციო რისკების მართვის სტრუქტურა

ბანკმა განსაზღვრა საოპერაციო რისკის მართვის ჩარჩო და იღებს ყველა შესაძლო ზომას, რათა შეისწავლოს სხვადასხვა ზეგავლენის ფაქტორები საოპერაციო რისკზე, რომელიც წარმოიშობა არაადეკვატური შიდა პროცესების, ადამიანური რესურსის და სისტემების ან გარე ფაქტორების შედეგად. საოპერაციო რისკის მართვის მექანიზმის მთავარი მიზანია უზრუნველყოს ბანკის მიერ საოპერაციო რისკის იდენტიფიცირება, შეფასება, კონტროლის მექანიზმების შემუშავება და დანერგვა, მონიტორინგი, ანგარიშგება.

ბანკის საოპერაციო რისკების მართვის დეპარტამენტი ექვემდებარება რისკების დირექტორს და წარმოადგენს ბანკის საოპერაციო რისკების დაცვის მეორე ხაზს. სამეთვალყურეო საბჭო, დირექტორთა საბჭო/საოპერაციო რისკების კომიტეტი და საოპერაციო რისკების მართვის დეპარტამენტი პასუხისმგებლები არიან შემდეგ საკითხებზე:

სამეთვალყურეო საბჭო/რისკების კომიტეტი

- რისკის მართვის ჩარჩოს და ძირითადი პოლიტიკების განსაზღვრა, დამტკიცება და პერიოდულად გადახედვა;
- ბანკის რისკის სტრატეგიების/დასაშვები დონის დამტკიცება არსებული რეგულაციების, ბანკის შიდა და სტრატეგიული განვითარების საფუძველზე.

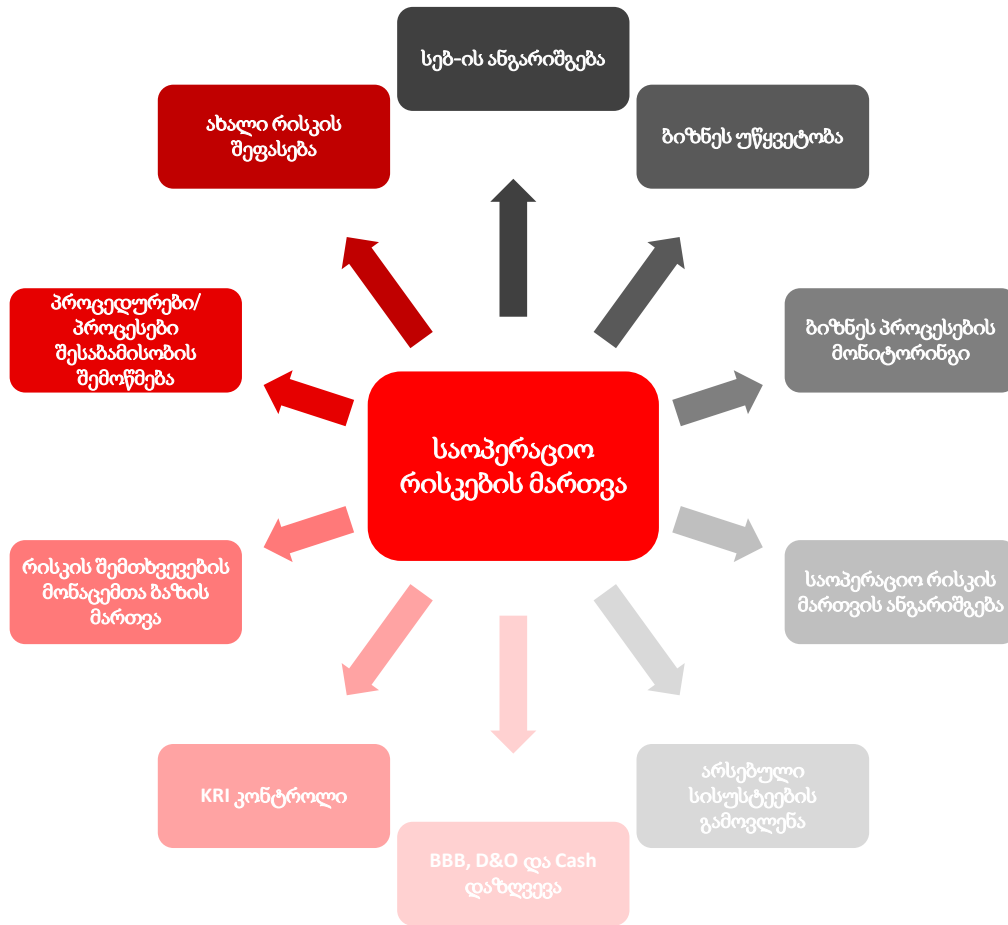
დირექტორთა საბჭო

- საოპერაციო რისკების მართვის პოლიტიკის, პროცესებისა და სისტემების თანმიმდევრული შესრულების მხარდაჭერა, რაც მოიცავს ყველა პროდუქტს, მომსახურებას და ოპერაციას;
- საოპერაციო რისკების მართვის დეპარტამენტის დამოუკიდებლობის უზრუნველყოფა;
- საოპერაციო რისკების მართვის დეპარტამენტის საქმიანობის შეფასება.

საოპერაციო რისკების მართვის დეპარტამენტი

- საოპერაციო რისკების მართვა და კონტროლი ძირითადი ინდიკატორების და ბიზნეს პროცესების ჭრილში;
- რისკების მართვის მეთოდოლოგიის შემუშავება და დანერგვა ბანკის მასშტაბით საოპერაციო რისკების გამოვლენის, შეფასების და შემცირების მიზნით;
- ნებისმიერი ახალი ან მნიშვნელოვნად შეცვლილი პროდუქტის, ბიზნეს პროცესის, საინფორმაციო სისტემის, პროცედურის შეფასება და დამტკიცება;
- საოპერაციო რისკის კულტურის განვითარება, ცნობიერების ამაღლება და ხელშეწყობა ბანკის მასშტაბით.

საოპერაციო რისკები მოიცავს შემდეგ სფეროებს:

საოპერაციო რისკის პროფილი იყოფა შემდეგ რისკებად:

- ბიზნეს პროცესთან დაკავშირებული რისკი;
- საინფორმაციო სისტემები და ტექნოლოგიები
- გარე თაღლითობა;
- შიდა თაღლითობა;
- ინფორმაციული უსაფრთხოების რისკი;
- ადამიანური შეცდომის რისკი;
- ჰაკერული შეტევები;
- ფორს მაჟორი

ბანკის საქმიანობა მნიშვნელოვნადაა დამოკიდებული საინფორმაციო ტექნოლოგიებზე, შესაბამისად ბანკის საოპერაციო რისკების პროფილისთვის მნიშვნელოვანია საინფორმაციო ტექნოლოგიების ადეკვატურობა და უსაფრთხოება. ჩატარებულმა ანალიზმა ბიზნესის გავლენაზე აჩვენა, რომ საინფორმაციო ტექნოლოგიების სისტემის გაუმართაობამ ან მარცხმა შესაძლოა მნიშვნელოვანი

გავლენა მოახდინოს ბანკზე. 2021 წელს ბანკი განაგრძობდა - საოპერაციო და სესხების მოდულების, მონაცემების სინქრონიზაციის და სარეზერვო პროცედურების გაუმჯობესების პროცესს.

ბანკისთვის მნიშვნელოვანია თაღლითობის რისკის შემცირება, შესაბამისად საოპერაციო რისკების მართვის ფუნქციის გაძლიერების მიზნით, 2021 წლიდან შემუშავდა ანალიტიკური სისტემების დანერგვის პროცესი. სისტემების შინაარსობრივი არსი ეყრდნობა სტატისტიკური და ექსპერტული ანალიზის სინთეზს და საბანკო ოპერაციებზე დაყრდნობით უზრუნველყოფს საყურადღებო და მომატებული რისკის დონის ადრეულ ინდეტიფიცირებას და პრევენციას.

ბიზნეს ხაზებზე მორგებული სპეციალიზირებული ანალიტიკური სისტემებით კონტროლდება როგორც შიდა, ასევე გარე თაღლითობის და შეცდომის დაშვების რისკი. იმპლემენტაციის პროცესი მიმდინარეობს გეგმის შესაბამისად.

10.2 საოპერაციო რისკის მართვა

ბანკში საოპერაციო რისკები იმართება შემდეგი ძირითადი პრინციპებით:

- საოპერაციო რისკების მართვის ინტეგრაცია ბანკის ყველა ბიზნეს პროცესის დაგეგმვის, მომზადების და შესრულების პროცესში;
- ყველა დაკავშირებული რგოლის ჩართულობა რისკების მართვის პროცესში;
- უფლებამოსილების ფარგლებში გადაწყვეტილებების მიღება;
- არსებული და მოსალოდნელი რისკების მართვა, შემცირება, გადაცემა და განაწილება ზარალის მინიმიზაციის უზრუნველსაყოფად.

რისკების შეფასება ხორციელდება შესაბამისი პროცესების მფლობელებთან კოორდინაციით. რისკის იდენტიფიკაციისა და შეფასების პროცესში ბანკი ითვალისწინებს შემდეგ მნიშვნელოვან ფაქტორებს:

- კლიენტების, საქმიანობის და პროდუქტების ტიპები;
- პროცესებისა და სისტემების დიზაინი და არქიტექტურა;
- რისკის ორგანიზაციული კულტურა და რისკის დასაშვები დონე;
- პერსონალის მართვის პროცესი და სამუშაო გარემო.

რისკების პროფილის შექმნის პროცესში ბანკის მიერ გამოყენებულია შემდეგი ინსტრუმენტები:

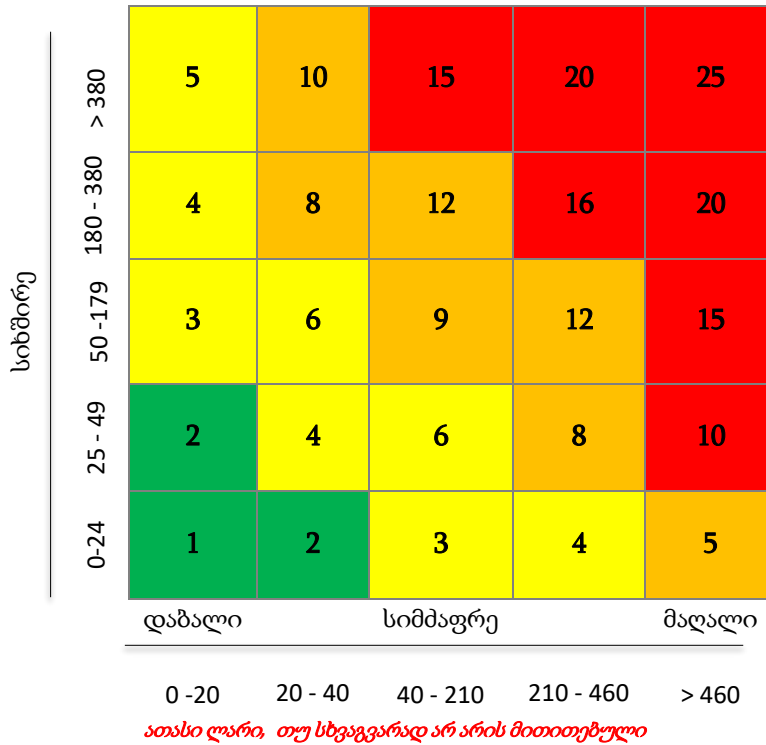
- ბიზნეს პროცესების აღწერა და პროცესებთან დაკავშირებული რისკების ანალიზი;
- რისკ-მოვლენების მონაცემთა ბაზა (RED);
- ახალი რისკის შეფასება (NRA);
- რისკ-ინდიკატორები.

ბანკი რისკის მიტიგაციის კონტროლისთვის იყენებს სამეთვალყურეო საბჭოს საოპერაციო რისკების პროფილის (Operational Risk Profile- ORP) და რისკის დასაშვები დონის დოკუმენტს.

10.2.1 საოპერაციო რისკის შეფასება

რისკის შეფასების მატრიცა

რისკის შეფასების მატრიცით ხდება რისკების რანჟირება მაღალი მაჩვენებლების მქონე რისკებიდან ქვედა მიმართულებით, რისკების რეიტინგი განისაზღვრება ქვემოთ მოცემული მატრიცის მიხედვით:

10.2.2 ახალი რისკების დამტკიცება

კლიენტებისთვის შეთავაზებული ყველა ახალი ან არსებითად ცვლილების გამომწვევი ბიზნეს პროცესი, პროდუქტი და მომსახურება საჭიროებს ახალი რისკის დამტკიცებას (new risk approval - “NRA”). არსებული რეგულაციების დაცვის უზრუნველყოფის მიზნით, ბანკში შემუშავებული NRA პროცედურა ითვალისწინებს ახალი საოპერაციო რისკის შესაფასებას, რომელიც მათ შორის მოიცავს ახალი პროდუქტის, პროცესის, მომსახურების თანმდები რისკების შესწავლას, კონტროლის ელემენტების შემოღებას, საქართველოს ეროვნული ბანკისთვის ახალი პროდუქტის / პროცესის / სისტემის დანერგვის შესახებ წინასწარ შეტყობინებას. ახალ პროდუქტზე / პროცესზე პასუხისმგებელი თანამშრომელი საოპერაციო რისკების მართვის დეპარტამენტთან ერთად განსაზღვრავს თუ რა ფორმით უნდა მოხდეს NRA-ის შეფასება და დამტკიცება. რისკის შეფასების პროცესში ჩართულია ყველა შესაბამისი სტრუქტურული ერთეული, მათ შორის საინფორმაციო უსაფრთხოების, იურიდიული, ბიზნესის და/ან საინფორმაციო ტექნოლოგიების სამსახურები, რომლებიც მონაწილეობენ საერთო კონტროლის გარემოს ჩამოყალიბებაში. ახალი რისკის დამტკიცებამდე წერილობითი ფორმით მზადდება კონსოლიდირებული დასკვნები დეტალურ რეკომენდაციებთან ერთად, რომელიც წარედგინება ახალ პროდუქტზე / პროცესზე უფლებამოსილ პირს შემდგომი დანერგვისთვის. ახალი პროდუქტის / პროცესის არსიდან გამომდინარე, ახალი რისკის დამტკიცების პროცესს შესაძლოა ასევე ზედამხედველობა გაუწიოს ბანკის დირექტორთა საბჭომ.

10.3 საოპერაციო რისკის განსაზღვრა

რისკის შემცველი მოვლენების მონაცემთა ბაზა (Risk Event Database – “RED”) წარმოადგენს საოპერაციო მოვლენების ერთიანი ფორმას, რომელიც გამოიყენება ბიზნეს პროცესებში რისკების ინდიკატორების მონიტორინგისთვის. ასევე უზრუნველყოფს ბანკს ტექნიკური ინსტრუმენტით, რომლის მეშვეობითაც ხდება უკვე მომხდარი და სარისკო შემთხვევების სისტემატური დამუშავება და შენახვა. აღნიშნული ინფორმაცია გამოიყენება რისკების იდენტიფიკაციის და მათი მართვის შესაბამისი მიდგომების გასაუმჯობესებლად. მონაცემების შეგროვება და შესაბამისი ანალიზი ტარდება საოპერაციო რისკების მართვის დეპარტამენტის მიერ ცენტრალიზებული ფორმით. საოპერაციო რისკ-მოვლენების ყოველთვიური ანგარიშგება იგზავნება საქართველოს ეროვნულ ბანკში.

10.3.1 რაოდენობრივი მონაცემები საოპერაციო ზარალებისთვის

ბოლო სამი წლის განმავლობაში მთლიანი საოპერაციო ზარალი შეადგენდა 14.8 მილიონ ლარს. ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია დეტალური ინფორმაცია საოპერაციო ზარალის შესახებ (დაუმრგვალებელი მოცულობები მოცემულია დანართის მე-14 ცხრილში).

ისტორიული საოპერაციო ზარალი

მილიონი ლარი, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული	2021	2020	2019
ზარალის მთლიანი მოცულობა	7.0	5.9	2.0
ზარალის მთლიანი მოცულობა, რომელიც აღემატება 10,000 ლარს	5.1	4.6	0.8
მოვლენების რაოდენობა, რომელთა ზარალის აღემატება 10,000 ლარს	64	41	25
5 უმსხვილესი ზარალის საერთო მოცულობა	4.1	4.0	0.4

10.3.2 კაპიტალის მოთხოვნა

ბანკი საოპერაციო რისკებთან დაკავშირებული რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციების გასაანგარიშებლად იყენებს ძირითადი ინდიკატორის მიდგომას. 2021 წლის დეკემბრისთვის საოპერაციო რისკისთვის რისკის მიხედვით შეწონილი პოზიციები წარმოადგენდა 395.2 მილიონ ლარს. ცხრილი 10.3.2.1 დეტალურად აღნიშნავს საოპერაციო რისკთან დაკავშირებით რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციების გამოთვლას.

ცხრილი 10.3.2.1 რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები საოპერაციო რისკთან დაკავშირებით

	2021	2020	2019	წმინდა საპროცენტო და არასაპროცენტო შემოსავლების ჯამის საშუალო ბოლო სამი წლისთვის	რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები (RWA)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	216,778,769	154,248,375	162,385,086		
წმინდა არასაპროცენტო შემოსავალი	26,740,588	35,801,278	36,180,872		
დაქვითვები: შემოსავალი (ზარალი) საკუთრების გაყიდვიდან	(681,259)	122,214	315,197		
მთლიანი შემოსავალი	244,200,615	189,927,439	198,250,761	210,792,939	395,236,760

ბანკს აქვს რამოდენიმე ტიპის რისკის მიტიგაციის კონტროლი, ყველა შესაძლო საოპერაციო რისკის მისაღებ დონემდე დასაყვანად თითოეულ ელექტრონულარხზე არსებობს ლიმიტები და ტრენდისგან განსხვავებული ნებისმიერი მერყეობა ავტომატურად გამოიწვევს არხის გათიშვას შემდგომ შესწავლამდე. დამატებით, BBB დაზღვევის პოლიტიკა არის მიტიგაციის ერთ-ერთი მთავარი კონტროლი, რომელიც ითვალისწინებს ზარალის 300,000 ლარის დაქვითვას ნებისმიერ თაღლითობაზე. ბანკი, ისტორიული ზარალის მონაცემებზე დაყრდნობით, რომელმაც ბოლოს სამი წლის განმავლობაში შეადგინა 10 მილიონი ლარი, მიიჩნევს რომ საოპერაციო რისკებისთვის განკუთვნილი კაპიტალი საკმარისზე მეტია მომდევნო 12 თვის განმავლობაში საოპერაციო რისკების მიერ გამოწვეული ნებისმიერი მოულოდნელი ზარალის დასაფარად.

11 ლიკვიდობის რისკი

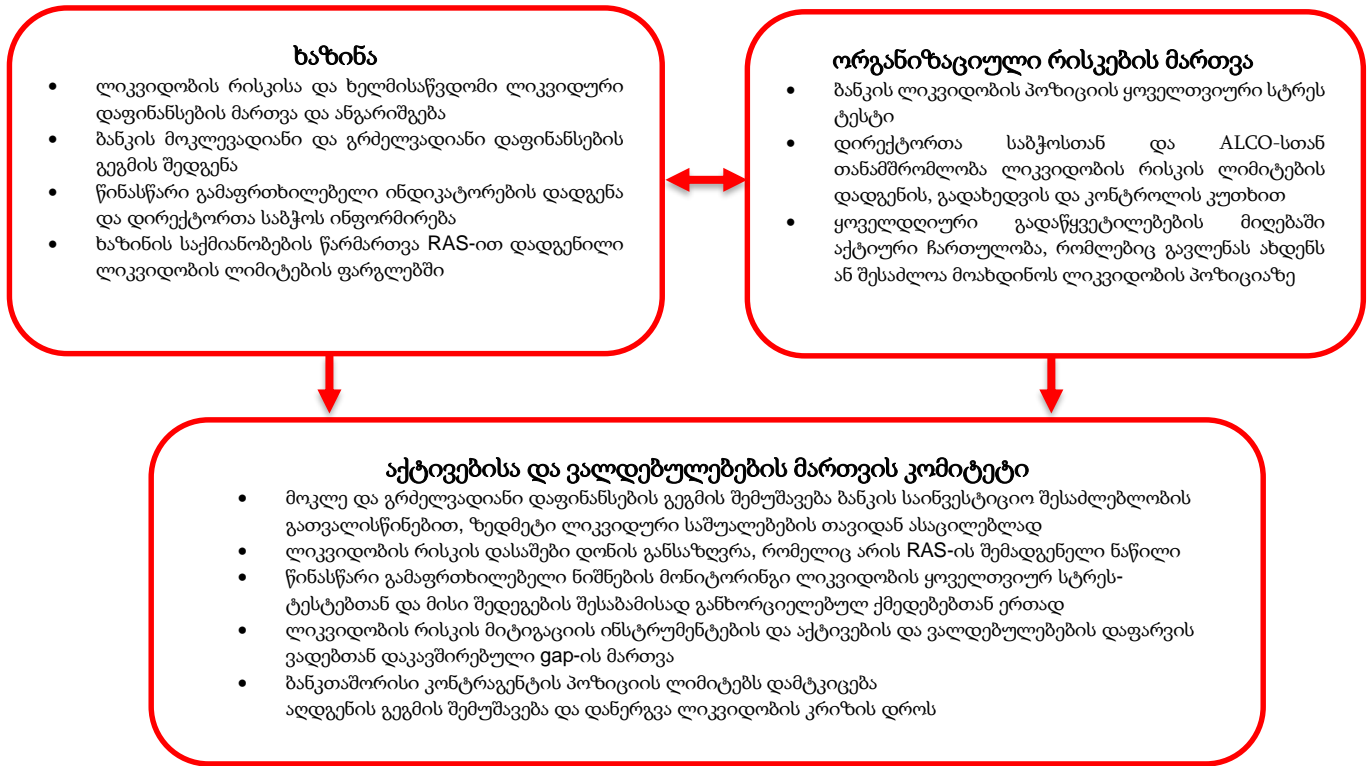
ლიკვიდობის რისკი წარმოიშობა, როდესაც ბანკი ვერ ასრულებს გადახდის ვალდებულებებს დათქმულ ვადაში, ან აღნიშნული ვალდებულებების შესრულება მაღალ დანახარჯებთან არის დაკავშირებული. ლიკვიდობის რისკი ყველა საბანკო ოპერაციის განუყოფელი ნაწილია და მასზე შეიძლება გავლენა მოახდინოს ბანკისთვის სპეციფიკურმა ან საბაზრო ფაქტორმა.

11.1 ლიკვიდობის რისკის მართვა და კონტროლი

ლიკვიდობის რისკის მართვის პირველადი მიზანია უზრუნველყოს ბანკის შესაბამისობა ლიკვიდობის ყოველდღიურ მოთხოვნებთან და, ამავდროულად, საკმარისი ბუფერების არსებობა, იმისათვის, რომ ბანკმა გაუძლოს სპეციფიკური და საბაზრო ფაქტორებით გამოწვეულ ლიკვიდობის სტრესის პერიოდს. ლიკვიდობის რისკის კონტროლის სტრუქტურის მთავარი მიზანი მოიცავს ბანკის აქტივობების დაბალანსებული ფინანსური ნარევის განპირობებას, სებ-ის მიერ დაწესებული სტანდარტების მიმართ შესაბამისობას, შიდა ბუფერების შენარჩუნებას, რომლებიც შეესაბამება რისკის დასაშვები დონის შესახებ დოკუმენტს, კრიზისული სიტუაციების მართვას და დაფინანსების ხარჯების კონტროლს.

ხაზინის დეპარტამენტი ლიკვიდობის რისკს მართავს ცენტრალიზებულ დონეზე და ანგარიშს წარუდგენს დირექტორთა საბჭოს, სულ მცირე კვირაში ერთხელ. ლიკვიდობის რისკის მართვის, მათ შორის ლიკვიდობის რისკის ლიმიტების განსაზღვრის შესახებ გადაწყვეტილებებს იღებს და მონიტორინგს აწარმოებს აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი. კომიტეტის მიერ ანალიზის გასაკეთებლად საჭირო მონაცემები წარდგენილია ხაზინის დეპარტამენტისა და ორგანიზაციული რისკების მართვისა და ბიუჯეტირების განყოფილების მიერ. ორგანიზაციული რისკების მართვისა და ბიუჯეტირების განყოფილება ლიკვიდობის პოზიციაზე დამატებით ყოველდღიურ და ყოველთვიურ სტრეს-ტესტებს ატარებს, რის შედეგებსაც წარუდგენს აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტს. ამასთანავე, ორგანიზაციული რისკების მართვისა და ბიუჯეტირების განყოფილება აქტიურადაა ჩართული ყოველდღიურ ტრანზაქციებსა და გადაწყვეტილებებში, რომლებსაც შეუძლია გავლენა მოახდინოს ბანკის ლიკვიდობის პოზიციაზე.

ლიკვიდობის რისკის მართვის და კონტროლის პროცესში ძირითადი როლები და პასუხისმგებლობები:

ხაზინა

- ლიკვიდობის რისკისა და ხელმისაწვდომი ლიკვიდური დაფინანსების მართვა და ანგარიშგება
- ბანკის მოკლევადიანი და გრძელვადიანი დაფინანსების გეგმის შედგენა
- წინასწარი გამაფრთხილებელი ინდიკატორების დადგენა და დირექტორთა საბჭოს ინფორმირება
- ხაზინის საქმიანობების წარმართვა RAS-ით დადგენილი ლიკვიდობის ლიმიტების ფარგლებში

ორგანიზაციული რისკების მართვა

- ბანკის ლიკვიდობის პოზიციის ყოველთვიური სტრეს ტესტი
- დირექტორთა საბჭოსთან და ALCO-სთან თანამშრომლობა ლიკვიდობის რისკის ლიმიტების დადგენის, გადახედვის და კონტროლის კუთხით
- ყოველდღიური გადაწყვეტილებების მიღებაში აქტიური ჩართულობა, რომლებიც გავლენას ახდენს ან შესაძლოა მოახდინოს ლიკვიდობის პოზიციასზე

აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი

- მოკლე და გრძელვადიანი დაფინანსების გეგმის შემუშავება ბანკის საინვესტიციო შესაძლებლობის გათვალისწინებით, ზედმეტი ლიკვიდური საშუალებების თავიდან ასაცილებლად
- ლიკვიდობის რისკის დასაშვები დონის განსაზღვრა, რომელიც არის RAS-ის შემადგენელი ნაწილი
- წინასწარი გამაფრთხილებელი ნიშნების მონიტორინგი ლიკვიდობის ყოველთვიურ სტრეს-ტესტებთან და მისი შედეგების შესაბამისად განხორციელებულ ქმედებებთან ერთად
- ლიკვიდობის რისკის მიტიგაციის ინსტრუმენტების და აქტივების და ვალდებულებების დაფარვის ვადებთან დაკავშირებული gap-ის მართვა
- ბანკთაშორისი კონტრაგენტის პოზიციის ლიმიტებს დამტკიცება ადღგენის გეგმის შემუშავება და დანერგვა ლიკვიდობის კრიზის დროს

ხაზინის დეპარტამენტი უზრუნველყოფს, რომ ბანკმა იმოქმედოს დაწესებული ლიმიტების ფარგლებში. ორგანიზაციული რისკების მართვისა და ბიუჯეტირების განყოფილება აკონტროლებს და დირექტორთა საბჭოს ატყობინებს ლიმიტის ნებისმიერი სახის დარღვევას. დირექტორთა საბჭოს უწყვეტად მიეწოდება განახლებული ინფორმაცია სახაზინო ოპერაციებზე დეტალური ანგარიშგებით. ლიკვიდობის ანგარიში, რომელიც მოიცავს ბანკის ლიკვიდობის პოზიციასში უახლეს ცვლილებებს, ყოველთვიურად წარედგინება დირექტორთა საბჭოს.

11.2 ლიკვიდობის მოთხოვნები

შიდა ლიკვიდობის რისკის მართვისა და კონტროლის გარდა, საქართველოს ეროვნული ბანკი ყველა ბანკისგან მოითხოვს ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტისა (“LCR”) და წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტის (“NSFR”) დაცვას.

ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი განისაზღვრება ბაზელ 3-ის ჩარჩოს შესაბამისად, თუმცა, გამოიყენება გადინებების მაღალი მაჩვენებლები. კოეფიციენტი განიმარტება, როგორც მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივების მოცულობა, რომელიც საჭიროებისამებრ გამოიყენება ლიკვიდობის შესაქმნელად, შეფარდებული წმინდა ფულად გადინებებთან. საქართველოს ეროვნული ბანკის მოთხოვნაა, რომ ყველა ბანკმა ყოველდღიურად დაიცვას მინიმალური მთლიანი ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი 100%-ის ოდენობით, ლარის LCR 75%, ხოლო უცხოური ვალუტის LCR 100%.

კოვიდ-19 პანდემიის გათვალისწინებით ეროვნულმა ბანკმა 2020 წლის მაისში გააუქმა ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტის 75% მოთხოვნა ეროვნულ ვალუტაში 1 წლის ვადით, შესაბამისად 2021

წლის 1 მაისიდან არსებული მინიმალური მოთხოვნების დაცვა აღდგა და ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტის 75% მოთხოვნის დაცვა გახდა სავალდებულო.

ასევე, 2021 წლის ივლისში სებ-მა შეიტანა ცვლილება კომერციული ბანკების მიერ მინიმალური სარეზერვო მოთხოვნების წესში. აღნიშნული ცვლილება გულისხმობს, რომ უცხოური ვალუტით მოზიდული სახსრებისთვის მინიმალური სარეზერვო მოთხოვნების ნორმა ცალკეული კომერციული ბანკისთვის ინდივიდუალურად, დეპოზიტების დოლარიზაციების მიხედვით განისაზღვრება.

2021 წელს ბანკმა განაგრძო ლიკვიდური აქტივების ეფექტურად გამოყენება და ლიკვიდური სახსრებით ბიზნეს სესხების დაფინანსება, შედეგად, ლიკვიდობის პოზიცია წლის განმავლობაში შემცირდა. 2021 წლის ბოლოს ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი (სებ-ის შესაბამისად) იყო 134.68%, რომელიც 12% ით ჩამორჩება 2020 წლის შესაბამის კოეფიციენტს.

ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტის მაჩვენებლები

	დეკ-20	მარ-21	ივნ-21	სექ-21	დეკ-21
ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი, მთლიანი (თვის ბოლო დღე)	146.60%	133.37%	125.04%	140.20%	134.68%
ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი, ლარში (თვის ბოლო დღე)	110.88%	95.12%	96.40%	103.06%	86.87%
ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი, უცხოურ ვალუტაში (თვის ბოლო დღე)	173.70%	228.01%	198.60%	218.43%	205.90%

ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტის შესახებ დამატებით ინფორმაციისთვის იხილეთ დანართი ცხრილი 11.

2019 წლის იანვარში საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა წარადგინა წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი (“NSFR”), როგორც ბანკის სტრუქტურული პროფილის შეფასების საზედამხედველო მექანიზმი. წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტის მიზანია ბანკებისთვის საბალანსო და გარესბალანსო აქტივობების დაფინანსების სტაბილური პროფილის მოთხოვნით საშუალო და გრძელვადიანი დაფინანსების რისკების შემცირება. კოეფიციენტი განიმარტება, როგორც ხელმისაწვდომი სტაბილური დაფინანსების (კაპიტალის და ვალდებულებების ის ნაწილი, რაც შეიძლება დაფინანსების სტაბილურ წყაროდ ჩაითვალოს) შეფარდება სტაბილური დაფინანსების საჭიროებასთან (არსებული სხვადასხვა აქტივების ლიკვიდობის მახასიათებლების ფუნქცია). 2019 წლის სექტემბრიდან დაწესდა წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტის მინიმალური 100%-იანი ლიმიტი. ცხრილი 11.2.1 წარმოადგენს წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტს 2021 წლისთვის.

ცხრილი 11.2.1 წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი

	დეკ-20	მარ-21	ივნ-21	სექ-21	დეკ-21
ხელმისაწვდომი სტაბილური დაფინანსება	2,055,857,761	1,941,745,935	1,960,511,450	2,077,660,400	2,132,240,643
სტაბილური დაფინანსების საჭიროება	1,387,652,210	1,441,264,537	1,460,433,946	1,501,117,105	1,456,959,715
წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი	148.15%	134.73%	134.20%	138.40%	146.30%

დანართი

დანართის ცხრილებში წარმოდგენილი ინფორმაციის გამჟღავნება სავალდებულოა "კომერციული ბანკების მიერ პილარ 2-ის ფარგლებში ინფორმაციის გამჟღავნების მოთხოვნის" შესახებ საქართველოს ეროვნული ბანკის რეგულაციის საფუძველზე. ყველა ცხრილისთვის ანგარიშგების თარიღი (პერიოდი) წარმოადგენს 2021 წლის 31 დეკემბერს, ოდენობები მოცემულია ქართულ ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული.

ცხრილი 1: ბალანსგარეშე ანგარიშების უწყისი

ლარში N	გარასასადასოვლო ვალდებულებები	31/12/2021			31/12/2020			31/12/2019		
		ლარი	უცხ. ვალუტა	სულ	ლარი	უცხ. ვალუტა	სულ	ლარი	უცხ. ვალუტა	სულ
1	პირობითი და სახელმწიფო ვალდებულებები	84,661,024	57,189,366	141,850,390	76,250,396	69,829,269	146,079,665	51,626,192	68,804,449	120,430,641
1.1	გაცემული გარანტიები	11,050,456	6,242,265	17,292,721	6,081,985	6,016,067	12,098,052	5,947,533	12,000,052	17,947,585
1.2	აკრედიტაციები	1,477,201	657,013	2,134,214	9,047,735	-	9,047,735	8,574,362	-	8,574,362
1.3	კლიენტების მიერ აუთენტიციკელი ნაშთები	71,733,367	50,290,087	122,023,454	60,920,676	63,704,666	124,625,343	36,904,297	56,709,406	93,613,703
1.4	სხვა პირობითი ვალდებულებები	400,000	-	400,000	200,000	108,536	308,536	200,000	94,991	294,991
2	ბანკის მიმართ არსებული მოთხოვნის უზრუნველყოფის მიზნით მიღებული გარანტიები	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	ბანკის მიმართ არსებული მოთხოვნის უზრუნველყოფის მიზნით დატვირთული ბანკის აქტივები	267,100,000	-	267,100,000	239,597,000	-	239,597,000	66,465,000	-	66,465,000
3.1	ბანკის ფინანსური აქტივები	267,100,000	-	267,100,000	239,597,000	-	239,597,000	66,465,000	-	66,465,000
3.2	ბანკის არაფინანსური აქტივები	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	ბანკის მოთხოვნის უზრუნველყოფის მიზნით მიღებული გარანტიები	396,430,889	8,209,626,413	8,606,057,303	464,391,867	3,147,145,726	3,611,537,593	556,411,384	2,138,938,946	2,695,350,330
4.1	თავდებობა, სოლიდარული პასუხისმგებლობა	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.2	გარანტია	396,430,889	8,209,626,413	8,606,057,303	464,391,867	3,147,145,726	3,611,537,593	556,411,384	2,138,938,946	2,695,350,330
5	მოთხოვნის უზრუნველყოფის მიზნით ბანკის სასარგებლოდ დატვირთული აქტივები	218,296,746	4,262,859,696	4,481,156,442	161,696,462	3,092,303,835	3,254,000,297	140,348,714	2,084,344,274	2,224,692,989
5.1	ფულადი სახსრები	27,813,183	8,044,539	35,857,723	14,421,722	7,515,981	21,937,702	6,945,372	22,202,756	29,148,128
5.2	მეორეხარისხიანი ლიონები და ქვები	73,449,598	98,955,707	172,405,305	78,065,560	103,991,028	182,056,588	78,939,393	93,537,413	172,476,806
5.3	უძრავი ქონება	15,473,554	2,172,204,743	2,187,678,297	627,031	1,799,382,761	1,800,009,792	205,246	1,182,772,505	1,182,977,751
5.3.1	საცხოვრებელი	271,800	1,029,057,288	1,029,329,088	480,831	961,575,471	962,056,302	42,531	410,935,794	410,978,325
5.3.2	კომერციული	183,000	618,363,431	618,546,431	11,000	506,673,178	506,684,178	11,000	143,431,537	143,442,537
5.3.3	კომპლექსური ტიპის უძრავი ქონება	-	52,705,667	52,705,667	-	52,926,923	52,926,923	-	37,847,905	37,847,905
5.3.4	მშენებლის ნაკვეთები (შენიშნული ნაკვეთების გარეშე)	349,700	427,852,599	428,202,299	100,200	190,306,545	190,406,745	4,000	48,368,699	48,372,699
5.3.5	სხვა	14,669,054	44,225,758	58,894,812	35,000	87,900,644	87,935,644	147,715	542,188,570	542,336,285
5.4	მოძრავი ქონება	3,693,295	195,669,874	199,363,169	3,836,952	183,786,317	187,623,269	5,513,505	151,979,963	157,493,468
5.5	წილის გირავნობა	12,125,000	649,412,248	661,537,248	10,000,000	317,417,700	327,417,700	10,000,000	181,623,850	191,623,850
5.6	ფასიანი ქაღალდები	19,000,000	744,137,604	763,137,604	9,000,000	217,805,545	226,805,545	-	186,089,825	186,089,825
5.7	სხვა	66,742,116	394,434,982	461,177,097	45,745,198	462,404,502	508,149,700	38,745,198	266,137,963	304,883,161
6	წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები	180,347,927	358,115,308	538,463,235	151,995,399	400,052,194	552,047,593	155,752,749	372,043,514	527,796,262
6.1	სავალუტო კურსთან დაკავშირებული კონტრაქტების (გარდა ოფციონებისა) ფარგლებში მისაღები თანხები	12,862,645	244,412,951	257,275,596	9,952,280	255,879,612	265,831,892	89,281,165	168,216,657	257,497,822
6.2	სავალუტო კურსთან დაკავშირებული კონტრაქტების (გარდა ოფციონებისა) ფარგლებში გასაცემი თანხები	167,485,282	113,702,357	281,187,639	142,043,119	144,172,582	286,215,701	66,471,584	203,826,856	270,298,440
6.3	საპროცენტო განაკვეთთან დაკავშირებული კონტრაქტების (გარდა ოფციონებისა) ძირითადი თანხა	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.4	გაყიდვითი ოფციონები	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.5	ნაყიდი ოფციონები	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.6	სხვა წარმოებული ინსტრუმენტების ფარგლებში ბანკის პოტენციური მოთხოვნის ნომინალური ღირებულება	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.7	სხვა წარმოებული ინსტრუმენტების ფარგლებში ბანკის მიმართ პოტენციური მოთხოვნის ნომინალური ღირებულება	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	ბანკის ბალანსზე აუღიარებული საკრედიტო მოთხოვნები	117,377,452	2,173,273	119,550,725	110,334,165	2,062,588	112,396,753	110,090,825	2,029,317	112,120,141
7.1	ბოლო 3 თვის განმავლობაში ბალანსიდან ჩამოწერილი საკრედიტო მოთხოვნების ძირითადი თანხა	354,754	-	354,754	16,600,847	155,259	16,756,106	6,341,831	16,276	6,358,107
7.2	ბოლო 3 თვის განმავლობაში ბალანსზე აუღიარებული და ბალანსიდან ჩამოწერილი მისაღები პროცენტები და ჯარიმები	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7.3	ბოლო 5 წლის განმავლობაში (ბოლო 3 თვის ჩათვლით) ბალანსიდან ჩამოწერილი საკრედიტო მოთხოვნების ძირითადი თანხა	117,377,452	2,173,273	119,550,725	110,334,165	2,062,588	112,396,753	110,090,825	2,029,317	112,120,141
7.4	ბოლო 5 წლის განმავლობაში (ბოლო 3 თვის ჩათვლით) ბალანსიდან ჩამოწერილი და ბალანსზე აუღიარებული მისაღები პროცენტები და ჯარიმები	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	შუქვითი საიმპერიო ოჯახი	3,436,142	40,942,866	44,379,008	3,255,565	49,100,854	52,356,419	3,258,606	45,189,746	48,448,352
8.1	ვადის გარეშე ხელშეკრულების ფარგლებში	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8.2	1 წლამდე ვადით	1,486,829	7,855,339	9,342,168	596,059	9,933,259	10,529,318	688,201	8,678,711	9,366,913
8.3	1-დან 2 წლამდე ვადით	487,868	6,838,087	7,325,955	481,638	8,736,830	9,218,468	453,779	7,754,605	8,208,384
8.4	2-დან 3 წლამდე ვადით	357,473	6,293,204	6,650,677	467,353	7,117,725	7,585,078	389,658	6,935,029	7,324,687
8.5	3-დან 4 წლამდე ვადით	347,673	5,342,039	5,689,712	430,658	6,194,464	6,625,122	375,373	5,517,979	5,893,352
8.6	4-დან 5 წლამდე ვადით	315,123	4,336,403	4,651,527	417,978	5,159,419	5,577,397	338,678	4,589,492	4,928,170
8.7	5 წელზე მეტი ვადით	441,175	10,277,794	10,718,970	861,879	11,959,157	12,821,035	1,012,917	11,713,930	12,726,846
9	კაპიტალური დანახარების პოტენციური სახელმწიფო ვალდებულება	110,211	1,787,221	1,897,432	408,416	2,265,133	2,673,548	483,551	5,750,730	6,234,281

ცხრილი 2: საზედამხედველო კაპიტალი

N	ლარში	
1	ძირითადი პირველადი კაპიტალი საზედამხედველო კორექტირებამდე	335,095,827
2	ჩვეულებრივი აქციები, რომლებიც აკმაყოფილებენ ძირითადი პირველადი კაპიტალის კრიტერიუმებს	44,490,460
3	დამატებითი სახსრები ჩვეულებრივ აქციებზე, რომლებიც აკმაყოფილებენ ძირითადი პირველადი კაპიტალის კრიტერიუმებს	35,132,256
4	აკუმულირებული სხვა სრული შემოსავალი	35,278,498
5	სხვა რეზერვები	1,694,028
6	გაუნაწილებელი მოგება (ზარალი)	218,500,585
7	ძირითადი პირველადი კაპიტალის საზედამხედველო კორექტირებები	95,124,322
8	აქციების გადაფასების რეზერვი	35,278,498
9	მოგებასა და ზარალში აქციების არარეალიზებული გადაფასების შედეგად მიღებული აკუმულირებული მოგების ის ნაწილი, რომელიც აღემატება მოგებასა და ზარალში არარეალიზებული გადაფასების შედეგად ასახულ აკუმულირებულ ზარალს	3,037,001
10	არამატერიალური აქციები	56,702,091
11	აქციების კლასიფიკაციის შედეგად მიღებული რეზერვების უკმარისობა	0
12	ინვესტიციები საკუთარ აქციებში	0
13	კომერციული ბანკების, სადაზღვევო კომპანიებისა და სხვა საფინანსო ინსტიტუტების კაპიტალში ორმხრივი მფლობელობა	0
14	ფულადი ნაკადების ჰეჯირების რეზერვი	0
15	გადავადებული საგადასახადო აქციები, რომლებზეც არ ვრცელდება ზღვრული დაქვითვის მეთოდი (დაკავშირებული საგადასახადო ვალდებულების გამოკლებით)	0
16	მნიშვნელოვანი ინვესტიციები კომერციული ბანკების, სადაზღვევო კომპანიებისა და სხვა საფინანსო ინსტიტუტების ძირითადი პირველადი კაპიტალის ინსტრუმენტებში (რომლებიც არაა ჩვეულებრივი აქციები)	0
17	აქციების ფლობა და სხვა სახით 10%-ზე მეტი წილის ფლობა კომერციული დაწესებულებების სააქციო კაპიტალში	106,733
18	მნიშვნელოვანი ინვესტიციები კომერციული ბანკების, სადაზღვევო კომპანიებისა და სხვა საფინანსო ინსტიტუტების ჩვეულებრივ აქციებში (ნაწილი, რომელიც აღემატება 10%-იან ზღვარს)	0
19	ინვესტიციები კომერციული ბანკების, სადაზღვევო კომპანიებისა და სხვა საფინანსო ინსტიტუტების კაპიტალში 10%-ზე ნაკლები წილის მფლობელობით (ნაწილი, რომელიც აღემატება 10%-იან ზღვარს)	0
20	დროებითი სხვაობებით წარმომხილი გადავადებული საგადასახადო აქციები (ნაწილი, რომელიც აღემატება 10%-იან ზღვარს, დაკავშირებული საგადასახადო ვალდებულების გამოკლებით)	0
21	მნიშვნელოვანი ინვესტიციები და გადავადებული საგადასახადო აქციები, რომლებიც აღემატება ძირითადი პირველადი კაპიტალის 15% -ს	0
22	ძირითადი პირველადი კაპიტალის საზედამხედველო დაქვითვები, რომლებიც გამოწვეულია დამატებითი პირველადი კაპიტალისა და მეორადი კაპიტალის უკმარისობით ინვესტიციების დაქვითვისათვის	0
23	ძირითადი პირველადი კაპიტალი	239,971,505
24	დამატებითი პირველადი კაპიტალი საზედამხედველო კორექტირებამდე	4,565,384
25	ინსტრუმენტები, რომლებიც აკმაყოფილებენ დამატებითი პირველადი კაპიტალის კრიტერიუმებს	45,654
26	მათ შორის, კლასიფიცირებული კაპიტალად შესაბამისი ბუღალტრული აღრიცხვის სტანდარტებით	45,654
27	მათ შორის, კლასიფიცირებული ვალდებულებად შესაბამისი ბუღალტრული აღრიცხვის სტანდარტებით	0
28	დამატებითი სახსრები ინსტრუმენტებზე, რომლებიც აკმაყოფილებენ დამატებითი პირველადი კაპიტალის კრიტერიუმებს	4,519,730
29	დამატებითი პირველადი კაპიტალის საზედამხედველო კორექტირებები	0
30	ინვესტიციები საკუთარ აქციებში, რომლებიც აკმაყოფილებენ დამატებითი პირველადი კაპიტალის კრიტერიუმებს	0
31	დამატებითი პირველადი კაპიტალის ინსტრუმენტებში უკარედიანი მფლობელობა	0
32	მნიშვნელოვანი ინვესტიციები კომერციული ბანკების, სადაზღვევო კომპანიებისა და სხვა საფინანსო ინსტიტუტების დამატებითი პირველადი კაპიტალის ინსტრუმენტებში (რომლებიც არაა ჩვეულებრივი აქციები)	0
33	ინვესტიციები კომერციული ბანკების, სადაზღვევო კომპანიებისა და სხვა საფინანსო ინსტიტუტების კაპიტალში 10%-ზე ნაკლები წილის მფლობელობით (ნაწილი, რომელიც აღემატება 10%-იან ზღვარს)	0
34	დამატებითი პირველადი კაპიტალის საზედამხედველო დაქვითვები, რომლებიც გამოწვეულია მეორადი კაპიტალის უკმარისობით ინვესტიციების დაქვითვისათვის	0
35	დამატებითი პირველადი კაპიტალი	4,565,384
36	მეორადი კაპიტალი საზედამხედველო კორექტირებამდე	97,704,464
37	ინსტრუმენტები, რომლებიც აკმაყოფილებენ მეორადი კაპიტალის კრიტერიუმებს	74,104,226
38	დამატებითი სახსრები ინსტრუმენტებზე, რომლებიც აკმაყოფილებენ მეორადი კაპიტალის კრიტერიუმებს	0
39	საერთო რეზერვები საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციების მაქსიმუმ 1.25%-ის ოდენობით	23,600,238
40	მეორადი კაპიტალის საზედამხედველო კორექტირებები	0
41	ინვესტიციები საკუთარ აქციებში, რომლებიც აკმაყოფილებენ მეორადი კაპიტალის კრიტერიუმებს	0
42	მეორადი კაპიტალის ინსტრუმენტებში ორმხრივი მფლობელობა	0
43	მნიშვნელოვანი ინვესტიციები კომერციული ბანკების, სადაზღვევო კომპანიებისა და სხვა საფინანსო ინსტიტუტების მეორადი კაპიტალის ინსტრუმენტებში (რომლებიც არაა ჩვეულებრივი აქციები)	0
44	ინვესტიციები კომერციული ბანკების, სადაზღვევო კომპანიებისა და სხვა საფინანსო ინსტიტუტების კაპიტალში 10%-ზე ნაკლები წილის მფლობელობით (ნაწილი, რომელიც აღემატება 10%-იან ზღვარს)	0
45	მეორადი კაპიტალი	97,704,464

ცხრილი 3: საბალანსო უწყისისა და საზედამხედველო კაპიტალის ელემენტებს შორის კავშირები

N	სტანდარტიზებული საზედამხედველო ანგარიშგების საბალანსო ელემენტები	საბალანსო ღირებულება ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებებში ადგილობრივი ბუღალტრული აღრიცხვის სტანდარტების მიხედვით	კავშირი კაპიტალის ცხრილთან
1	ნადი ფული	269,082,422	
2	ფულადი სახსრები საქართველოს ეროვნულ ბანკში	114,713,313	
3	ფულადი სახსრები სხვა ბანკებში	330,994,892	
4	ფასიანი ქაღალდები დილინგური ოპერაციებისათვის		
5	საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	233,393,540	
6.1	მთლიანი სესხები	1,975,000,866	
6.2	<i>მინუს: სესხების შესაძლო დანაკარგების რეზერვი</i>	<i>-140,334,062</i>	
6.2.1	<i>მათ შორის სესხების შესაძლო დანაკარგების საერთო რეზერვი</i>	<i>23,600,238</i>	
6.2.2	<i>მათ შორის COVID 19-თან დაკავშირებული რეზერვი</i>		
6	წმინდა სესხები	1,834,666,804	
7	დარიცხული მისაღები პროცენტები და დივიდენდები	34,113,919	
8	დასაკუთრებული უძრავი და მოძრავი ქონება	116,954	
9	ინვესტიციები საწესდებო კაპიტალში	106,733	
9.1	<i>მათ შორის 10 %-იანი წილობრივი მფლობელობა ფინანსურ დაწესებულებებში</i>	<i>106,733</i>	
9.2	<i>მათ შორის მნიშვნელოვანი ინვესტიციები, რომლებიც შეზღუდულად აღიარდება</i>		
9.3	<i>მათ შორის 10%-ზე ნაკლები წილობრივი მფლობელობა, რომელიც შეზღუდულად აღიარდება</i>		
10	პირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები	239,803,221	
10.1	<i>მათ შორის არამატერიალური აქტივები</i>	<i>56,702,091</i>	ცხრილი 9 (კაპიტალი), N10
11	სხვა აქტივები	54,356,277	
12	მთლიანი აქტივები	3,111,348,075	
13	ბანკების დეპოზიტები	5,012,984	
14	მიმდინარე დეპოზიტები (ანგარიშები)	1,020,542,249	
15	მოთხოვნამდე დეპოზიტები	271,101,336	
16	ვადიანი დეპოზიტები	931,068,043	
17	საკუთარი სავალო ფასიანი ქაღალდები	0	
18	ნასესხები სახსრები	344,496,233	
19	დარიცხული გადასახდელი პროცენტები და დივიდენდები	12,513,371	
20	სხვა ვალდებულებები	74,937,413	
20.1	<i>მათ შორის გარესაბალანსო ელემენტების საერთო რეზერვი</i>	<i>-210,327</i>	
21	სუბორდინირებული ვალდებულებები	112,015,236	
21.1	<i>მათ შორის მეორად საზედამხედველო კაპიტალში ჩასათვლელი ინსტრუმენტები</i>	<i>74,104,226</i>	
22	მთლიანი ვალდებულებები	2,771,686,865	
23	ჩვეულებრივი აქციები	54,628,743	
24	პრივილეგირებული აქციები	61,391	
25	<i>მინუს: გამოსყიდული აქციები</i>	<i>-10,154,020</i>	
26	საემისიო კაპიტალი	39,651,986	
27	საერთო რეზერვები	1,694,028	
28	გაუნაწილებელი მოგება	218,500,586	
29	აქტივების გადაფასების რეზერვი	35,278,498	
30	სულ სააქციო კაპიტალი	339,661,210	

ცხრილი 4: რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები

N	ლარში	31/12/2021	31/12/2020	31/12/2019
1	საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები	1,888,019,009	1,802,773,676	1,390,536,797
1.1	საბალანსო ელემენტები	1,846,189,665	1,764,850,264	1,358,398,135
1.1.1	მათ შორის: ზღვრული დაქვითვის მეთოდს დაქვემდებარებული რისკის პოზიციები, რომლებიც არ იქვითება კაპიტალიდან (რომლებიც იწონება 250%-ში)	-	-	-
1.2	გარესაბალანსო ელემენტები	27,912,616	22,533,462	19,332,413
1.3	კონტრაგენტთან დაკავშირებული საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები	13,916,727	15,389,950	12,806,249
2	საბაზრო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები	37,206,543	42,402,190	11,395,735
3	საოპერაციო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები	394,734,589	381,833,773	400,856,480
4	სულ რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები	2,319,960,142	2,227,009,638	1,802,789,012

ცხრილი 5: აქტივებსა და საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონვას დაქვემდებარებულ საბალანსო ელემენტებს შორის კავშირები

	სტანდარტიზებული საზედამხებელო ანგარიშების საბალანსო ელემენტები	საბალანსო ღირებულებები ადგილობრივი ბუღალტრული აღრიცხვის წესების მიხედვით (ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება)	საბალანსო ღირებულებები	
			ელემენტი, რომელზეც არ ვრცელდება კაპიტალის მოთხოვნა ან ექვემდებარება კაპიტალიდან დაქვითვას	საკრედიტო რისკით შეწონვას დაქვემდებარებული საბალანსო ელემენტების ნომინალური ღირებულება
1	ნაღდი ფული	269,082,422		269,082,422
2	ფულადი სახსრები საქართველოს ეროვნულ ბანკში	114,713,313		114,713,313
3	ფულადი სახსრები სხვა ბანკებში	330,994,892		330,994,892
4	ფასიანი ქაღალდები დილინგური ოპერაციებისათვის	-		-
5	საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	233,393,540		233,393,540
6.1	მთლიანი სესხები	1,975,000,866		1,975,000,866
6.2	<i>მინუს: სესხების შესაძლო დანაკარგების რეზერვი</i>	<i>(140,334,062)</i>		<i>(140,334,062)</i>
6	წმინდა სესხები	1,834,666,804		1,834,666,804
7	დარიცხული მისაღები პროცენტები და დივიდენდები	34,113,919		34,113,919
8	დასაკუთრებული უძრავი და მოძრავი ქონება	116,954		116,954
9	ინვესტიციები საწესდებო კაპიტალში	106,733	106,733	0
10	ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები	239,803,221	91,980,589	147,822,633
11	სხვა აქტივები	54,356,277		54,356,277
საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონვას დაქვემდებარებული საბალანსო ელემენტების ჯამური ღირებულება კორექტირებამდე		3,111,348,075	92,087,322	3,019,260,754

ცხრილი 6: საბალანსო ელემენტების ღირებულებასა და საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონვას დაქვემდებარებულ რისკის პოზიციებს შორის განსხვავებები

1	საბალანსო ელემენტების ჯამური ნომინალური ღირებულება საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონვის მიზნებისთვის კორექტირებამდე	3,019,260,754
2.1	საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონვას დაქვემდებარებული გარესაბალანსო ელემენტების ნომინალური ღირებულება	141,450,390
2.2	კონტრაგენტთან დაკავშირებული საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონვას დაქვემდებარებული გარესაბალანსო ელემენტების ნომინალური ღირებულება	257,624,073
3	საბალანსო და არასაბალანსო ელემენტების ჯამური ნომინალური ღირებულება საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონვის მიზნებისთვის კორექტირებამდე	3,418,335,216
4	კაპიტალის ადეკვატურობის მიზნებისთვის გაუფასურებასთან დაკავშირებული საზედამხებელო კორექტირებების ეფექტი	34,406,561
5.1	საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონვასთან დაკავშირებული გარესაბალანსო ელემენტების საკრედიტო კონვერსიის ფაქტორის ეფექტი	(108,227,937)
5.2	კონტრაგენტთან დაკავშირებული საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონვასთან დაკავშირებული გარესაბალანსო ელემენტების საკრედიტო კონვერსიის ფაქტორის ეფექტი (ცხრილი CCR)	(243,707,346)
6	სხვა კორექტირებების ეფექტი (ასეთის არსებობის შემთხვევაში)	
7	სულ საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონვას დაქვემდებარებული რისკის პოზიციები	3,100,806,494

ცხრილი 7: საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები (საბალანსო და კრედიტ კონვერსიის ფაქტორის გათვალისწინებით გარესაბალანსო ელემენტები)

პტივების კლასები	რისკის წონები	0%		20%		35%		50%		75%		100%		150%		250%		საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები საკრედიტო რისკის მიტევაგამდე
		საბალანსო	გარესაბალანსო	საბალანსო	გარესაბალანსო	საბალანსო	გარესაბალანსო	საბალანსო	გარესაბალანსო	საბალანსო	გარესაბალანსო	საბალანსო	გარესაბალანსო	საბალანსო	გარესაბალანსო			
1	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები ცენტრალური მთავრობებისა და ცენტრალური ბანკების მიმართ	286,683,127	-	-	-	-	-	-	-	-	-	75,802,220	-	-	-	-	-	75,802,220
2	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები რეგიონული მთავრობებისა და ადგილობრივი თვითმმართველობების მიმართ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები საჯარო დაწესებულებების მიმართ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები მრავალმხრივი განვითარების ბანკების მიმართ	547,403	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები საერთაშორისო ორგანიზაციების მიმართ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	894,392	-	-	-	-	-	894,392
6	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები კომერციული ბანკების მიმართ	-	-	328,503,324	-	-	-	2,779,340	-	-	-	971,907	-	-	-	-	-	68,062,242
7	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები კორპორატიული კლიენტების მიმართ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	398,861,663	19,739,185	-	-	-	-	-	418,600,848
8	უპირობო და პირობითი საცალო მოთხოვნები	-	-	-	-	-	-	-	1,025,274,681	13,483,267	-	-	-	-	-	-	-	779,068,461
9	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები, რომლებიც უზრუნველყოფილია საცხოვრებელი ქონების იპოთეკით	-	-	-	-	280,456,616	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	98,159,816
10	ვადაგადაცილებული სესხები	-	-	-	-	-	-	999,476	-	-	-	4,788,030	-	1,167,858	-	-	-	7,039,555
11	მაღალი საზედაუმხედველო რისკის კატეგორიაში შემავალი ერთეულები	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	74,968,664	-	149,436,438	-	2,066,880	-	304,290,521
12	მოკლევადიანი მოთხოვნები კორპორატიული კლიენტების მიმართ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	მოთხოვნები კოლექტიური ინვესტიციების სახით	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	სხვა ერთეულები	268,564,144	-	521,257	-	-	-	-	-	-	-	150,379,892	-	-	-	-	-	150,484,144
სულ		555,794,674	0	329,024,581	0	280,456,616	0	3,778,816	0	1,025,274,681	13,483,267	706,666,769	19,739,185	150,604,296	0	2,066,880	0	1,902,402,198

ცხრილი 8: საკრედიტო რისკის მიტიგაცია (საბალანსო და გარესაბალანსო ელემენტები)

	კრედიტის დაფინანსებული უზრუნველყოფა		სულ საბალანსო ელემენტების საკრედიტო მიტიგაცია	სულ გარესაბალანსო ელემენტების საკრედიტო მიტიგაცია	სულ საკრედიტო რისკის მიტიგაცია	
	სადეპოზიტო ანგარიშზე განთავსებული ფულადი სახსრები ან ფულთან გათანაბრებული ფინანსური ინსტრუმენტები	ოქროს სტანდარტული ზოლი ან მისი ექვივალენტი				
1	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები ცენტრალური მთავრობებისა და ცენტრალური ბანკების მიმართ	-	-	-	-	
2	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები რეგიონული მთავრობებისა და ადგილობრივი თვითმმართველობების მიმართ	-	-	-	-	
3	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები საჯარო დაწესებულებების მიმართ	-	-	-	-	
4	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები მრავალმხრივი განვითარების ბანკების მიმართ	-	-	-	-	
5	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები საერთაშორისო ორგანიზაციების მიმართ	-	-	-	-	
6	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები კომერციული ბანკების მიმართ	-	-	-	-	
7	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები კორპორატიული კლიენტების მიმართ	15,910,340	-	14,843,233	1,067,107	
8	უპირობო და პირობითი საცალო მოთხოვნები	11,964,721	-	11,092,809	871,912	
9	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები, რომლებიც უზრუნველყოფილია საცხოვრებელი ქონების იპოთეკით	-	-	-	-	
10	ვადაგადაცილებული სესხები	424,855	-	424,855	-	
11	მაღალი საზედამხედველო რისკის კატეგორიაში შემავალი ერთეულები	1	-	1	-	
12	მოკლევადიანი მოთხოვნები კორპორატიული კლიენტების მიმართ	-	-	-	-	
13	მოთხოვნები კოლექტიური ინვესტიციების სახით	-	-	-	-	
14	სხვა ერთეულები	-	-	-	-	
სულ		28,299,918	-	26,360,898	1,939,019	28,299,918

ცხრილი 9: სტანდარტიზებული მიდგომა - საკრედიტო რისკის მიტიგაცია

	აქტივების კლასები	საბალანსო ელემენტები - რისკის პოზიციების ღირებულება	გარესაბალანსო ელემენტები		რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები საკრედიტო რისკის მიტიგაციამდე	რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები საკრედიტო რისკის მიტიგაციის ეფექტის გათვალისწინებით	რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების სიმკვრივე
			გარესაბალანსო ელემენტები ნომინალური ღირებულება	გარესაბალანსო ელემენტები კონვერსიის ფაქტორის გათვალისწინებით			
1	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები ცენტრალური მთავრობებისა და ცენტრალური ბანკების მიმართ	362,485,347	-	-	75,802,220	75,802,220	21%
2	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები რეგიონული მთავრობებისა და ადგილობრივი თვითმმართველობების მიმართ	-	-	-	-	-	nmf
3	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები საჯარო დაწესებულებების მიმართ	-	-	-	-	-	nmf
4	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები მრავალმხრივი განვითარების ბანკების მიმართ	547,403	-	-	-	-	0%
5	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები საერთაშორისო ორგანიზაციების მიმართ	894,392	-	-	894,392	894,392	100%
6	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები კომერციული ბანკების მიმართ	332,254,571	-	-	68,062,242	68,062,242	20%
7	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები კორპორატიული კლიენტების მიმართ	398,861,663	85,945,266	19,739,185	418,600,848	402,690,508	96%
8	უპირობო და პირობითი საცალო მოთხოვნები	1,025,274,681	55,505,124	13,483,267	779,068,461	767,103,740	74%
9	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები, რომლებიც უზრუნველყოფილია საცხოვრებელი ქონების იპოთეკით	280,456,616	-	-	98,159,816	98,159,816	35%
10	ვადაგადაცილებული სესხები	6,955,364	-	-	7,039,555	6,614,700	95%
11	მაღალი საზედამხებდებლო რისკის კატეგორიაში შემავალი ერთეულები	226,471,982	-	-	304,290,521	304,290,520	134%
12	მოკლევადიანი მოთხოვნები კორპორატიული კლიენტების მიმართ	-	-	-	-	-	nmf
13	მოთხოვნები კოლექტიური ინვესტიციების სახით	-	-	-	-	-	nmf
14	სხვა ერთეულები	419,465,293	-	-	150,484,144	150,484,144	36%
სულ		3,053,667,312	141,450,390	33,222,453	1,902,402,198	1,874,102,281	61%

ცხრილი 10: კონტრაგენტთან დაკავშირებული საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები

		ნომინალური ღირებულება	პროცენტი	რისკის პოზიციების ღირებულება	0%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	250%	კონტრაგენტთან დაკავშირებული საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები
1	სავალუტო კურსთან დაკავშირებული კონტრაქტები	257,624,073		13,916,727						13,916,727			13,916,727
1.1	კონტრაქტები 1 წელზე ნაკლები ვადით	137,022,791	2.0%	2,740,456						2,740,456			2,740,456
1.2	კონტრაქტები 1–დან 2 წლამდე ვადით	-	5.0%	0						-			0
1.3	კონტრაქტები 2–დან 3 წლამდე ვადით	87,403,301	8.0%	6,992,264						6,992,264			6,992,264
1.4	კონტრაქტები 3–დან 4 წლამდე ვადით	15,457,000	11.0%	1,700,270						1,700,270			1,700,270
1.5	კონტრაქტები 4–დან 5 წლამდე ვადით	17,740,981	14.0%	2,483,737						2,483,737			2,483,737
1.6	კონტრაქტები 5 წელზე მეტი ვადით												
2	საპროცენტო განაკვეთთან დაკავშირებული კონტრაქტები												
2.1	კონტრაქტები 1 წელზე ნაკლები ვადით		0.5%										
2.2	კონტრაქტები 1–დან 2 წლამდე ვადით		1.0%										
2.3	კონტრაქტები 2–დან 3 წლამდე ვადით		2.0%										
2.4	კონტრაქტები 3–დან 4 წლამდე ვადით		3.0%										
2.5	კონტრაქტები 4–დან 5 წლამდე ვადით		4.0%										
2.6	კონტრაქტები 5 წელზე მეტი ვადით												
	სულ	257,624,073		13,916,727						13,916,727			13,916,727

ცხრილი 11: ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი

	შეუწონავი მონაცემები (დღიური საშუალო)			სებ-ის მეთოდოლოგიით* შეწონილი მონაცემები (დღიური საშუალო)			ბაზელის მეთოდოლოგიით შეწონილი მონაცემები (დღიური საშუალო)					
	ლარი	უცხ. ვალუტა	სულ	ლარი	უცხ. ვალუტა	სულ	ლარი	უცხ. ვალუტა	სულ			
მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივები												
1	მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივები			414,948,417	442,984,457	857,932,874	407,353,988	130,760,646	538,114,634			
გადინება												
2	ფიზიკური პირების დეპოზიტები			758,351,379	423,778,741	1,182,130,119	118,331,094	73,876,284	192,207,378	30,409,159	19,330,055	49,739,214
3	არაუზრუნველყოფილი საბითუმო დაფინანსება			727,709,380	416,190,478	1,143,899,859	295,649,024	110,091,547	405,740,571	241,436,132	78,536,268	319,972,400
4	უზრუნველყოფილი დაფინანსება					-						
5	ბალანსგარეშე ვალდებულებები და წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების წმინდა მოკლე პოზიცია			668,757	-	668,757	7,337	-	7,337	7,337	-	7,337
6	სხვა საკონტრაქტო გადინება			48,919,107	29,775,269	78,694,376	17,229,584	23,087,109	40,316,693	5,286,933	5,512,626	10,799,558
7	სხვა გადინება			81,080,238	53,538,560	134,618,798	34,760,405	10,151,819	44,912,224	34,446,966	10,500,366	44,947,332
8	ფულის მთლიანი გადინება			1,616,728,861	923,283,048	2,540,011,909	465,977,444	217,206,759	683,184,203	311,586,528	113,879,314	425,465,842
შემოდინება												
9	უკურეპო ოპერაციები და ფასიანი ქაღალდების სესხება			15,652,174	-	15,652,174	-	-	-	-	-	-
10	სხვა შემოდინება კონტრაგენტებიდან			1,334,627,755	568,335,253	1,902,963,008	70,192,318	6,639,908	76,832,225	77,787,311	319,705,999	397,493,309
11	ფულის სხვა შემოდინება			34,669,227	4,424,278	39,093,505	1,489,852	-	1,489,852	1,489,852	-	1,489,852
12	ფულის მთლიანი შემოდინება			1,384,949,155	572,759,531	1,957,708,686	71,682,170	6,639,908	78,322,078	79,277,163	319,705,999	398,983,162
				მთლიანი თანხა სებ-ის მეთოდოლოგიით (ლიმიტების გათვალისწინებით)			მთლიანი თანხა ბაზელის მეთოდოლოგიით (ლიმიტების გათვალისწინებით)					
13	მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივები			414,948,417	442,984,457	857,932,874	407,353,988	130,760,646	538,114,634			
14	ფულის წმინდა გადინება			394,295,274	210,566,851	604,862,125	232,309,364	28,469,829	106,366,460			
15	ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი (%)			105.24%	210.38%	141.84%	175.35%	459.30%	505.91%			

* სებ-ის მეთოდოლოგიით გაანგარიშებული კოეფიციენტები წარმოადგენს კომერციული ბანკებისათვის სავალდებულოდ დასაცავ მოთხოვნას, ხოლო ბაზელის მეთოდოლოგიით დათვლილი მონაცემები წარმოადგენილია საილუსტრაციო მიზნებისათვის.

ცხრილი 12: ფასს-ის მიხედვით მომზადებულ ფინანსურ ანგარიშგებასა და საზედამხებელო მიზნებისთვის მომზადებულ ანგარიშგებას შორის კავშირი

აქტივები (როგორც წარმოდგენილია გამოქვეყნებულ ფასს ფინანსურ ანგარიშგებაში)	გამოქვეყნებულ ფასს ფინანსურ ანგარიშგებაში მოცემული საბალანსო დირექტურები (ათასი ლარი)	საბალანსო დირექტურები ფასს-ის მიხედვით საზედამხებელო მიზნებისთვის გამოქვეყნებული კომპოლიციის დონეზე (ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება)	საბალანსო დირექტურები ადგილობრივი ბუღალტრული აღრიცხვის წესების მიხედვით (ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება)	შენიშვნა	საბალანსო დირექტურების გადაყვანა სტანდარტიზებული საზედამხებელო ანგარიშგების ფორმატში														
					1	2	3	4	5	6.1	6.2	6	7	8	9	10	11	12	
					ნაღდი ველი	ვალდებულებები საკრედიტო ეროვნულ ბანკში	ვალდებულებები სხვა ბანკებში	ფასიანი ქაღალდები დივიდენდი ოპორტუნისტებისთვის	საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	მოლიანი სესხები	მარჯს სესხების შენახი დანაკარგების რეზერვი	წმინდა სესხები	დარიცხული მასალები პროცენტები და დივიდენდები	დასაკრებელი ურთი და მომხმარებელი კომპანია	ინვესტიციები საწვავი კატალიზატორებისთვის	პროიანი საბუღალტრო არამატერიალური აქტივები	სხვა აქტივები	მოლიანი აქტივები	
1	ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	641,615	641,617,400	643,724,218	1	269,082,422	43,646,906	330,994,892											643,724,220
2	მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	87,656	87,656,333	71,066,408			71,066,408												71,066,408
3	კლიენტებზე გაცემული სესხები	1,879,721	1,879,720,586	1,868,780,722	2					1,975,000,866	-140,334,062	1,834,666,804	34,113,919						1,868,780,722
4	საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	239,654	239,654,140	233,393,540					233,393,540										233,393,540
5	მირითადი საშუალებები	148,071	147,878,895	150,137,439															150,137,439
6	არამატერიალური აქტივები	55,893	55,893,270	56,702,089															56,702,089
7	აქტივების გამოყენების უფლება	32,964	32,963,693	32,963,695															32,963,695
8	წინასწარი გადახდები	4,689	4,688,611	42,064,223	3													42,064,223	
9	მოგების გადავადებული საგადასახადო აქტივები	3,552	3,551,650	3,551,650															3,551,650
10	სხვა აქტივები	17,895	18,931,444	8,964,091	4									116,954	106,733			8,964,091	
11	მოლიანი აქტივები	3,111,710	3,112,556,022	3,111,348,075		269,082,422	114,713,313	330,994,892		233,393,540	1,975,000,866	-140,334,062	1,834,666,804	34,113,919	116,954	106,733	239,803,223	54,356,277	3,111,348,077

(1) განმარტება გამოქვეყნებული ფასს-ის მიხედვით ფულადი სახსრებისა და ვალდებულებების განმარტება
 (2) განმარტება ძირითადად გამოქვეყნებული საკრედიტო უარსა, საფასურის გადახდების და დარიცხვების დასაყრდენი სხვადასხვა მეთოდოლოგიებით ეროვნულ ბანკსა და ფასს-ს შორის
 (3) განმარტება ძირითადად გამოქვეყნებული სესხების დარიცხვის სხვადასხვა მეთოდოლოგიებით ეროვნულ ბანკსა და ფასს-ს შორის
 (4) სხვათა აიხსნება კონკრეტული ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების თვითნებური ფასს-ის მიერ და სხ-სა და ფასს-ს შორის არსებული განმარტებული დარღვევების პოლიტიკით

ვალდებულებები (როგორც წარმოდგენილია გამოქვეყნებულ ფასს ფინანსურ ანგარიშგებაში)	გამოქვეყნებულ ფასს ანგარიშგებაში მოცემული საბალანსო დირექტურები (ათასი ლარი)	საბალანსო დირექტურები ფასს-ის მიხედვით საზედამხებელო მიზნებისთვის გამოქვეყნებული კომპოლიციის დონეზე (ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება)	საბალანსო დირექტურები ადგილობრივი ბუღალტრული აღრიცხვის წესების მიხედვით (ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება)	შენიშვნა	საბალანსო დირექტურების გადაყვანა სტანდარტიზებული საზედამხებელო ანგარიშგების ფორმატში													
					13	14	15	16	17	18	19	20	21	22				
					მარჯს დარიცხვები	მოხდინარეობს (სტრუქტურა)	მოხდინარეობს დარიცხვები	ვალდებულებები	საფასურის სხვა ფასიანი ქაღალდები	მარჯს-საბანკო	დარიცხული გადახდები პროცენტები და დივიდენდები	სხვა ვალდებულებები	სუბსიდიზებული ვალდებულებები	მოლიანი ვალდებულებები				
12	ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	349,727	349,727,470	358,967,740		5,012,984					344,496,233	6,811	9,451,713					358,967,740
13	ვალდებულებები კლიენტების მიმართ	2,233,668	2,233,649,724	2,237,519,952			1,020,542,249	271,101,336	931,068,043			11,131,778	3,676,546					2,237,519,952
14	მოგების მიმდინარე საგადასახადო ვალდებულებები	0	0	1,693,997	1								1,693,997					1,693,997
15	მოგების გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	835	835,104	11,306,991	1							1,374,781	9,932,209					11,306,991
16	სხვა ვალდებულებები	66,023	66,042,112	50,182,949									50,182,949					50,182,949
17	სუბსიდიზებული ვალი	112,460	112,459,889	112,015,236										112,015,236				112,015,236
18	მოლიანი ვალდებულებები	2,762,713	2,762,714,299	2,771,686,865		5,012,984	1,020,542,249	271,101,336	931,068,043	0	344,496,233	12,513,371	74,937,413	112,015,236				2,771,686,865

(1) განმარტება მოხდინარე შუამავალსა და გადავადებულ საშემოსულო გადასახადის ვალდებულებებს შორის აიხსნება ფასს-ისა და ეროვნული ბანკის ანგარიშგებაში სხვადასხვა საგადასახადო აღიარების მეთოდოლოგიებით

კაპიტალი (როგორც წარმოდგენილია გამოქვეყნებულ ფასს ფინანსურ ანგარიშგებაში)	გამოქვეყნებულ ფასს ანგარიშგებაში მოცემული საბალანსო დირექტურები (ათასი ლარი)	საბალანსო დირექტურები ფასს-ის მიხედვით საზედამხებელო მიზნებისთვის გამოქვეყნებული კომპოლიციის დონეზე (ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება)	საბალანსო დირექტურები ადგილობრივი ბუღალტრული აღრიცხვის წესების მიხედვით (ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება)	შენიშვნა	საბალანსო დირექტურების გადაყვანა სტანდარტიზებული საზედამხებელო ანგარიშგების ფორმატში													
					23	24	25	26	27	28	29	30						
					რეზერვები	პროვიდენტული აქტივები	მარჯს-საბანკო	საქმიანი კაპიტალი	საერთო რეზერვები	გაუნაწილებელი მოგება	აქტივების გადახდების რეზერვი	სულ საერთო კაპიტალი						
19	საწვდომი კაპიტალი	54,629	54,628,743	54,628,741		54,628,741												54,628,741
20	დამატებითი შუამავალი კაპიტალი	36,851	35,557,785	35,132,256					35,132,256									35,132,256
21	გამოსყიდული საკუთარი აქციები	-10,138	-10,138,283	-10,138,283														-10,138,283
22	კონტრ-ტრენდები პროვიდენტული აქციები	4,565	4,565,384	4,565,384														4,565,384
23	გაუნაწილებელი მოგება	240,950	243,087,808	220,194,614	1		61,391	-15,737	4,519,730		1,694,028	218,500,586						220,194,614
24	სხვა რეზერვები	22,140	22,140,287	35,278,498														35,278,498
25	მოლიანი კაპიტალი	348,997	349,841,723	339,661,210		54,628,741	61,391	-10,154,020	39,651,986	1,694,028	218,500,586	35,278,498						339,661,210

(1) სხვათა გაუნაწილებელი მოგებაში გამოქვეყნებული ისტორიის მანძილზე დაგროვილი განმარტების გამო, რომლებზე გამოქვეყნებულია ფასს-ისა და ეროვნული ბანკის ანგარიშგების სტანდარტების სხვაობით

ცხრილი 13: კონსოლიდაცია საწარმოების მიხედვით

	კომპანიის დასახელება	სააღრიცხვო კონსოლიდაციის მეთოდი	საზედამხედველო კონსოლიდაციის მეთოდი				აღწერა
			სრული კონსოლიდაცია	პროპორციული კონსოლიდაცია	არც კონსოლიდირებული და არც დაქვითული	დაქვითული	
1	სს „სმარტექსი“	კაპიტალ-მეთოდი		x			ადრეული ეტაპის VC ინვესტიციები
2	შპს „ბას სტოპ“*	სრულად კონსოლიდირებული	x				გარე რეკლამირება

ცხრილი 14: ინფორმაცია საოპერაციო დანაკარგების მოცულობის შესახებ

	2021	2020	2019
დანაკარგების მთლიანი მოცულობა	7,011,385	5,882,866	1,951,554
დანაკარგების მთლიანი მოცულობა, რომლებიც აღემატება 10,000 ლარს	5,145,720	4,601,925	783,897
მოვლენების რაოდენობა, რომელთა დანაკარგიც აღემატება 10,000 ლარს	64	41	25
5 უმსხვილესი დანაკარგის საერთო მოცულობა	4,105,234	3,959,269	415,334

ცხრილი 15: ფინანსური წლის განმავლობაში მინიჭებული ანაზღაურება

		დირექტორატი	სამეთვალყურეო საბჭო	სხვა მატერიალური რისკის ამღები პირები
ფიქსირებული ანაზღაურება	თანამშრომელთა რაოდენობა	7	4	13
	მთლიანი ფიქსირებული ანაზღაურება	1,702,016	831,926	1,777,725
	მათ შორის: ფულადი ფორმის	1,702,016	831,926	1,777,725
	მათ შორის: გადავადებული	-	-	-
	მათ შორის: აქციები და აქციებთან დაკავშირებული ინსტრუმენტები	-	-	-
	მათ შორის: გადავადებული	-	-	-
	მათ შორის: სხვა ფორმის	-	-	-
	მათ შორის: გადავადებული	-	-	-
ცვალებადი ანაზღაურება	თანამშრომელთა რაოდენობა	6	-	12
	მთლიანი ცვალებადი ანაზღაურება	31,136	-	251,817
	მათ შორის: ფულადი ფორმის	31,136	-	251,817
	მათ შორის: გადავადებული	-	-	-
	მათ შორის: აქციები და აქციებთან დაკავშირებული ინსტრუმენტები	-	-	-
	მათ შორის: გადავადებული	-	-	-
	მათ შორის: სხვა ფორმის	-	-	-
	მათ შორის: გადავადებული	-	-	-
სულ ანაზღაურება		1,733,152	831,926	2,029,542

ცხრილი 16: უმაღლესი მენეჯმენტის მფლობელობაში არსებული აქციები (რაოდენობა)

	აქციების ფლობა პერიოდის დასაწყისში			ცვლილება პერიოდის განმავლობაში						აქციების ფლობა პერიოდის ბოლოს			
	გადავადებული	განადღებული	სულ	გაცემა		განადღება	ჩამორთმევა		სხვა ცვლილებები		გადავადებული	განადღებული	სულ
				მათ შორის: გადავადებული	მათ შორის: განადღებული		მათ შორის: გადავადებული	მათ შორის: განადღებული	ყიდვა	გაყიდვა			
უმაღლესი მენეჯმენტი													
სულ:	-	1,364,465,546	1,364,465,546	-	-	-	-	-	-	-	-	1,364,465,546	1,364,465,546
ირაკლი ოთარ რუხაძე - ჩვეულებრივი აქცია:	-	1,364,157,493	1,364,157,493	-	-	-	-	-	-	-	-	1,364,157,493	1,364,157,493
ირაკლი ოთარ რუხაძე - პრივილეგირებული აქცია:	-	228,053	228,053	-	-	-	-	-	-	-	-	228,053	228,053
ბექა გოგიჩაიშვილი - პრივილეგირებული აქცია:	-	80,000	80,000	-	-	-	-	-	-	-	-	80,000	80,000
სხვა მატერიალური რისკის ამღები პირები	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-